National Endowment for Democracy

PAY INSTITUTE
For Education & Development

لە بڵاوکراوەکانی ئینستیتیوتی پەی بۆ پەروەردەو گەشەپێدان ژمارە (٦٣)

ڕاپۆرتی چاودێریی و هەڵسەنگاندنی کارەکانی پـەرلەمانـی کـــوردستان

ڕاپۆرتی چوارەم

خولی پێنجەمی هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان

ساڵی دووەم _ خولی گرێدانی پاییزە

(١ی ئەیلولی ٢٠٢٠ بۆ ٣١ی کانونی یەکەمی ٢٠٢٠)

کانونی دووەمی ٢٠٢١

ستافی کار

سەرپەرشتیاری پرۆژە:

د. سەروەر عەبدولڕەحمان عومەر

بەڕێوەبەری پرۆژە:

بابان جەعفەر حەمە

بەڕێوەبەری ماڵپەڕی ڕوانگەی پەی:

ئاریز دارا حەفید

بەرپرسی بەشی عەرەبی ڕوانگەی پەی:

میران حسین حسن

ژمێریاری پرۆژە:

ڕوانگە فایەق عەلی

چاودێرانی پرۆژە:

ڤیان محەمەد قەرەنی

شۆخان مەحمود عەبدولمەجید

٭- ئینستیتیوتی پەی بۆ پەروەردەو گەشەپێدان (PAY) لە تشرینی دووەمی ٢٠١٣، لە فەرمانگەی ڕێکخراوە ناحکومیەکانی هەرێمی کوردستان تۆمارکراوە .

٭- پرۆژەی چاودێریی و هەڵسەنگاندنی کارەکانی پەرلەمانی کوردستان، لە خولی چواری پەرلەمانەوە دەستی پێ کردووە، بە هاوکاری سندوقی نیشتمانی بۆ پاڵپشتی دیموکراسی (NED)ی ئەمریکی.

ئینستیتیوتی پەی بۆ پەروەردە و گەشەپێدان

ناونیشان: سلێمانی – شەقامی سالم- تەلاری شامیر

تەلەفۆن: 0096453320502 - 07701465733 - 07701564576

ئیمەیل: payinstitute@gmail.com /sarwary74@yahoo.com

فەیسبوک: facebook.com/pay-institute

پێگەی ئەلکترۆنی: www.payied.org

مافی بڵاوکردنەوەی ئەم ڕاپۆرتە پارێزراوە بۆ ئینیستیتیوتی پەی بۆ پەروەردە و گەشەپێدان - ٢٠٢١

ناوەرۆك

پێشەکی لەسەر پرۆژەکەی چاودێری پەرلەمان ٥
پوختەی خولی پایزە (٢٠٢٠/٩/١) تا (٢٠٢٠/١٢/٣١) ٦
١- دانیشتنەکانی پەرلەمان ٦
٢-دۆخی یاسادانان ٦
٣- دۆخی لیژنە هەمیشەییەکانی پەرلەمان: ٧
٣- دۆخی چاودێری دامەزراوەکان ٨
٤-پرسی بودجە و ژمێرەی کۆتایی ٩
٥- بودجەی پەرلەمان ٩
مانگرتنی پەرلەمانتاران لە تەلاری پەرلەمان ٩
هەڵسەنگاندنی پەرلەمانی کوردستان بە پێوەرە نێودەوڵەتیەکان ١٠
یەکەم: ئاستی کارەکانی دامەزراوەیی پەرلەمان ١٠
١-ئاستی چالاکی پەرلەمان ١٠
٢-ڕێژەی ئامادەبوون لە پەرلەمان ١٠
٣-ئاستی باڵانس لە بەشداری ئەندامان ١١
٤-کاری یاسادانان ١٢
٥-چالاکی چاودێری ١٢
٦-ئاستی دەستپاکی ١٣
دووەم: چاودێری لەسەر دەسەڵاتی جێبەجێ کردن ١٤
١-چاودێری لەسەر دەسەڵاتی جێبەجی کردن ١٤
٢-ڕۆڵی یاسادانانی پەرلەمان ١٥
٣- پەیوەندی پەرلەمان لەگەڵ هاوڵاتیان ١٥
سێیەم: پێوەرەکانی هەڵسەنگاندنی ئاستی چالاکی ئەندامەکان ١٦
١- پابەندبوونی پەرلەمان ١٦
٢- یاسادانان لە لایەن پەرلەمانتارانەوە ١٦
٣-ڕۆڵی چاودێری پەرلەمانتار ١٧
٤-چالاکی پەرلەمانتار لە لیژنە پەرلەمانییەکان ١٧
٥-هەماهەنگی پەرلەمانتار لەگەڵ هاوڵاتیان ١٧
خشتەی ژمارە (١): دانیشتنەکانی پەرلەمان لە خولی پایزە (٢٠٢٠/٩/١ – ٢٠٢٠/١٢/٣١) ١٨
خشتەی ژمارە (٢): خوێندنەوەی یەکەم و دووەم بۆ پرۆژە و پێشنیازە یاساکان و بڕیارەکان لە خولی پایزە ١٩
خشتەی ژمارە (٣): یاسا پەسەندکراوەکان لە خولی پایزە ٢٠
خشتەی ژمارە (٤): بریارە کارگێڕییە پەسەندکراوەکان ٢٠
خشتەی ژمارە (٥): خوێندنەوەی یەکەم و دووەم بۆ پرۆژە و پێشنیازە یاساکان و بڕیارەکان لە (٢٠١٨/١١/٦ تا ٢٠٢٠/٨/٣١) ٢١
خشتەی ژمارە (٦): یاسا پەسەندکراوەکان لە (٢٠١٨/١١/٦ تا ٢٠٢٠/٨/٣١) ٢٣
خشتەی ژمارە (٧): بریارە یاساییە پەسەندکراوەکان لە (٢٠١٨/١١/٦ تا ٢٠٢٠/٨/٣١) ٢٤
خشتەی ژمارە (٨): مۆڵەت و ئامادەنەبوونی پەرلەمانتاران لە (٩) دانیشتنی خولی پایزە ٢٤
خشتەی ژمارە (٩): وتەی ئەندامان لە دانیشتنەکانی پەرلەمان ٢٨
خشتەی ژمارە (١٠): پوختەی کاری لیژنەکانی پەرلەمان: ٣٢
بیرۆکەی ئەندامان ٣٢
ئەرکەکانی پەرلەمان ٣٣
یەکەم- ئەرکی یاسادانان ٣٣
١-دانیشتنەکانی پەرلەمان ٣٣
دانیشتنی کردنەوەی خولی بەهارە، لە (٢٠٢٠/٩/٢) ٣٣

دانیشتنی ژماره (٢)، له (٢٠٢٠/٩/٣) ٣٤

دانیشتنی ژماره (٣)، له (٢٠٢٠/٩/٨) ٣٤

دانیشتنی ژماره (٤)، له (٢٠٢٠/٩/٩) ٣٥

دانیشتنی ژماره (٥)، له (٢٠٢٠/٩/١٥) ٣٦

دانیشتنی ژماره (٦)، له (٢٠٢٠/٩/١٦) ٣٦

دانیشتنی ژماره (٧)، له (٢٠٢٠/٩/٢٩) ٣٧

دانیشتنی ژماره (٨)، له (٢٠٢٠/١٠/٥) ٣٧

دانیشتنی ژماره (٩)، له (٢٠٢٠/١٠/٢٧) ٤٠

دانیشتنی ژماره (١٠)، له (٢٠٢٠/١٠/٢٧) ٤١

دانیشتنی ژماره (١١)، له (٢٠٢٠/١١/٣٠) ٤١

٢-لیژنه هەمیشەییەكان ٤٢

دووەم- ئەركی چاودێری ٤٤

سێیەم: ئەركی پەسەندكردنی بودجه ٤٥

ئه نجام ٤٦

راسپاردەكان ٥٠

خشتەی ژماره (١١): پوختەی ژمارەی خولی پایزه ٥١

خشتەی ژماره (١٢): پوختەی ژمارەی كارەكانی پەرلەمان له ماوەی (٢٠١٨/١١/٦ تا ٢٠٢٠/٨/٣١) ٥٢

كار و چالاكی لیژنەی هەمیشەییەكان له خولی پایزه (٢٠٢٠/٩/١ تا ٢٠٢٠/١٢/٣١) ٥٣

خشتەی ژماره (١٣): لیژنەی كاروباری یاسایی ٥٣

خشتەی ژماره (١٤): لیژنەی دارایی و كاروباری ئابوری ٥٤

خشتەی ژماره (١٥): لیژنەی كاروباری پێشمەرگه ٥٥

خشتەی ژماره (١٦): لیژنەی ناوخۆ و ئاسایش و ئه نجومەنه خۆجییەكان ٥٦

خشتەی ژماره (١٧): لیژنەی كشتوكاڵ و ئاودێری ٥٧

خشتەی ژماره (١٨): لیژنەی پەروەرده و خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی ٥٨

خشتەی ژماره (١٩): لیژنەی كاروباری تەندروستی و ژینگه و مافی بەكاربەر ٥٩

خشتەی ژماره (٢٠): لیژنەی كاروباری شەهیدان و جینۆساید و زیندانیانی سیاسی ٦٠

خشتەی ژماره (٢١): لیژنەی پەیوەندییەكان و رەوەندی كوردستانی ٦١

خشتەی ژماره (٢٢): لیژنەی ناوچه كوردستانییەكانی دەرەوەی هەرێم ٦٢

خشتەی ژماره (٢٣): لیژنەی وزه و سامانه سروشتییەكان و پیشەسازی و بازرگانی ٦٣

خشتەی ژماره (٢٤): لیژنەی شارەوانی و گواستنەوه و گەیاندن و گەشت و گوزار ٦٤

خشتەی ژماره (٢٥): لیژنەی ئاوەدانكردنەوه و وەبەرهێنان ٦٥

خشتەی ژماره (٢٦): لیژنەی رۆشنبیری و كۆمەڵگەی مەدەنی و وەرزش و لاوان ٦٦

خشتەی ژماره (٢٧): لیژنەی دەستپاكی ٦٧

خشتەی ژماره (٢٨): لیژنەی كاروباری پەرلەمان و سكاڵا ٦٨

خشتەی ژماره (٢٩): لیژنەی ئەوقاف و كاروباری ئاینی ٦٩

خشتەی ژماره (٣٠): لیژنەی كاروباری كۆمەڵایەتی و داكۆكیكردن له مافی مرۆڤ ٧٠

خشتەی ژماره (٣١): لیژنەی داكۆكی كردن له مافی ئافرت ٧١

پاشكۆی ژماره (١): دەقی وتەكانی سەرۆكی پەرلەمان بەبۆنەی كردنەوەی خولی پایزه ٧٢

پاشكۆی ژماره (٢): هەڵوێستی بەشێك پەرلەمانتاران لەسەر دۆخی كوردستان و خۆپیشاندانەكان و پەكخستنی پەرلەمان ٧٤

پاشكۆی ژماره (٣): یادداشتی ئینستتیوتی پەی ٧٥

له بڵاوكراوەكامی ئینیستیتیوتی پەی بۆ پەروەردەو گەشه پێدان ٨١

پێشەکی

بەپشت بەستن بە یاسای ڕێکخراوە ناحکومیەکان، ژمارە (١)ی ساڵی (٢٠١١)، یاسای مافی دەسکەوتنی زانیاری لە هەرێمی کوردستان، ژمارە (١١)ی ساڵی (٢٠١٣) و بڕیاری ژمارە (٥)ی ساڵی ٢٠١٣ی پەرلەمانی کوردستان سەبارەت بە (پەیمانی هاوبەشی و گەشەپێدان لەنێوان دەسەڵاتە گشتییەکان و ڕێکخراوە ناحکومیەکان لە هەرێمی کوردستان)، **ئینستتیوتی پەی** بۆ پەروەردە و گەشەپێدان، لە خولی چواری پەرلەمانەوە **ڕوانگەی پەی** (مرصد پەی) دامەزراند، یەکێك لە ئامانجەکانی ئەم پرۆژەیە کارکردنە بۆ دروستکردنی شەفافیەت لە کاری پەرلەمانی و گەیاندنی زانیاری بەڕای گشتی، لەپاڵ ئەم ئامانجە، دروستکردنی فشار لەسەر پارتە سیاسییەکان و سەرۆکایەتی پەرلەمان و ئەندامانی پەرلەمان، یەکێکی ترە لەو ئامانجانەی کە پەی بەهاوکاری هاوبەشەکانی لە کۆمەڵی مەدەنی کاری بۆ دەکات.

ئەم پرۆژەیە بەهاوکاری سندوقی نیشتیمانی بۆ پاڵپشتی دیموکراسی (NED)ی ئەمریکی، (١٣) ڕاپۆرتی بە زمانەکانی (کوردی، عەرەبی، ئینگلیزی) لەسەر خولی چوار و (٤) ڕاپۆرتی لەسەر خولی پێنج بلاوکردۆتەوە، لەپاڵ کاری بەردەوامی ماڵپەڕی فەرمی ڕوانگەی پەی، بڵاوکردنەوەی ڕاپۆرتی وەرزی، بەیاننامەی ڕۆژانە لەسەر کارەکانی پەرلەمان، ژمارەیەك ڕێکخراو و کەسانی پسپۆڕ و چالاکوانی کۆمەڵی مەدەنیە لە دەوری تۆڕێك کۆبوونەتەوە، بە ئامانجی کار و فشاری زیاتر لە پێناو پەرلەمانێکی بەهێز.

"ئێمە لە پەی، هەموو هەوڵێک دەخەینە گەڕ لە پێناو هاتنە کایەی پەرلەمانێک کە بتوانێت یاسای باش دابڕێژێت و چاودێرێکی بەهێز بێت"

بەپێی یاسای ژمارە (١)ی ساڵی (١٩٩٢) هەڵبژاردنی پەرلەمان و پەیڕەوی ناوخۆ، پەرلەمان لە هەرێم "باڵاترین دەسەڵاتی یاسادانان و چاودێریکردنە، مەرجەعی سیاسی و یاساییە، ئەو دەسەڵاتانە پیادە دەکات کە لە پەیڕەو یاسا کارپێکراوە پەیوەندیدارەکاندا ئاماژەیان پێدراوە".

بۆیە ئێمە لە **ئینستتیوتی پەی**، هەموو هەوڵێك دەخەینە گەڕ لە پێناو هاتنە کایەی پەرلەمانێك کە بتوانێت یاسای باش دابڕێژێت و چاودێرێکی بەهێز بێت لەسەر دامەزراوەکانی دەسەڵاتی جێبەجێکردن. پەرلەمانێك کە بتوانێت ڕۆڵی خۆی بگێڕێت لەدیموکراتیزەکردنی بنەماکانی دیموکراسی و بەدیهێنانی هاوسەنگی لەنێوان چین و توێژەکانی کۆمەڵدا.

ئینستتیوتی پەی خوازیارە بەم پرۆژەیە، ئەو نامەیە بە نوخبەی دەسەڵات بگەیەنێت، کە هەموو هەوڵێك دەدەین بۆ بەهێزکردنی بەرزترین دامەزراوەی هەرێم، هەر هەوڵێکی زیاتر بۆ پەراوێزخستنی پەرلەمان، کاریگەریی خراپی دەبێت لە سەر شێوازی حوکمکردن و پەیوەندی نێوان دەسەڵات و خەڵك.

ئینیستیتیوتی پەی بۆ پەروەردە و گەشە پێدان
کانونی یەکەمی ٢٠٢٠

پوختەی خولی پایزە

(٢٠٢٠/٩/١) تا (٢٠٢٠/١٢/٣١)

١- دانیشتنەکانی پەرلەمان:

لە ماددەی (٥١) لە پەیڕەوی ناوخۆ، هاتووە ڕۆژانی (سێ شەممە، چوار شەممە)ی هەموو هەفتەیەك بۆ دانیشتنی پەرلەمان تەرخانکراوە، واتە دەبێت پەرلەمان هەموو خولێکی گرێدان نزیکەی (٤٠) دانیشتن ئەنجام بدات، بەڵام نە لە خولی پایزە و نە لە هیچ خولێکی تردا دانیشتنەکان نەگەیشتۆتە ئەو ئاستە، کۆی دانیشتنەکانی پەرلەمان لە (٢٠١٨/١١/٦ تا ٢٠٢٠/١٢/٣١) واتە بە (دوو ساڵ و سێ مانگ و بیست و چوار ڕۆژ)، تەنها (٥٥) دانیشتن کراوە، کۆی کاتی کۆبوونەوەکانیش نزیکەی (١٤٩) کاژێرە.

٢-دۆخی یاسادانان:

لە خولی پایزە، خوێندەوەی یەکەم بۆ (٥) پێشنیازە و پرۆژەیاسا کران، خوێندنەوەی دووەمی بۆ (٣) پێشنیازە و پرۆژەیاسا کراون، (٢) یاسا و (٢) بڕیاری کارگێڕی پەسەندکراون، لە کاتێکدا لەم خولی پێنجەدا خوێندنەوەی یەکەم بۆ (٣٠) پێشنیازە و پرۆژەیاسا و بڕیار کراون، (٧) یاسا و (٥) بڕیار پەسەندکراون.

لە کردنەوەی خولی پایزەدا لە (٢٠٢٠/٩/٢) سەرۆکی پەرلەمان، ڕایگەیاند بەپێویستی ئەزانم چەند خاڵێك وەك ئەرکی پەرلەمان لەم قۆناغەدا بخەمە ڕوو:-

١-پشتیوانی لەشاندی دانوستانی حکومەتی هەرێم لەگەڵ حکومەتی فیدراڵ و دووپاتکردنەوەی ئەو ڕاستییەی کەڕێککەوتنێکی هاوسەنگ لەچوارچێوەی ماف و ئەرکە دەستوورییەکان لەم قۆناغە پێویستییەکی حاشا هەڵنەگرە.

٢- چڕکردنەوەی ئەرکی لیژنەکان و پەرلەمانتاران لەچاودێریی جێبەجێکردنی یاساکان و ئەو بڕیارانەی کەژمارەیەیان زۆرو زەوەندەو تەنها بەجێبەجێکردنیان داهاتی نەوت، داهاتی دەروازەو خاڵە سنوورییەکان، داهاتی وەدەستهاتووی وەرگرتنی باج لەگەورە باجدەران و کۆمپانیاکانی بەرهەمهێنان و خزمەتگوزاریی بواری پیشەسازیی نەوتی و ڕێکخستنەوەی تەواوی داهاتە ناوخۆییەکان، زۆر لەئێستا زیاتر دەبێت و دۆخ و گوزەرانی خەڵك و هەرێمەکەشمان دەباتە قۆناغێکی تر.

٣-هیچ خەرجییەك لەدەرەوەی یاسای بودجە بەشێوەی زانستی و پشتبەست بەسەنەدی قانوونی خەرج ناکرێت، بۆیە جگە لەوەی ئەرکی حکومەتە دوای (٧) حەوت ساڵ، پرۆژەیاسای بودجە بنێرێتە پەرلەمان، ئەرکی پەرلەمانتاران و لیژنەکانیشە بەدواداچوون و لێپێچینەوە بۆ ناردنی پرۆژەیاسای بودجە بکەن، لەبەرئەوەی ئەوە (٧) حەوت ساڵە پەرلەمان نەیتوانیوە یەکێك لەئەرکە سەرەکییەکانی کەپەسەندکردنی بودجەیە جێبەجێ بکات.

ئێستا ئەگەر پرسیار لە سەرۆکی پەرلەمان و فراکسیۆنەکان بکرێت کە ئایا چەند لە ئەرکەکانی ئەو قۆناغەیان لە ماوەی (٤) مانگی ڕابردوو جێبەجێکردووە، دەبێت وەڵامیان چی بێت! ؟ بە تایبەت کە

ناڕەزایەتی پەرلەمانتار لە ئەدای سەرۆکایەتی و بێدەسەلات کردنی پەرلەمان لەلایەن دەسەلاتی جێبەجێکردن و پشتگوێخستی لە لایەن حزبە سیاسیەکانەوە وەرز لە دوای وەرز لە هەڵکشاندایە.

بۆیە نەك کارەکانی خولی پایزە جێبەجێ نەکراوە، بەڵکو ئەرکەکانی خولی بەهارەش (٢٠٢٠/٣/١ تا ٢٠٢٠/٨/٣١) جێبەجێ نەکران، کە گرنگترینیان بریتی بوو لە کارکردن لەسەر:

١-وەبەرهێنان.

٢-دەروازە سنورییەکان.

٣-پاراستنی بەرهەمی خۆماڵی.

٤-ئەنجومەنی دەرمان و خۆراك.

٥-ڕێکخستن و فرۆشتنی هاوردەکردنی لێدەرهێندراوەکانی نەوت.

نەك هەر ئەمە بەڵکو ئەرکەکانی خولی پایزەی ساڵی یەکەمیش لە (٢٠١٩/٩/١ تا ٢٠٢٠/٢/٢٨) کە بریتی بوون لە (١٤١) خاڵ کە لە لایەن سەرۆکی پەرلەمان و سەرۆکی فراکسیۆنەکان دانرابوو، کەمترین خالیان لێ جێبەجێ کراوە، کە گرنگترینیان بریتی بوون لە:

١-کاراکردنەوەی لیژنەی دەستوور.

٢-هێنانی بودجەی (٢٠٢٠) بۆ پەرلەمان.

٣-گەڕانەوەی پاشەکەوتی مووچە بە یاسا.

٤-فرەکردنی سەرچاوەکانی داهات.

٥-دڵنیایی کۆمەڵایەتی و تەندروستی.

٦-چارەنوسی فەرمانبەرانی گرێبەست.

٧-دامەزراندنی یەکەمی زانکۆکان.

٨-یاسای خانەنشینی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ.

٣- دۆخی لیژنە هەمیشەییەکانی پەرلەمان:

لەم خولەدا، خوێندنەوەی یەکەم بۆ (٤) پێشنیاز و پرۆژەیاسا و بڕیار کراوە، دەبوو لیژنەکان لە ماوەی (٢١) رۆژدا، (٧) راپۆرت بنووسن، بەڵام تەنها (١) راپۆرت نوسراوە.

دۆخی لیژنە هەمیشەییەکان لە سەرەتای خولی پێنجەوە خراپە، لە (٢٠١٨/١١/٦ تا ٢٠٢٠/٢/٢٩) واتە بە (٢١) مانگ و (٢٤) رۆژ، خوێندنەوەی یەکەم بۆ (٣٠) پێشنیاز و پرۆژەیاسا و بڕیار کراوە و ئاراستەی لیژنە هەمیشەییەکان کراوە، دەبوو لە ماوەی (٢١) رۆژدا (٦٤) راپۆرتی لەلایەن لیژنە هەمیشەییەکانەوە بنوسرایە، بەڵام تەنها (٣٥) راپۆرت نوسراوە.

ئەرکێکی تری لیژنە، بەپێی ماددەی (٤١)ی پەیڕەو، بەدواداچوونە لەسەر ئاستی جێبەجێکردنی یاساکان، بەڵام بە وەرگرتنی چەند نموونە لە خولی پایزە بۆمان دەردەکەوێت لیژنەکان ئەو ئەرکەیان جێ بەجێ نەکردووە، لەباشترین حاڵەتدا بە یاننامەیەکیان دەرکردووە، کە هیچ کاریگەریەکی نەبووە لەسەر دۆخەکە، بۆ نموونە:

١- مانەوەی چەندین دەستگیرکراوی بادینان لە زیندانەکان بەبێ هیچ مافێکی یاسایی.
٢- داخستنی ئۆفیسی سەرەکی NRT و راگرتنی پەخشی کەناڵەکە بۆ ماوەی دوو هەفتە.
٣- دەستگیرکردنی دەیان خۆپیشاندەر و چالاکەوان لە ناویاندا مامۆستا (بەدەل بەرواری، ئومێد بەرۆشکەیی، شێروان شێروانی) کە ماوەی چەندین مانگە لە زیندانەکاندان و لە کەمترین ماف بێبەشن.
٤- بەردەوامی بۆردومانی ناوچە سنوورییەکانی هەرێم و کوژران و برینداربوونی دەیان کەس و چۆڵبوونی دەیان گوند.
٥- پێشێلکردنی مافی رۆژنامەنووسان و کارنەکردن بە یاسای رۆژنامەگەری، کە بەپێی راپۆرتی چاودێرانی رێکخراوی یۆرۆمێدیتێریەن بۆ مافەکانی مرۆڤ تەنها لە نیوەی یەکەمی ئەمساڵدا ٩٨ حاڵەتی پێشێلکاری دژی رۆژنامەنووسان هەبوون.

لە سەرەتای دەستپێکی خۆپیشاندانەکانی پارێزگای سلێمانی، ئیدارەی گەرمیان و ئیدارەی راپەرین لە ٣ی کانونی یەکەمی ٢٠٢٠ هێزە ئەمنییەکان بە زەبروزەنگ وەڵامی ناڕەزایەتییەکانی دایەوەو گازی فرمێسك رێژ و گوللەی پلاستیکی وگوللەی راستەقینەیان بەکارهێنا، هەرچەند ئاماری رەسمی لەبەردەستادا نین بەڵام بە پێی بە دواداچونی رۆژنامەنوانی (٨) خۆپیشاندەر و کارمەندی هێزە ئەمنیەکان بە گوللە کوژراون و زیاتر لە (١٢٠) کەس بریندار بوون، زیاتر لە (١٥٠) فەرمانگەی حکومی و بارەگای حزبی سوتان یان زیانیان پێگەیشتووە، زیاتر لە (١٠٠) خۆپیشاندەر دەستگیر کراون)، ئەمانە چەند نموونەیەکن لە ئەرکی بەدواداچوونی لیژنەکان و دەبوو لەسەر ئەو پێشێلکاریانە کاری پەیرەوی بکرایە و وەزیری پەیوەندیدار بانگهێشتی لیژنە و دانیشتنەکانی پەرلەمان بکرایە، دۆخی بەدوادانەچوون لەسەر جێبەجێکردنی یاساکان لە خولەکانی پێشووش هەروەهایە، ئەو ماددانەی دەسەڵات بە لیژنە هەمیشەییەکان دەدەن ئەرکی چاودێریکردن راپەڕێنن بریتین لە: ماددەکانی (٤٠ تا ٤٤)، بەڵام کەمترین ئەدای ئەم ئەرکە پەیرەوییانە کراوە.

٣- دۆخی چاودێری دامەزراوەکان:

سەبارەت بە ئەرکی چاودێری لەسەر دامەزراوەکانی جێبەجێکردن، پەرلەمانتاران دەتوانێت پشت بەست بە ماددەکانی (٥٨ تا ٧٦)، ئەدای ئەو ئەرکە بکەن، بۆ ئەم خولە بەردەست نیە پەرلەمانتاران چەند پرسیاریان ئاراستە کردووە، بەڵام وەڵام نەدانەوەی پرسیار بۆتە عورف و ئەندامان بەردەوام ناڕەزایەتی دەردەبڕن، هەر بەو بۆنەیەوە لیژنەی کاروباری پەرلەمان لە کۆبوونەوەی (٢٠٢٠/٩/٩)ی خۆیدا رایگەیاند: داوا لەسەرۆکایەتیی پەرلەمان دەکەن بەمیکانیزمێك چارەسەری دواکەوتنی پرسیار و وەڵامی پەرلەمانتاران بکرێت کە ئاراستەی ئەنجومەنی وەزیران و وەزارەت و دەستە سەربەخۆکان دەکرێت. سەبارە بە ماددەی (٦٦) خستنەڕووی بابەتی گشتی بۆ گفتوگۆ لە نێوان پەرلەمان و حکومەت، ئەندامان لەم خولەدا (٤) یاداشتیان پێشکەشکرد، بەڵام هیچیان نەخرایە بەرنامەی کارەوە، کە ئەمە ئەوپەڕی گرنگینەدانە بە پرس و نوێنەرایەتی خەڵك لە پەرلەمان، بە تایبەت لە فراکسیۆنەکانی دەرەوەی حکومەت.

لە (٦) دانیشتنی پەرلەماندا (٨) ئەندامی ئەنجوومەنی وەزیران چوونەتە پەرلەمان، (سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران (١) جار، جێگری سەرۆك (١) جار، وەزیری دارایی (١) جار، وەزیری کارو و کاروباری کۆمەڵایەتی (١) جار، وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان (٤) جار)، وەزیری حکومەت ئامادەی دانیشتنەکان بوون، جگە لە ئەندامانی ئەنجوومەنی وەزیران یەك جاریش سەرۆکی دیوانی ئەنجومەنی وەزیران و سکرتێری ئەنجومەنی وەزیران ئامادەی دانیشتنی پەرلەمان بوون.

٤- پرسی بودجە و ژمێرەی کۆتایی:

ماوەی (٧) ساڵە (٢٠١٤-٢٠٢٠) حکومەتی هەرێم، بودجەی نەناردۆتە پەرلەمان، ماوەی (٩) ساڵە (٢٠١١-٢٠١٩) ژمێرەی کۆتایی نەنێردراوەو بەیانی دارایی نەبووە و نەخراوەتە بەردەم پەرلەمان.

٥- بودجەی پەرلەمان:

لە ماددەکانی (١٦، ١٠٧، ١٠٨) پەیڕەودا باس لە بودجەی پەرلەمان دەکات و ئەرکی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانە لەگەڵ دیوانی پەرلەمان و لیژنە پەیوەندیدارەکان بودجەی ساڵانە و ژمێرەی کۆتایی پەرلەمان، رێکبخەن و بیخەن بەردەم پەرلەمان بۆ پەسەندکردن و سەرپەرشتیکردن و جێبەجێکردنی، بەڕێوەبەرایەتی ژمێریاری پەرلەمان، لە کۆتایی هەر ساڵێکی داراییدا هەڵدەستێت بە دانانی ژمێرەی کۆتایی و رێکارە کارگێڕییەکان دەخرێتە بەردەم دەستەی سەرۆکایەتی بۆ ڕازیبوون لەسەری و رەوانەکردنی بۆ لیژنەی دارایی و کاروباری ئابووری، بە مەبەستی پێداچوونەوە و بەرزکردنەوەی راپۆرتێك لەوبارەیەوە، بۆ پەرلەمان.

پرسیار ئەوەیە پەرلەمان بۆچی بودجەی خۆی دانانێت؟! بۆچی ژمێرەی کۆتایی ساڵی (٢٠١٩)ی خۆی ناخاتە بەردەم پەرلەمان بۆ پەسەندکردن و ئاگاداربوونی پەرلەمانتاران و رای گشتی. لە کاتێکدا داوای بودجە و ژمێرەی کۆتایی لە حکومەت دەکەن؟!.

تێبینی: لەسەر پرسەکانی (دانیشتنەکانی پەرلەمان، دۆخی یاسادانان، دۆخی چاودێری دامەزراوەکان) لە ناوەرۆکی راپۆرتەکەدا بە (١٢) خشتە زانیاری و شیکردنەوە دانراوە. لەسەر پرسی (لیژنە هەمیشەییەکانی پەرلەمان) لە ناوەرۆکی راپۆرتەکەدا لە ژێر ئەو ناونیشانە بە (١٩) خشتە، زانیارییەکان و شیکردنەوە دانراوە.

مانگرتنی پەرلەمانتاران لە تەلاری پەرلەمان

رۆژی (٢٠٢٠/١٢/٩) کۆمەڵێك پەرلەمانتاری فراکسیۆنە جیاوازەکان لە ناوپەرلەمانی کوردستان مانیان گرت، یاداشتێکیان سەبارەت بەهەڵوێست و مانگرتنەکەیان بلاوکردەوە. (دەقی یاداشتەکە لەپاشکۆی ئەم راپۆرتەدا هاوپێچە).

دوای سەردانی سەرۆکی پەرلەمان بۆلای مانگرتووان و لەسەر بەڵێنی سەرۆکی پەرلەمان دوای (٥) رۆژ مانگرتن لە (٢٠٢٠/١٢/١٣) بە بەڵێنی ئەنجامدانی دانیشتن مانگرتنەکەیان شکاند، بەڵام دانیشتنەکە ئەنجامنەدرا.

هەڵسەنگاندنی پەرلەمانی کوردستان بە پێوەرە نێودەوڵەتیەکان

یەکێتی پەرلەمانەکانی جیهان (IPU) پێوەرێکی پێنج پلەیی داناوە بۆ پێوانەکردنی ئاستی چالاکی پەرلەمانەکان، و هەڵسەنگاندنی خودی ئەندام پەرلەمانەکان.

یەکەم: ئاستی کارەکانی دامەزراوەیی پەرلەمان :-

پێوەری کارەکانی پەرلەمان لە ماوەی خولێکی گرێداندا بریتین لە:-

١-ئاستی چالاکی پەرلەمان :

ڕێژەی ماوەی دانیشتنەکانی پەرلەمان لە خولی پەرلەمان: ١٠٠ دانیشتن (لە ماوەی ١٠ مانگ بەلانی کەمەوە، دوو هەفتە لە مانگێکدا بەلانی کەمەوە، سێ ڕۆژ لە هەفتەیەکدا بەلانی کەمەوە، پێنج دانیشتن لەهەفتەیەکدا بەلانی کەمەوە، و دوو کاتژمێر بۆ هەر دانیشتنێك بەلانی کەمەوە):

أ- لاواز (کەمتر لە ١٠٠ کاتژمێر)

ب- مامناوەند (١٠٠-٢٠٠ کاتژمێر)

ت- چالاك (٢٠٠-٢٥٠ کاتژمێر)

پ- زۆر چالاك (زیاتر لە ٢٥٠ کاتژمێر)

پەرلەمان کوردستان لە چوار مانگی خولی بەهارەدا نزیکە (٣٠) کاتژمێر لە (١١) دانیشتندا کۆبۆتەوە ، **کەواتە ئاستی پەرلەمان لە دانیشتنەکاندا لاوازە.**

٢-ڕێژەی ئامادەبوون لە پەرلەمان:

یەك: کۆی ئامادەنەبوون لە پەرلەمان (نەهاتن و مۆڵەت) لە هەموو دانیشتنەکانی پەرلەمان لەو خولەدا، دابەش بکرێت بەسەر ژمارەی ئەندامانی پەرلەمان و کەرەتی ژمارەی دانیشتنەکان دەکرێت، و یەکسان دەبێت بە ئاستی چالاکی پەرلەمانی لەو خولەدا:

أ-چالاك (کەمتر لە پێنج لەسەد)

ب- پچرپچر (لەنێوان ٥-١٠٪)

ت- کۆنترۆڵنەکراو (لە نێوان ١٠-٢٥٪)

پ- لە کۆنترۆڵ دەرچوو (لە نێوان ٢٥-٥٠٪)

کۆی ئامادەنەبوونی پەرلەمانتاران (بە مۆڵەت و بێ مۆڵەت) بریتی یە لە (١٣٠ جار÷ ١٠٨ ئەندام× ٩ =١٠,٨، ئەمە جگە لە مۆڵەت و ئامادەنەبوونی دانیشتنەکانی ژمارە (٧، ١١) کە نەخوێندراوەتەوە، کەواتە دۆخی ئامادەنەبوون لەم خولەدا کۆنترۆڵنەکراوە.

دوو: ژمارەی ناڕازیبوون لەسەر نیسابی دەنگدان دابەشی ژمارەی دانیشتنەکان:-

أ- ڕێکخراو (کەمتر لەیەك جار)

ب- پچڕپچڕ (لە نێوان ١-٢ جار)

ت- کۆنترۆڵ نەکراو (لەدوو جار زیاتر)

لەم پێوەرەدا پەرلەمانی کوردستان ئاستەکەی ڕێکخراوە.

سێ: ژمارەی ناڕازی بوون لەسەر بڕیاری سەرۆکی دانیشتنەکان دابەشی ژمارەی دانیشتنەکان:-

أ- ڕێکخراو (کەمتر لەیەك جار)

ب- پچڕپچڕ (لە نێوان ١-٢ جار)

ت- کۆنترۆڵ نەکراو(لەدوو جار زیاتر)

لەم پێوەرەدا ئاستی پەرلەمان کۆنترۆڵنەکراوە، چونکە لەم وەرزەدا ئەندامان دەیان جار لەڕێگەی خاڵی پەیڕەوییەوە ناڕەزایەتیان نیشانداوە لەسەر وەرنەگرتنی خاڵی پەیڕەوی ئەندامان و دانەنانی یاداشتنی ئەندامان لە بەرنامەی کاری دانیشتنەکان.

چوار: ژمارەی دانیشتنەکان کە هەڵپەسێردراون بەمەبەستی کۆنترۆڵکردنی دانیشتنەکە:

أ- ڕێکخراو (کەمتر لەیەك جار)

ب- پچڕپچڕ (لە نێوان ١-٢ جار)

ت- کۆنترۆڵ نەکراو (لەدوو جار زیاتر)

دانیشتنی ژمارە (٩) لە (٢٠٢٠/١٠/٢٥) (٢) جار پەخش ڕاگیرا دانیشتنی ژمارە (١١) لە (٢٠٢٠/١١/٣٠) (٥) جار پەخش ڕاگیرا، لەم وەرزەشدا (٢) جار جەلسە هەڵگیرا بەو پێیە پەرلەمان لەم پێوەرەدا لە پلەی پچڕپچڕدایە.

٣-ئاستی باڵانس لە بەشداری ئەندامان

یەك: ڕێژەی بەشداری ئەندامەکان لە خولی گرێدان هەژمار دەکرێت، لە ڕێگای ژمارەی وشەکانی لەهەموو دانیشتنەکان و دابەشی ژمارەی ئەندامانی پەرلەمان دەکرێت.

دوو: ڕێژەی بەشداری هەر ئەندامێك، لە ڕێگای ژمارەی وشەکانی لەهەموو دانیشتنەکان دابەشی ئەنجامی دابەشکردنی ڕابردوو.

أ- لاواز (لە نیوە کەمتری ئەو ڕێژەیە).

ب- سنوردار (لە نێوان ٥٠-٧٥٪)

ت- مامناوەند (٥٪ زیاتر یان کەمتر)

پ- چالاك (لە نێوان ١٠٠-١٥٠٪ ڕێژەی)

ج- زۆر باش (لە نێوان زیاتر لە ١٥٠٪ ڕێژەی)

ئـەم پێـوەرە ناچەسـپێت ئەگـەر پرۆتۆکـۆلی پەرلـەمان لەبەردەسـت نـەبێت بـۆ زانـینی ژمـارەی وشـەکانی پەرلەمانتاران.

٤-کاری یاسادانان

یەك: ژمارەی ئەو پرۆژانەی کە خراونەتە بەردەم پەرلەمان دابەشی ژمارەی ئەو یاسایانەی کە پەسەندی کردووە:

أ- کەمتر لە چارەك، (ئاستی چالاکی سنوردارە).

ب- لە نێوان چارەك تا نیو، (چالاکی مامناوەندە).

ت- زیاتر لە نیو، (چالاکە).

(٥) پێشنیازە و پـرۆژە یاسا لـە لایـەن ئەندامان و حکومەتـەوە پێشکـەش کـراون، (٢) یاسا دەرچـوێندراون، کەواتە (٥÷٢=٢,٥)، **کەواتە ئاستی چالاکی مامناوەندە**، ئەگەر سێ خولی پێشوو وەرگرین، ئاستەکە هـەر بەهـەمان شێوەیە، لە (٢٠١٨/١١/٦ تا ٢٠٢٠/٨/٣١) خوێندنەوەی یەکەم بۆ (٣٠) پێشـنیاز و پرۆژەیاسا و بڕیـار کـراوە، بـەڵام تەنها(٧) یاسا و (٥)بڕیار پەسەندکراوە، کەواتە (٣٠÷١٢=٤٠٪)، **کەواتە ئاستی چالاکی یاسادانان مامناوەندە**.

دوو: دەستپێشخەری پرۆژە یاساکان لە لایەن ئەندامەکانەوە:

ژمارەی پرۆژە یاساکان کە لە لایەن ئەندامانی و لیستەکان دابەشی ژمارەی یاساکان کە پەسەندکراون

أ- (کەمتر لە ١٠٪) دەستپێشخەری لاوازە.

ب- (لە نێوان ١٠-٢٥٪)دەستپێشخەری سنوردارە.

ت- (لە نێوان ٢٥-٥٠٪)دەستپێشخەرە.

پ- (لە نێوان ٥٠-٧٥٪) فەرماندەی یاسادانانە.

ج- (زیاتر لە ٧٥٪) خاوەن بڕیاری سیاسیە.

(٤) پێشنیازە یاسا و بڕیار لەلایەن ئەندامانەوە پێشکەشکراون، هیچ پێشنیازێك نەکراوەتە یاسا، **کەواتـە ئاسـتی دەستپێشخەری لاوازە**، بەڵام ژمارەی پێشنیازە یاسا و بڕیاری ئەندامان لە خولەکانی گرێدانی پێشوو (٢٠١٨/١١/٦ تا ٢٠٢٠/٨/٣١)، بریتیە لە (٢٧)دانە، کە دەبوو لە دوای خوێندنەوی یەکەم لە درێژترین ماوەدا بە (٣٨) ڕۆژ بکرانایە بە یاسا، بەڵام لەو ماوەیەدا تەنها (٧) یاسا و (٤) بڕیار لەسەر پێشنیازی ئەندامان پەسەندکراوە، بـەم پـێ یـە **ئەنـدامان دەست پێشخەرن**.

٥-چالاکی چاودێری

یەك: گشتگیری چالاکی چاودێری: ژمارەی ئەنجامدانی کاری چاودێری وەکو ئیمزا کۆکردنەوە[١] یان دروسـتکردنی لیژنەی بەدواداچوون، دابەشی ژمارەی ئەنجامدانی کاری چاودێری لە ماوەی خولەکەدا، یەکسانە بەڕێژەی ئەنجامدانی

[١]-لە کاتی جێبەجێ کردنی ئامرازی چاودێری کە پێویستی بە زیاتر لە یەك واژۆ هەیە وەکو پێکهێنانی لیژنەی بەدواداچوون کە پێویستی بە زیاتر لە یەك ئەندام هەیە ئەندامێك واژۆی کردبێت لەسەر ئەو داواکاریە، بە یەك جار هەژمار دەکرێت.

کاری چاودێری. ئەندامان (١٢٧) واژوویان بۆ (٥) کاری چاودێری کۆکردەوە، کە یەکێکیان پرساندنی (سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران، جێگرەکەی، وەزیری دارایی) بوو، تەنها (١) کار لەسەر ئەو داوایانە کرا. ، ١٧١÷١= ١,٢٧٪.

دوو: بەشداری کردن لە کاری چاودێری : ژمارەی ئەنجامدانی کاری چاودێری، دابەشی ژمارەی ئەندامان، یەکسانە بە ڕێژەی گشتی بەشداری لە ئەنجامدانی کاری چاودێری.

أ- لاواز (کەمتر لە نیوەی ڕێژەی گشتی)
ب- سنوردار (لە نێوان ٥٠-٧٥٪ لە ڕێژەی گشتی)
ت- مامناوەند(٥٪ زیاتر یان کەمتر لە ئەنجامی ڕابردوو)
پ- چالاك (لە نێوان١٠٠-١٥٠٪ ڕێژەی ڕابردوو)
ج- زۆر باش (لە نێوان زیاتر لە ١٥٠٪ ڕێژەی ڕابردوو).

لەم خولەدا یەك کارکراوە، کەواتە (١/١٠٨=٠,٩٪)، بە پێی ئەم پێوەرە **بەشداری ئەندامان لەکاری چاودێری لە ئاستێکی لاوازدایە.**

٦-ئاستی دەستپاکی

یەك: درووستی کارەکان یەکسانە بە ژمارەی داواکارییەکانی وەرگرتنەوەی پارێزبەندی دابەشی ژمارەی ئەندامانی پەرلەمان.

أ- (کەمتر لە ٥٪) پەرلەمانێکی دەستپاك
ب- (لە نێوان ٥-١٠٪) دەستپاکی سنوردارە
ت- (لە نێوان ١٠-٢٥٪)دەستپاکی کەمە
پ- لە نێوان ٢٥-٥٠٪ دەستپاك نییە
ج- (لە ٥٠٪ زیاتر) پەرلەمانێکی گەندەڵ

لەم خولەدا هیچ داواکارییەکی وەرگرتنەوەی پارێزبەندی جێبەجێنەکراوە.

دوو: پاکی هەنگاوەکان یەکسانە بە ژمارەی وەرگرتنەوەی پارێزبەندی دابەشی ژمارەی داواکاری وەرگرتنەوەی متمانە.

أ- (کەمتر لە ٥٪)پەرلەمانێکی دەستپاك
ب- (لە نێوان ٥-١٠٪) دەستپاکی سنوردارە
ت- (لە نێوان ١٠-٢٥٪)دەستپاکی کەمە
پ- (لە نێوان ٢٥-٥٠٪) دەستپاك نییە
ج- (لە ٥٠٪ زیاتر)پەرلەمانیکی گەندەڵ

لەم خولەدا هیچ داواکارییەکی وەرگرتنەوەی پارێزبەندی جێبەجێنەکراوە.

سێ: دروستی ڕێوشوێنەکان یەکسانە بە ژمارەی تۆمەتبارکردن لە ڕووی دادگاکانەوە، دابەشی ژمارەی بڕیارەکانی وەرگرتنەوەی پارێزبەندی.

أ- (کەمتر لە ٥٪) پەرلەمانێکی دەستپاک
ب- (لە نێوان ٥-١٠٪) دەستپاکی سنوردارە
ت- (لە نێوان ١٠-٢٥٪) دەستپاکی کەمە
پ- (لە نێوان ٢٥-٥٠٪) دەستپاك نییە
ج- (لە ٥٠٪ زیاتر) پەرلەمانیکی گەندەڵە

لەم خولەدا هیچ داواکارییەکی وەرگرتنەوەی پارێزبەندی جێبەجێنەکراوە.

چوار: دروستی هەڵسوکەوتەکان یەکسانە بە ژمارەی سەلماندنی تۆمەتەکە لەسەر ژمارەی ئەندامانی پەرلەمان.

أ- (کەمتر لە ٥٪) پەرلەمانیکی دەستپاکە
ب- لە نێوان ٥-١٠٪ دەستپاکی سنوردارە
ت- (لە نێوان ١٠-٢٥٪)دەستپاکی کەمە
پ- (لە نێوان ٢٥-٥٠٪) دەستپاك نییە
ج- (لە ٥٠٪ زیاتر) پەرلەمانیکی گەندەڵە

لەم خولەدا هیچ داواکارییەکی نەخراوەتە بەرنامەی کار.

دووەم: چاودێری لەسەر دەسەڵاتی جێبەجێ کردن

١-چاودێری لەسەر دەسەڵاتی جێبەجی کردن

أ- ژمارەی داواکاری ئامرازەکانی لێپرسینەوە (پرسیار و لێپرسینەوە) کە ئاراستەی حکومەت کراوە.
(ژمارەی پرسیار بەردەست نیە، بەڵام تەنها یەك پرساندن کراوە)

ب- ژمارەی وەڵامی فەرمی حکومەت کە قەناعەتپێکراوە سەبارەت بە لێپرسینەوە (حکومەت، پرساندنەکەی بە نوسراو وەڵام دایەوە و لە دانیشتنی ژمارە (٩) لە (٢٠٢٠/١٠/٢٧) گفتوگۆی لەسەرکرا، فراکسیۆنەی (یەکگرتوو) بایکۆتی کۆبوونەوەکەی کرد، وەڵامی حکومەت و کۆتایی پرۆسەکە خرایە دەنگدان و لە کۆی (٩٠) پەرلەمانتاری ئامادەبوو، (٨١) دەنگی بەدەستهێنا و پرۆسەی وەرگرتنەوەی متمانە جێبەجێ نەکرا.

ت- ژمارەی لێپرسینەوە تایبەت بە بودجەی گشتی دەوڵەت. (هیچ لێپرسینەوەیەك نەکراوە).

پ- ژمارەی لیژنەکانی لێکۆڵینەوە کە پێکهێنراون. (یەك لیژنە لەسەر هەڕەشەکردن لە سەرۆکی فراکسیۆنی نەوەی نوێ پێکهێنرا، لیژنەکە وتەکانی نەسەلماند و وتەکانی (د.کازم فاروق) لەپرۆتۆکۆل سڕدرانەوە).

ج- ژمارەی لێپرسینەوەکان کە بوون بە داواکاری لێسەندنەوەی متمانە. (یەك داوای پرساندن هەبوو، بەڵام بە دەنگی (٨١) پەرلەمانتار وەڵامەکانی پرسێندراوان قبوڵکراو، نەچووە قۆناغی وەگرتنەوەی متمانە).

ح- ژمارەی دەنگدان لەسەر متمانەی وەزیر. (هیچ دەنگدانێك بەمەبەستی وەرگرتنەوەی متمانە لە وەزیر نەکراوە).

خ- ژمارەی دەنگدانی لەسەر لێسەندنەوەی متمانە لە حکومەت. (هیچ دەنگدانێك بەمەبەستی وەرگرتنەوەی متمانە لە وەزیر نەکراوە).

٢-ڕۆڵی یاسادانانی پەرلەمان

أ- ژمارەی پرۆژە یاساکان کەتاوتوێ کراون لە خولی پەرلەمانیدا. (٧) پێشنیاز و پرۆژە یاسا خوێندنەوەی یەکەم و دووەمیان بۆ کراوە.

ب- ژمارەی یاساکان کە پەسەند کراون لە میانی خولی پەرلەمانیدا. (٢) یاسا پەسەندکراوە.

ت- ڕێژەی دەستپێشخەری ئەندامانی پەرلەمان. (١) داواکاری بۆ پێشکەشکردنی بیرۆکە هەبوو، بەڵام نەخرایەڕوو.

پ- ژمارەی ئەو یاسایانەی کە پەرلەمان چەند جارێك هەمواری کردۆتەوە پاش پەسەندکردنی. لەم خولە (١) یاسایە، (بەرەنگاربوونەوەی ماددەی هۆشبەرو کارتێکارە عەقڵییەکان لەهەرێمی کوردستان–عیراق).

ج- ژمارەی ئەو یاسایانەی کە سەرۆکی ڕەتیکردۆتەوە. هیچ یاسایەك رەتنەکراوەتەوە.

ح- ژمارەی ئەو یاسایانەی کە لە لایەن پەرلەمانەوە پەسەند کراون، بەڵام دادگا هەڵیپەساردوون بەمەبەستی زانینی ئەوەی تا چەند دەستوریین. (نیە).

خ- ژمارەی پێشنیاری هاوڵاتیان و کۆمەڵگای مەدەنی کە لە لایەن پەرلەمانەوە تەبەنی کراون. (نیە).

٣-پەیوەندی پەرلەمان لەگەڵ هاوڵاتیان

أ- ژمارەی دانیشتنەکانی پەرلەمان؟ (١١ دانیشتن).

ب- ڕێژەی دانیشتنەکانی پەرلەمان کە لە لایەن تەلەفزیۆنەوە پەخش کراون؟ (٩ دانیشتن).

ت- ڕێژەی دانیشتنەکانی پەرلەمانی کە بەشێوەیەکی کورت پەخش کراون لە تەلەفزیۆن؟ (٢ دانیشتن).

پ- ئایا پەرلەمانی ماڵپەڕی ئەلکترۆنی هەیە؟ (بەڵێ).

ج- ئایا ئەو ماڵپەڕە ئەکتیڤە و بەشێوەیەکی بەردەوام ئەبدەیت دەکرێتەوە؟ (بەڵێ ئەبدەیت دەکرێتەوە، بەڵام زۆری زانیاری گرنگی هەیە لەسەر کاری پەرلەمانی تیادانیە، هەروەها، چەندین یاسا و بڕیاری پەرلەمانی کە پەسەندکراوە لە سایت بڵاوناکرێتەوە، یاسای مادده هۆشبەرەکان، بڕیاری گەرانەوەی پارێزبەندی بۆ پەرلەمانتار (سۆران عومەر).

ح- ژمارەی یاداشتی دانیشتنەکان کە بەردەستە لەو سایتە؟ (نییە).

خ- ژمارەی بەیاننامەی دەرچوو لە لایەن پەرلەمانەوە لە ماوەی ئەو خولە؟ (٣) دانە: ١- پەرلەمانی کوردستان ئیدانەی سووتاندنی ئاڵای کوردستان و بارەگای پارتی لەبەغدا دەکات. ٢- راگەیانراوێك لەسەرۆکایەتیی پەرلەمانی کوردستان سەبارەت بەتێپەڕاندنی یاسای پڕکردنەوەی کورتهێنانی دارایی لەئەنجوومەنی نوێنەرانی عێراق. ٣- راگەیاندراوێك لەسەرۆکایەتیی پەرلەمان بۆ ڕۆژی ئاڵای کوردستان.

د- ئایا لە کەناڵەکانی ڕاگەیاندن بەرنامەی کاری دانیشتنەکانی داهاتوو بڵاودەکرێتەوە پێش سازکردنی؟ بەڵێ.

ژ- ئایا هاوڵاتی دەتوانن سەردانی پەرلەمانی بکەن وئامادەی دانیشتەکان بکەن؟ ڕێکاریی پەیرەوی هەیە بۆ ئامادەبوونی ڕێکخراوەکان و هاوڵاتیان، بەڵام لە خولی پێشوودا تەنها (١) جار کۆمەڵێك ڕێکخراو ئامادەی دانیشتنەکان بوون، بەڵام دیار نییە بە چ میکانیزمێك ڕێگە بە ڕێکخراوەکان دراوە، بەڵام ئێمە لە ئینیستیتیوتی پەی کە ماوەی (٧) ساڵە چاودێری پەرلەمان دەکەین، بەڵام ڕێگە بە تیمەکانی ئێمە نادرێت نەك بەشداری دانیشتنەکان بکەن، بەڵکو ڕێگە نادرێت راپۆرتەکانی پرۆژەکەش بخرێنە ناو سندوقی ئەندامانی پەرلەمان.

سێیەم: پێوەرەکانی هەڵسەنگاندنی ئاستی چالاکی ئەندامەکان

١- پابەندبوونی پەرلەمان

أ- ڕێژەی ئەو دانیشتنانەی کە ئەندام پەرلەمان ئامادەی دەبێت لە کۆی ژمارەی دانیشتنەکان لە خولی گرێدان.

*لە خشتەی ژمارە (١٠) تایبەتە بە ئامادەنەبوون و مۆڵەتی ئەندامان لە دانیشتنەکانی پەرلەمان.

ب- ژمارەی ناردنی پەرلەمانتاران بۆ نوسینگەی پەرلەمان بەمەبەستی گرتنی ڕێوشوێن دژی. (نیە)

ت- ژمارەی ناردنی پەرلەمانتارەکانی بۆ لیژنەی بەهاکان. (نیە)

پ- ژمارەی دەرکردنی سزا دژی ئەندام پەرلەمان. (نیە)

ج- ژمارەی ئەندامەکان کە پارێزبەندیان لەسەر هەڵگیراوە. (نیە)

ح- ڕێژەی ئەو پەرلەمانتارانەی کە لەسەرجەم دانیشتنەکان ئامادەبوون. (٤٥ پەرلەمانتار).

خ- ژمارەی ئەو پەرلەمانتارانەی کە هەرگیز قسەیان نەکردووە لەماوەی خولی پەرلەمانی. (٤ پەرلەمانتار).

٢-یاسادانان لە لایەن پەرلەمانتارانەوە

أ- ژمارەی پێشنیاری پرۆژە یاساکان کە پەرلەمانتار پێشنیاری کردووە لە ماوەی خولەکەدا؟ (٤ پێشنیان).

ب- ژمارەی پێشنیاری هەموارکردنی یاساکان کەلەلایەن پەرلەمانتارانەوە پێشکەش کراوە لەخولەکەدا؟ (نیە).

ت- ژمارەی ئاراستەکردنی پرۆژەی هەموارکردنی پێشکەشکراو لە لایەن پەرلەمانتارەوە بۆ لیژنەکان؟ (نیە).

پ- ژمارەی پێشنیازە خودییەکان (خوازراوەکان) کە پەرلەمانتار پێشکەشی کردووە؟ (١) دانە، بەڵام پێشکەش نەکرا.

ج- ژمارەی بەشداریکردنی پەرلەمانتار لە وتوێژەکان لە دانیشتنەکان؟ (١٠٤ پەرلەمانتار).

ح- ژمارەی وتوێژەکان کە پەرلەمانتار بەشداری تیادا کردووە لە لیژنە؟ (بەردەست نیە).

٣-ڕۆڵی چاودێری پەرلەمانتار

أ- ژمارەی بەیاننامە بەپەلە کە پەرلەمانتار پێشکەشی کردووە لەماوەی خولەکەدا؟ (٢١) دانە.

ب- ژمارەی داواکاری کە پەرلەمانتار پێشکەشی کردووە لە ماوەی خولەکەدا؟ (بەردەست نیە).

ت- ژمارەی پرسیارەکان کە پەرلەمانتار پێشکەشی کردووە لە ماوەی خولەکەدا؟ (بەردەست نیە).

پ- ژمارەی پرساندنەکان کە پەرلەمانتار پێشکەشی کردووە لە ماوەی خولەکەدا؟ (یەک پرساندن).

ج- ژمارەی پێشنیار کە پەرلەمانتار پێشکەشی کردووە لە ماوەی خولەکەدا و ئایا باس کراوە لە دانیشتنەکان؟ (٤ داوکاری بەژمارەی یاسایی ئەندامان پێشکەشکراوە، بەڵام هیچیان نەخرایە بەرنامەی کار).

ح- ئایا پەرلەمانتار بەشداری کردووە لە داواکردنی لێسەندنەوەی متمانە لە حکومەت؟ (بەڵێ).

خ- ئایا پەرلەمانتار بەشداری کردووە لە تۆمەتبارکردنی وەزیر؟ (نەخێر).

د- ژمارەی سەردانەکان کە پەرلەمانتار ئەنجامی داوە لە چوارچێوەی کارەکانی لیژنە؟ (٦١ سەردان).

٤-چالاکی پەرلەمانتار لە لیژنە پەرلەمانییەکان

أ- ڕێژەی بەشداری کردنی پەرلەمانتار لە لیژنەی هەمیشەیی و کاتییەکان؟ (خشتەیەکی ورد لەسەر زانیاری لیژنەکان لە راپۆرتەکەدا هاوپێچە).

ب- ژمارەی بەشداری کردنی پەرلەمانتار لە لیژنەکانی دیکە؟ (خشتەیەکی ورد لەسەر زانیاری لیژنەکان لە راپۆرتەکەدا هاوپێچە).

ت- ژمارە پێشنیار و بیرۆکە کە پەرلەمانتار پێشکەشی لیژنەکەی کردووە وتەبەنی کراوە لە ڕاپۆرتەکاندا؟ (بەردەست نیە).

٥-هەماهەنگی پەرلەمانتار لەگەڵ هاوڵاتیان

أ- ئایا پەرلەمانتار نوسینگەی هەیە بۆ پەیوەندیکردن لەگەڵ هاوڵاتیان؟ نەخێر، تەنها نوسینگەی پەرلەمان هەیە لە چەند شارێکی هەرێمی کوردستان.

ب- ئایا پەرلەمانتار پێگەی ئەلکترۆنی هەیە بۆ پەیوەندی کردن لەگەڵ هاوڵاتیان؟ (نەخێر)، بەشی زۆر ئەندامان تۆڕی کۆمەڵایەتی بەکاردەهێنن بۆ بڵاوکردنەوەی هەواڵ و چالاکی و بیروڕاکانیان.

خشتەی ژمارە (١)

دانیشتنەکانی پەرلەمان لە خولی پایزە (٢٠٢٠/٩/١ – ٢٠٢٠/١٢/٣١)

ژ	ڕۆژی بانگهێشت	ڕۆژی دانیشتن	ژمارەی دانیشتن	ژمارەی بڕگەکانی کار	ژ. بڕگەی جێبەجێکراو	ماوەی دانیشتنەکە	تێبینی
١	٢٠٢٠/٨/٣١	٢٠٢٠/٩/٢	کردنەوەی خول	٥	٤	٠٠:٤٦	
٢	٢٠٢٠/٩/٢	٢٠٢٠/٩/٣	٢	١	١	٠٤:١٦	
٣	٢٠٢٠/٩/٦	٢٠٢٠/٩/٨	٣	٤	٤	٠١:٢٩	بەشێکی بە داخراوی بەڕێوەچوو.
٤	٢٠٢٠/٩/٨	٢٠٢٠/٩/٩	٤	١	١	٠٢:٣٥	وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان، ئامادەی دانیشتنەکەبوو.
٥	٢٠٢٠/٩/١٣	٢٠٢٠/٩/١٥	٥	٢	٢	٠٢:٥٦	وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان، ئامادەی دانیشتنەکەبوو.
٦	٢٠٢٠/٩/١٥	٢٠٢٠/٩/١٦	٦	١	١	٠٠:١٦	دانیشتنەکە بە ئامادەبوونی وەزیری کار و کاروباری کۆمەڵایەتی بە داخراوی بەڕێوەچوو.
٧	٢٠٢٠/٩/٢٧	٢٠٢٠/٩/٢٩	٧	١	١	٠١:١٥	
٨	٢٠٢٠/١٠/٣	٢٠٢٠/١٠/٥	٨	١	١	٠٩:٢٤	سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران، جێگری سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران، وەزیری دارایی، وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان، سەرۆکی دیوانی و سکرتێری ئەنجومەنی وەزیران، ئامادەی دانیشتنەکەبوون.
٩	٢٠٢٠/١٠/٥	٢٠٢٠/١٠/٧	٩	دانیشتنەکە دواخرا			
١٠	٢٠٢٠/١٠/٢٥	٢٠٢٠/١٠/٢٧	٩	٣	٣	٠١:٣٧	وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان، ئامادەی دانیشتنەکەبوو.
١١	٢٠٢٠/١١/١٥	٢٠٢٠/١١/١٧	١٠	دانیشتنەکە دواخرا			
١٢	٢٠٢٠/١١/٢٤	٢٠٢٠/١١/٢٥	١٠	٣	٢	٠٣:٤٩	
١٣	٢٠٢٠/١١/٢٨	٢٠٢٠/١١/٣٠	١١	٣	١	٠٠:٥٣	
١٤	٢٠٢٠/١١/٣٠	٢٠٢٠/١٢/٢	١٢	دانیشتنەکە دواخرا			
سەرجەم			١١	٢٥	٢١	٢٩:٠٠	

ڕونکردنەوەی سکرتێری پەرلەمان سەبارەت بەدواخستنی دانیشتنی ژمارە (١٢)ی ئاسایی پەرلەمان:

بڕیار بوو سەعات ١٢ی نیوەڕۆی ڕۆژی چوارشەمە (٢\١٢\٢٠٢٠) بەڕێوەبچێت، دەستەی سەرۆکایەتیی پەرلەمان نوسراوی ئامادەکردووە و ئاراستەی سەرۆکایەتیی ئەنجوومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان دەکرێت تاوەکو شاندی دانوستانکاری هەرێم و لایەنی پەیوەندیداری حکومەتی هەرێم، لەدانیشتنێکی تایبەتی پەرلەمانی کوردستان ئامادەبن، بەمەبەستی گفتوگۆکردن لەسەر پرسی مووچەو شایستە داراییەکانی هەرێم و ڕەوشی گفتوگۆکان لەگەڵ حکومەتی فیدراڵ و پلان و ئامادەکارییەکانی حکومەتی هەرێم بۆ هەموو ئەگەرەکانی پەیوەست بەڕەوشی دارایی.

خشتەی ژمارە (٢)

خوێندنەوەی یەکەم و دووەم بۆ پرۆژە و پێشنیازە یاساکان و بڕیارەکان لە خولی پایزە

ژ	ناوی پرۆژە یاسا	خوێندنەوەی یەکەم	خوێندنەوەی دووەم	پێشکەشکراوە لەلایەن	ئاراستەی ئەم لیژنانە کرا
١	پرۆژە یاسای (فرۆشتن و بەکرێدانی مایەکانی دەوڵەت لە هەرێمی کوردستان ـ عیراق).	دانیشتنی ژمارە (١) لە (٢٠٢٠/٩/٢)	دانیشتنی ژمارە (١٠) لە (٢٠٢٠/١١/٢٥)	*ئەنجومەنی وەزیران	* یاسایی * دارایی
٢	پێشنیازی یاسای (ماف و ئەرکی نەخۆش لە هەرێمی کوردستان).	دانیشتنی ژمارە (٦) لە (٢٠١٩/١٠/٣٠)	دانیشتنی ژمارە (٢، ٣) لە (٣، ٢٠٢٠/٩/٨)	*ئەندامان(پارتی، یەکێتی، گۆڕان، کۆمەڵ، نەوەی نوێ)	* یاسایی * تەندروستی
٣	پرۆژە یاسای (لەئەستۆکردنی فەرمانبەران لەهەرێمی کوردستان).	دانیشتنی ژمارە (٦) لە (٢٠٢٠/٧/٢٧)	دانیشتنی ژمارە (٤،٣، ٥) لە (٨، ٩، ٢٠٢٠/٩/١٣)	*حکومەتی هەرێمی کوردستان	* یاسایی
٤	پێشنیازی یاسای (پاراستنی تۆڕو بنچینەکانی ئاوو ئاوەڕۆ لەهەرێمی کوردستان–عێراق).	دانیشتنی ژمارە (٩) لە (٢٠٢٠/١٠/٢٧)	–	*ئەندامان (یەکێتی، پارتی، هاوپەیمانی یەکێتی نەتەوەیی، گەشەپێدانی تورکمانی)	*یاسایی *شارەوانی
٥	پێشنیازی یاسای (بەڕێوەبردن و پاراستنی ئاو لەهەرێمی کوردستان–عێراق).	دانیشتنی ژمارە (٩) لە (٢٠٢٠/١٠/٢٧)	–	*ئەندامان (یەکێتی، پارتی)	*یاسایی *کشتوکاڵ
٦	پێشنیازەیاسای پەروەردەو خوێندن لەهەرێمی کوردستان–عێراق.	دانیشتنی ژمارە (١١) لە (٢٠٢٠/١١/٣٠)	–	*ئەندامان (پارتی) ناوەکان تەواو نەکران.	*یاسایی *پەروەردە
٧	پێشنیازەیاسای هەمواری یەکەمی زانکۆ تایبەتەکان لەهەرێمی کوردستان–عێراق.	دانیشتنی ژمارە (١١) لە (٢٠٢٠/١١/٣٠)	–	*ئەندامان (پارتی) ناوەکان تەواو نەکران.	*یاسایی *پەروەردە

خشتەی ژمارە (٣)

یاسا پەسەندکراوەکان لە خولی پایزە

ژ	ناوی یاسا	خوێندنەوەی سێیەم و پەسەندکردن	ئاستی جێبەجێکردن	تێبینی
١	یاسای (ماف و ئەرکی نەخۆش لەهەرێمی کوردستان).	دانیشتنی ژمارە (٥) لە رۆژی (٢٠٢٠/٩/١٥)	وەقائیع چاپ نەکراوە، هەر بۆیە یاساکەش بلاونەکراوەتەوە.	بە (٧٠) دەنگ پەسەنکرا.
٢	یاسای (لەئەستۆکردنی فەرمانبەران لەهەرێمی کوردستان–عێراق).	دانیشتنی ژمارە (٧) لە رۆژی (٢٠٢٠/٩/٢٩)	وەقائیع چاپ نەکراوە، هەر بۆیە یاساکەش بلاونەکراوەتەوە.	بە (٧١) دەنگ پەسەنکرا.

تێبینی:

*لە دانیشتنی ژمارە (٣) لە (٢٠٢٠/٩/٨) یەکێك بە خاڵەکانی بەرنامەی کار، بریتی بوو لە خستنەڕوو و دەنگدان لەسەر پێداچوونەوەی چەند ماددەو برگەیەکی یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٠ یاسای (بەرەنگاربوونەوەی ماددەی هۆشبەرو کارتێکارە عەقڵییەکان لەهەرێمی کوردستان–عیراق) بەهەردوو زمانی (کوردی و عربی) کە بەبڕیاری ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠٢٠ سەرۆکایەتیی هەرێم گەڕێندراوەتەوە بۆ پەرلەمان بەپێی حوکمی برگەی (یەکەم)ی ماددەی (٩٥) لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان.

*بەپێی زانیارییەکانمان، لە مانگی (٢٠٢٠/٥) سەرۆکی هەرێم لە دوای تەواوبوونی وادەی یاسایی، (یاسای بەرەنگاربوونەوەی بە قاچاخبردنی نەوتی) گەراندۆتەوە بۆ پەرلەمان، بەڵام لە خولەشدا نەخرایەوە بەرنامەی کار.

خشتەی ژمارە (٤)

بڕیارە کارگێڕییە پەسەندکراوەکان

ژ	ژمارەی بڕیار	مێژووی بڕیار	ناوی بڕیار	مێژووی دانیشتن	تێبینی
١	٨	٢٠٢٠/٩/٩	پێکهێنانی لیژنەیەکی کاتی بۆ بەدواداچوون لەسەر ووتەکانی سەرۆکی فراکسیۆنی جولانەوەی نەوەی نوێ.	دانیشتنی ژمارە (٤) لە (٢٠٢٠/٩/٩)	بەدەنگی (٧٩) پەرلەمانتار پەسەندکراوە.
٢	٩	٢٠٢٠/١٠/٢٧	دانانی بەرێز (عمر عبدالله فتاح) وەك ئەندام بۆ سەر لیژنەی دارایی وکاروباری ئابوری پەرلەمان.	دانیشتنی ژمارە (٩) لە (٢٠٢٠/١٠/٢٧)	بەدەنگی (٧٤) پەرلەمانتار پەسەندکراوە.

خشتەی ژمارە (٥)

خوێندنەوەی یەکەم و دووەم بۆ پرۆژە و پێشنیازە یاساکان و بڕیارەکان لە (٢٠١٨/١١/٦ تا ٢٠٢٠/٨/٣١)

ژ	ناوی پرۆژە یاسا	خوێندنەوەی یەکەم	خوێندنەوەی دووەم	پێشکەشکراوە لەلایەن	ئەو لیژنانە ئاراستەیان کراوە
١	پێشنیازی یاسای کاراکردنەوەی دامەزراوەی سەرۆکایەتیی هەرێمی کوردستان - عێراق و هەمواری شێوازی هەڵبژاردنی سەرۆک تا پەسەندکردنی دەستوور.	دانیشتنی ژمارە (٣) لە (٢٠١٩/٣/٣٠)	دانیشتنی ژمارە (٤) لە (٢٠١٩/٤/٣)	٦٨ ئەندام لە فراکسیۆنەکانی (پارتی، گۆران، سەردەم، ئازادی، پێکهاتەکان)	* کاروباری یاسایی
٢	پێشنیازی یاسای بە خاوەنکردنی ئەو زەوییانەی زێدەڕۆییان لەسەر کراوە لە سنووری شارەوانییەکان لە هەرێمی کوردستان–عێراق.	دانیشتنی ژمارە (١٠) لە (٢٠١٩/٠٧/٠٦)	دانیشتنی ژمارە (١١) لە (٢٠١٩/١٠/٢٣)	٣٤ ئەندام لە فراکسیۆنەکانی (پارتی، گۆران، یەکێتی، ئازادی، پێکهاتەکان)	* کاروباری یاسایی * شارەوانی
٣	پێشنیازی یاسای هەمواری یاسای ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠٠٩ یاسای پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان– عێراق.	دانیشتنی ژمارە (١٠) لە (٢٠١٩/٠٧/٠٦)	دانیشتنی ژمارە (١١) لە (٢٠١٩/٠٧/٠٧)	٢٠ ئەندام لە فراکسیۆنەکانی (پارتی، گۆران، یەکێتی، پێکهاتەی هاوپەیمانی یەکێتی نەتەوەیی)	* کاروباری یاسایی *پێشمەرگە و ناوخۆ
٤	لە خوێندنەوەی یەکەمی پێشنیازی بڕیاری دیاریکردنی رۆژی ٢٠١٤/٨/٣ وەک رۆژی کۆمەڵکوژیی ئێزدییەکان.	دانیشتنی ژمارە (١٤) لە (٢٠١٩/٠٧/١١)	دانیشتنی ژمارە (٢)ی نا ئاسایی لە (٢٠١٩/٨/١)	٦٥ ئەندام لە فراکسیۆنەکانی (پارتی، گۆران، یەکێتی، پێکهاتەی)	* کاروباری یاسایی * کاروباری شەهیدان
٥	هەمواری یەکەمی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان–عێراق.	دانیشتنی ژمارە (١) لە (٢٠١٩/٠٩/١٧)	دانیشتنی ژمارە (٢) لە (٢٠١٩/٠٩/٢٥)	ئەندامانی(پارتی، یەکێتی، گۆران، یەکێتی نەتەوەیی، گەشەپێدان)	*کاروباری یاسایی
٦	پێشنیازەیاسای (بەرکارکردن و هەمواری یاسای بەرەنگاربوونەوەی قاچاغیکردن بەنەوت و بەرووبوومەکانی ژمارە (٤١)ی ساڵی ٢٠٠٨).	دانیشتنی ژمارە (١) لە (٢٠١٩/٠٩/١٧)	–	یەکێتی	* کاروباری یاسایی *وزە
٧	پێشنیازەیاسای (بەرکارکردنی یاسای فیدراڵیی پاراستنی بەرهەمە عێراقییەکان ژمارە (١١)ی ساڵی ٢٠١٠ی هەموارکراو).	دانیشتنی ژمارە (١) لە (٢٠١٩/٠٩/١٧)	–	یەکێتی	* کاروباری یاسایی * کشتوکاڵ و ئاودێری * وزە
٨	پێشنیازەیاسای (رێکخستن و یەکخستنی عەلوەکان).	دانیشتنی ژمارە (١) لە (٢٠١٩/٠٩/١٧)	–	یەکێتی	* کاروباری یاسایی * کشتوکاڵ و ئاودێری
٩	پێشنیازەیاسای (بەرکارکردنی یاسای فیدراڵیی واژۆی ئەلیکترۆنی و مامەڵە ئەلیکترۆنییەکان، ژمارە (٧٨)ی ساڵی (٢٠١٢).	دانیشتنی ژمارە (١) لە (٢٠١٩/٠٩/١٧)	–	یەکێتی	*کاروباری یاسایی
١٠	پێشنیازەیاسای (بەرکارکردن و هەمواری یاسای گرتنی مایەی قاچاغ و قەدەغەکراو بۆ ئالوگۆڕکردن لە بازاڕە نێوخۆییەکان ژمارە (١٨)ی ساڵی ٢٠٠٨ی هەموارکراو).	دانیشتنی ژمارە (١) لە (٢٠١٩/٠٩/١٧)	–	یەکێتی	* کاروباری یاسایی *پێشمەرگە و ناوخۆ (لە کاتی جیا کردنەوەی لیژنەکان ئاراستەی لیژنەی ناوخۆ دەکرێت).
١١	پێشنیازەیاسای (بەرکارکردن و هەمواری یاسای هاوردەکردن و فرۆشتنی بەرهەمە نەوتییەکان ژمارە (٩)ی ساڵی ٢٠٠٦).	دانیشتنی ژمارە (١) لە (٢٠١٩/٠٩/١٧)	–	یەکێتی	* کاروباری یاسایی *وزە
١٢	پێشنیازی یاسای دەزگای کۆنترۆلی جۆریی دڵنیایی، لە هەرێمی کوردستان–عێراق.	دانیشتنی ژمارە (٥) لە (٢٠١٩/١٠/٢٣)	–	*ئەندامان(گۆران، کۆمەڵ، یەکگرتوو، نەوەی نوێ)	* کاروباری یاسایی *لیژنەی دارایی

					*وزە * تەندروستی
١٣	پێشنیازی یاسای گەشەپێدانی خێزانی، لە هەرێمی کوردستان–عێراق.	دانیشتنی ژمارە (٥) لە (٢٠١٩/١٠/٢٣)		*ئەندامان(گۆڕان، کۆمەڵ، یەکگرتوو، نەوەی نوێ)	* کاروباری یاسایی * کۆمەڵایەتی
١٤	پێشنیازی یاسای داواکاری گشتی لە هەرێمی کوردستان–عێراق.	دانیشتنی ژمارە (٥) لە (٢٠١٩/١٠/٢٣)	–	*ئەندامانی (گۆڕان، کۆمەڵ، یەکگرتوو، نەوەی نوێ).	* کاروباری یاسایی
١٥	پێشنیازی یاسای داواکاری گشتی لە هەرێمی کوردستان–عێراق.	دانیشتنی ژمارە (٥) لە (٢٠١٩/١٠/٢٣)	–	*ئەندامانی (فراکسیۆنی یەکێتی)	* کاروباری یاسایی
١٦	پێشنیازی یاسای ماف وئیمتیازاتی کەمئەندام و خاوەن پێداویستیی تایبەت.	دانیشتنی ژمارە (٥) لە (٢٠١٩/١٠/٢٣)	–	*ئەندامان(گۆڕان،، نەوەی نوێ، کۆمەڵ، یەکگرتوو، نەوەی نوێ)	* کاروباری یاسایی * کۆمەڵایەتی
١٧	پێشنیازی بڕیاری پاراستنی مامۆستایان و ڕێبەرە پەروەردەییەکان.	دانیشتنی ژمارە (٥) لە (٢٠١٩/١٠/٢٣)	–	*ئەندامان(گۆڕان،، نەوەی نوێ، کۆمەڵ، یەکگرتوو، نەوەی نوێ)	* کاروباری یاسایی *پەروەردە
١٨	پێشنیازی یاسای (ماف و ئەرکی نەخۆش لە هەرێمی کوردستان–عێراق).	دانیشتنی ژمارە (٦) لە (٢٠١٩/١٠/٣٠)	–	*ئەندامان(پارتی ،یەکێتی، گۆڕان، کۆمەڵ، نەوەی نوێ)	* کاروباری یاسایی * تەندروستی
١٩	پێشنیازی یاسای (ڕێکلامی بازرگانی لە هەرێمی کوردستان–عێراق).	دانیشتنی ژمارە (٦) لە (٢٠١٩/١٠/٣٠)	دانیشتنی ژمارە (٨) لە (٢٠١٩/١٢/٤) دانیشتنی ژمارە (٩) لە(٢٠١٩/١٢/١٠)	*ئەندامان (پارتی، یەکێتی، گۆڕان، کۆمەڵ، نەوەی نوێ، میللەت)	* کاروباری یاسایی *ڕۆشنبیری * شارەوانی
٢٠	پێشنیازی یاسای پاراستنی بەرهەمە خۆماڵییەکان لە هەرێمی کوردستان–عێراق.	دانیشتنی ژمارە (٧) لە (٢٠١٩/١١/١٣)	–	*ئەندامان(پارتی ،یەکێتی، گۆڕان)	* کاروباری یاسایی *وزە
٢١	پێشنیازی یاسای بەرەنگاربوونەوەی بە قاچاغبردنی نەوت و لێدەرهێنراوەکان لە هەرێمی کوردستان–عێراق.	دانیشتنی ژمارە (٧) لە (٢٠١٩/١١/١٣)	–	*ئەندامان(پارتی ،یەکێتی، گۆڕان، نەوەی نوێ، کۆمەڵ، یەکێتی نەتەوەیی)	* کاروباری یاسایی * وزە * ناوخۆ و ئاسایش
٢٢	پێشنیازەیاسای بیمەی کشتوکاڵی لە هەرێمی کوردستان–عێراق.	دانیشتنی ژمارە (٧) لە (٢٠١٩/١١/١٣)	–	(نەوەی نوێ، کۆمەڵ)	* کاروباری یاسایی * دارایی و ئابوری * کشتوکاڵ و ئاودێری
٢٣	پێشنیازە بڕیاری دامەزراندنی فەرمانبەرانی گرێبەست لە هەرێمی کوردستان).	دانیشتنی ژمارە (٧) لە (٢٠١٩/١١/١٣)	–	یەکێتی	* کاروباری یاسایی
٢٤	پرۆژەیاسای مادەهۆشبەرەکان و کارتێکارە عەقڵییەکان لە هەرێمی کوردستان–عێراق.	دانیشتنی ژمارە (٨) لە (٢٠١٩/١٢/٤)	دانیشتنی ژمارە (١٠) لە(٢٠١٩/١٢/١٦) دانیشتنی ژمارە(١١) لە(٢٠١٩/١٢/١٨)	ئەنجومەنی وەزیران	* کاروباری یاسایی * ناوخۆ و ئاسایش * تەندروستی و ژینگە * کۆمەڵایەتی
٢٥	پێشنیازەبڕیاری (ڕۆژانی بۆنە فەرمییەکانی نەتەوەی تورکمان).	دانیشتنی ژمارە (٩) لە (٢٠١٩/١٢/١٠)	دانیشتنی ژمارە (١٢) لە(٢٠١٩/١٢/٢٤)	پارتی، یەکێتی، گۆڕان، سەردەم، ئازادی، گەشەپێدان، چاکسازی، بەرەی تورکمان، میللەت، نەتەوەیی، یەکێتی نەتەوەیی	* کاروباری یاسایی *ڕۆشنبیری
٢٦	چاکسازی لە خانەنشینی و مووچەو دەرماڵەو بەخشین و ئیمتیازاتەکانی تر.	دانیشتنی ژمارە (١٠) لە (٢٠١٩/١٢/١٦)	دانیشتنی ژمارە (١٣) لە (٢٠٢٠/٠١/١٢) و دانیشتنی ژمارە(١٤) لە (٢٠٢٠/٠١/١٣)	ئەنجومەنی وەزیران	* کاروباری یاسایی * پێشمەرگە * ناوخۆ و ئاسایش * دارایی و ئابوری

					* شەهیدان
٢٧	پێشنیازە بڕیاری (پێشکەشککردنی پێشنیازەو یاسا و بڕیار لەلایەن ئەندامانی پەرلەمان، بەدەر بە حکومی ماددەی (٨٢)ی پەیڕەوی ناوخۆ) .	دانیشتنی ژمارە (٣) لە (٢٠٢٠/٥/٦)	دانیشتنی ژمارە (٤) لە (٢٠٢٠/٥/٧)	*ئەندامان (یەکێتی، هاوپەیمانی یەکێتی نەتەوەیی، پارتی گەشەپێدانی تورکمانی، ئازادی، نەوەی نوێ، کۆمەڵ، پارتی دیموکرات)	* یاسایی.
٢٨	پرۆژە یاسای (لەئەستۆکردنی فەرمانبەران لەهەرێمی کوردستان).	دانیشتنی ژمارە (٦) لە (٢٠٢٠/٧/٢٧)	-	*حکومەتی هەرێمی کوردستان	* یاسایی
٢٩	پێشنیازی یاسای (بەڕێوەبردن و پاراستنی شوێنەوارو کەلەپوور لەهەرێمی کوردستان-عێراق).	دانیشتنی ژمارە (٦) لە (٢٠٢٠/٧/٢٧)	-	*ئەندامان (پارتی، یەکیتی، هاوپەیمانی یەکێتی نەتەوەیی، ئەنجومەنی گەلی کلدانی سریانی ئاشور، گۆران، بەرەی تورکمانی، لیستی میللەت)	* یاسایی
٣٠	پێشنیازی یاسای (ڕێکخستنی میدیای ئەلیکترۆنی لەهەرێمی کوردستان-عێراق).	دانیشتنی ژمارە (٦) لە (٢٠٢٠/٧/٢٧)	-	*ئەندامان (یەکێتی، پارتی، گۆڕان، سەربەخۆکان، پارتی گەشەپێدانی تورکمانی، کۆمەڵ، لیستی میللەت)	* یاسایی

خشتەی ژمارە (٦)

یاسا پەسەندکراوەکان لە (٢٠١٨/١١/٦ تا ٢٠٢٠/٨/٣١)

ژ	ناوی یاسا	خوێندنەوەی سێیەم و پەسەندکردن	ئاستی جێبەجێکردن	تێبینی
١	کاراکردنەوەی دامەزراوەی سەرۆکایەتیی هەرێمی کوردستاند عێراق و هەمواری شێوازی هەڵبژاردنی سەرۆك تا پەسەندکردنی دەستوور.	دانیشتنی ژمارە(٥) لە (٢٠١٩/٥/٨)	لە ژمارە (٢٣٦)ی وەقایع لە (٢٠١٩/٥/١٩)بڵاوکراوەتەوە	بە (٨٩) دەنگ پەسەندکرا.
٢	هەمواری یەکەمی یاسای ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠٠٩ یاسای پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان.	دانیشتنی ژمارە (١٣) لە (٢٠١٩/٠٧/٠٨)	لە ژمارە (٢٣٩)ی وەقایع لە (٢٠١٩/٧/٣١)بڵاوکراوەتەوە	بە (٨٠) دەنگ پەسەندکرا.
٣	بەخاوەنکردنی ئەو زەوییانەی زێدەڕۆییان لەسەر کراوە لە سنووری شارەوانییەکان لە هەرێمی کوردستان-عێراق.	دانیشتنی ژمارە (٨) لە (٢٠١٩/١٢/٠٤)	لە ژمارە (٢٤٥)ی وەقایع لە (٢٠١٩/١٢/٢٤)بڵاوکراوەتەوە	بە (٧٤) دەنگ پەسەندکرا.
٤	ڕێکلامی بازرگانی لە هەرێمی کوردستان-عێراق.	دانیشتنی ژمارە (١٠) لە (٢٠١٩/١٢/١٦)	لە ژمارە (٢٤٦)ی وەقایع لە (٢٠١٩/١٢/٢٧)بڵاوکراوەتەوە	بە (٨٤) دەنگ پەسەندکرا.
٥	مادەهۆشبەرەکان و کارتێکارە عەقڵییەکان لە هەرێمی کوردستان-عێراق.	دانیشتنی ژمارە (١٣) لە (٢٠٢٠/٠١/١٢)	لە دوای تەواو بوونی وادەی یاسایی لایەن سەرۆکی هەرێمەوە گەڕێندرایەوەو دەرەنگ بلاوکرایەوە	بە (٨٨) دەنگ پەسەندکرا.
٦	چاکسازی لە مووچە و دەرماڵە و بەخشین و ئیمتیازاتەکان و خانەنشینی لە هەرێمی کوردستان-عێراق.	دانیشتنی ژمارە (١٥) لە (٢٠٢٠/٠١/١٦)	لە ژمارە (٢٤٧)ی وەقایع لە (٢٠٢٠/٢/٦)بڵاوکراوەتەوە	بە (٨٩) دەنگ پەسەندکرا.
٧	یاسای بەرەنگاربوونەوەی بە قاچاغبردنی نەوت و لێدەرهێنراوەکان لە هەرێمی کوردستان-عێراق.	دانیشتنی ژمارە (٢) لە ڕۆژی (٢٠٢٠/٣/٠٤)	لە دوای تەواو بوونی وادەی یاسایی لایەن سەرۆکی هەرێمەوە گەڕێندرایەوەو دەرەنگ بلاوکرایەوە	بە (٨٨) دەنگ پەسەنکرا.

خشتەی ژمارە (٧)

بڕیارە یاساییە پەسەندکراوەکان لە (٢٠١٨/١١/٦ تا ٢٠٢٠/٨/٣١)

ژ	ژ.بڕیار	مێژووی دانیشتن	ناوی بڕیار	ئاستی جێبەجێکردن	تێبینی
١	١١	دانیشتنی ژمارە (٣)ی نا ئاسایی لە (٢٠١٩/٨/٣).	دیاریکردنی ڕۆژی (٢٠١٤/٠٨/٠٣) وەك ڕۆژی کۆمەڵکوژی (جینۆساید) ئێزدییەکان.	لە ژمارە (٢٤٠) ی وەقایع لە (٢٠١٩/٩/١١) بڵاوکراوەتەوە.	بە (٨٧) دەنگ پەسەندکراوە.
٢	١٢	دانیشتنی ژمارە (٣) لە (٢٠١٩/٠٩/٢٩).	هەمواری یەکەمی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان.	لە ژمارە (٢٤٢) ی وەقایع لە (٢٠١٩/١٠/٢١) بڵاوکراوەتەوە.	بە (٩١) دەنگ پەسەندکراوە.
٣	٣	دانیشتنی ژمارە (١٣) لە (٢٠٢٠/٠١/١٢).	پرۆژە بڕیاری (ڕۆژانی بۆنە فەرمییەکانی نەتەوەی تورکمان).	لە ژمارە (٢٤٨) ی وەقایع لە (٢٠٢٠/٣/١) بڵاوکراوەتەوە.	بە (٧٣) دەنگ پەسەندکراوە.
٤	٥	دانیشتنی ژمارە (٥) لە (٢٠٢٠/٦/٢٩).	پێشکەشکردنی پێشنیازەو یاسا و بڕیار لەلایەن ئەندامانی پەرلەمان، بەدەر بە حکومی ماددەی (٨٢)ی پەیڕەوی ناوخۆ.	تا ئێستا لە سایتی فەرمی پەرلەمان و وەقایعی کوردستان بڵاونەکراوەتەوە.	بە (٦٠) دەنگ پەسەندکراوە.

خشتەی ژمارە (٨)

مۆڵەت و ئامادەنەبوونی پەرلەمانتاران لە (٩) دانیشتنی خولی پاییزە

ژمارە	ناوی ئەندام	ناوی فراکسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	هێڤیدار ئەحمەد سەلمان	پارتی	١	٠
٢	جەلال محەمەد عەبدوڵا	پارتی	٦	٠
٣	سەروان محەمەد عەلی	پارتی	٣	٠
٤	پێشەوا تاهر مستەفا	پارتی	٢	٠
٥	بەهجەت عەلی ئیبراهیم	پارتی	١	٠
٦	سەباح مەحمود محەمەد	پارتی	٠	٠
٧	رزگار عیسا سوار	پارتی	٠	٠
٨	ریڤینگ محەممەد محەمەد	پارتی	١	٠
٩	حیکمەت محەمەد عبو زێد	پارتی	٠	٠
١٠	ئومێد عەبدولرەحمان حەسەن	پارتی	١	٠
١١	شوان کریم محەممەد صادق	پارتی	١	٠
١٢	سەلام عەبدوڵا حەسەن	پارتی	٠	٠
١٣	بژار خالید عەبدوڵڵا	پارتی	٢	٠
١٤	رێبوار عەبدولرەحیم عەبدوڵا	پارتی	٠	٠
١٥	وەیسی سەعید وەیسی	پارتی	٠	٠
١٦	موحسین حوسێن مستەفا	پارتی	٢	٠
١٧	سەفین ئاغا عومەر	پارتی	١	٠
١٨	مەم ئەسکەندەر مەم	پارتی	١	٠
١٩	ئەرشەد حسێن محەمەد	پارتی	٢	٠
٢٠	زانا خالید سمایل	پارتی	٠	٠
٢١	ئیحسان محەممەد سەلیم	پارتی	١	٠

٢٢	بەهمەن کاك عەبدوڵڵا ئەحمەد	پارتی	٠	٠
٢٣	بەختیار شوکری سلێمان	پارتی	٠	٠
٢٤	جیهاد حەسەن ئیبراهیم	پارتی	٢	٠
٢٥	سەعید مستەفا تەتەرخان	پارتی	١	٠
٢٦	خەدیجە عومەر تەها	پارتی	٢	٠
٢٧	ئیدریس ئیسماعیل عبوش	پارتی	٠	٠
٢٨	نزار عەبدولغەفار عەزیز	پارتی	١	٠
٢٩	چیا حەمید شەریف	پارتی	٢	٠
٣٠	زاهیر محەمەد عەلی	پارتی	١	٠
٣١	هەدیە موراد حەیدەر	پارتی	٢	٠
٣٢	جوان یونس محەمەد	پارتی	٠	٠
٣٣	لیزا فەلەکەدین سابر	پارتی	٠	٠
٣٤	ڕۆژان ئیبراهیم عەلی	پارتی	٣	٠
٣٥	لەیلا عەبدولجەبار حدو	پارتی	٠	٠
٣٦	نەجات شەعبان عەبدوڵا	پارتی	٠	٠
٣٧	سەوسەن محەممەد میرخان	پارتی	٠	٠
٣٨	گوڵیزار ڕەشید حاجی	پارتی	٢	٠
٣٩	گەلاوێژ عوبێد عوسمان	پارتی	٠	٠
٤٠	ژیان تاهر ئەحمەد	پارتی	٠	٠
٤١	حەسیبە سەعید ئیبراهیم	پارتی	٠	٠
٤٢	گولستان باقی سلێمان	پارتی	٢	٠
٤٣	زێدان ڕەشیدخان ئەودەل	پارتی	٠	٠
٤٤	لەنجە ئیبراهیم عەبدولرەحمان	پارتی	١	٠
٤٥	شنۆ ئەشقی عەبدوڵا	یەکێتی	٠	٠
٤٦	ڕۆژان محەمەد کەریم	یەکێتی	١	٠
٤٧	جەمال حوێز مستەفا	یەکێتی	٢	٠
٤٨	زیاد جەبار محەمەد	یەکێتی	٢	٠
٤٩	عوسمان کەریم سوارە	یەکێتی	١	٠
٥٠	سەرکۆ ئازاد حسێن	یەکێتی	١	٠
٥١	هەژان حەسەن ئەحمەد	یەکێتی	٠	٠
٥٢	عەباس فەتاح ساڵح	یەکێتی	٠	٠
٥٣	فەیسەڵ عەباس عەولا	یەکێتی	١	٠
٥٤	لوقمان حەمەد حاجی	یەکێتی	٠	٠
٥٥	هێرش حەسەن ئەحمەد	یەکێتی	٠	٠
٥٦	هاوڕێ بەنا محەمەد	یەکێتی	٠	٠
٥٧	شەمۆل ئاشتی سابیر	یەکێتی	٠	٠
٥٨	بالاًنبۆ محەمەد عەلی	یەکێتی	٠	٠
٥٩	کاروان عەبدولڕەحمان عەبدوڵا	یەکێتی	٢	٠
٦٠	زیکری ئەحمەد ئیسماعیل	یەکێتی	٠	٠
٦١	عەبدولناسر ئەحمەد عەلی	یەکێتی	٠	٠

٦٢	سەلمە فاتح توفق	یەکێتی	٠	٠
٦٣	ڕاهی ڕەهبەر سەیدبرایم	یەکێتی	٢	٠
٦٤	شیرین یونس عەبدولا	یەکێتی	١	٠
٦٥	عەلی حەمە ساڵح	گۆران	٥	٠
٦٦	شیرین ئەمین عەبدولعزیز	گۆران	٤	٠
٦٧	گۆران عومەر عەلی	گۆران	٥	٠
٦٨	شایان کاکە ساڵح	گۆران	٤	٠
٦٩	یاسین خزر تەها	گۆران	٠	٠
٧٠	رزگار محەمەد مەحمود	گۆران	٠	٠
٧١	ئاشنا عەبدوڵڵا قادر	گۆران	٣	٠
٧٢	جەلال محەمەد ئەمین	گۆران	٥	٠
٧٣	شاخەوان ڕەئوف مستەفا	گۆران	٠	٠
٧٤	دابان محەمەد حسێن	گۆران	٦	٠
٧٥	بەڵێن ئیسماعیل حاجی	گۆران	٠	٠
٧٦	گولیستان سەعید محەمەد	گۆران	٤	٠
٧٧	عومەر عەبدوڵڵا فەتاح	کۆمەڵ	٢	٠ [illegible]
٧٨	عەبدولستار مەجید قادر	کۆمەڵ	١	٠
٧٩	عوسمان عەلی سمایل	کۆمەڵ	٠	٠
٨٠	هەورامان حەمەشەریف حەمە	کۆمەڵ	١	٠
٨١	موسلیم عەبدولا ڕەسوڵ	کۆمەڵ	١	٠
٨٢	بەدریە ئیسماعیل مەحموود	کۆمەڵ	٢	٠
٨٣	ڕووپاک ئەحمەد ڕەحمان	کۆمەڵ	١	٠
٨٤	کازم فاررووق نامیق	نەوەی نوێ	١	٠
٨٥	کاوە عەبدولقادر حەسەن	نەوەی نوێ	٦	٠
٨٦	سیپان سالم حەسەن	نەوەی نوێ	٢	٠
٨٧	مژدە محمود محەمەد	نەوەی نوێ	٠	٠
٨٨	شێرکۆ جەودەت مستەفا	یەکگرتوو	٢	٠
٨٩	ئیسماعیل عەلی تەها	یەکگرتوو	٢	٠
٩٠	ئەبوبەکر عومەر عەبدولا	یەکگرتوو	٠	١
٩١	سەرچنار ئەحمەد مەحمود	یەکگرتوو	٠	٠
٩٢	هەلز ئەحمەد محەمەد	یەکگرتوو	٠	٠
٩٣	دیاری ئەنوەر حەمەرەحیم	سەربەخۆ	١	٠
٩٤	مەم بورهان قانع	سەربەخۆ	٠	٠
٩٥	سیروان فەرەج محەمەد	سەربەخۆ	١	٠
٩٦	رۆمیۆ حوزەیران نیسان	هـ.ی.ن	٠	٠
٩٧	جنان جەبار بویا	هـ.ی.ن	٠	٠
٩٨	رۆبینە ئۆمیلك عەزیز	هـ.ی.ن	٠	٠
٩٩	محەمەد سەعدەدین ئەنوەر	گەشەپێدانی تورکمان	٣	٠
١٠٠	سارا دڵشاد بەکر	گەشەپێدانی تورکمان	١	٠
١٠١	باپیر کامەلا سەلمان	هاوپەیمانی سەردەم	٢	٠

١٠٢	محێدین حەسەن یوسف	میللەت	١	٠
١٠٣	شادی نەوزاد وەهاب	سەربەخۆ	٠	٠
١٠٤	هیمداد صالح بلال	بەرەی تورکمان	٠	٠
١٠٥	ئازاد ئەکرەم بەهرام	میللەت	٠	١
١٠٦	کلارا عودیشۆ یەعقوب	گەلی ك.س.ئ سریانی	٢	٠
١٠٧	فەرید یەعقوب ئیلیا	رافیدەین	٣	٠
١٠٨	فاهیك کمال سوغون	ئەرمەن	٠	٠
	کۆی گشتی		**١٢٨**	**٢**

تێبینی:

–خشتەکەی سەرەوە تەنها مۆڵەت و ئامادەنەبوونی (٩) دانیشتنە، چونکە مۆڵەت و ئامادەنەبوونی پەرلەمانتاران لە دانیشتنی ژمارە (٧) لە (٢٠٢٠/٩/٢٩) لە لایەن سکرتێری پەرلەمانەوە نەخوێندرایەوە، پوختەی دانیشتنی ژمارە (١١) لە دانیشتنی ژمارە (١٢) دەخوێندرێتەوە کە هێشتا ئەنجام نەدراوە.

–ئامادەنەبوون و مۆڵەتی ئەندامان بە پێی دانیشتنەکان لە پێگەی پرۆژەی چاودێری پەرلەمان (payied.org) لەبەشی ئامادەنەبوونی پەرلەمانتاران هەیە.

خشتەی ژمارە (٩)

وتەی ئەندامان لە دانیشتنەکانی پەرلەمان

*ناوی پەرلەمانتاران لە خشتەکەدا بە پێی ژمارەی کورسی فراکسیۆنەکان لە گەورەوە بۆ بچوک ریزکراوە.

*لە خولی پایزەدا کە ماوەکەی چوار مانگ بوو، پەرلەمان (١١) دانیشتنی ئەنجامدا، بۆیە یازدە خانە بۆ دانیشتنەکان دانراوە.

*لەم خشتەیەدا وتەی دەستەی سەرۆکایەتی و ئەندامانی لیژنەکان کە لەسەر مەنەس بوون و راپۆرتیان هەبووە بە قسەکردن هەژمار نەکراوە.

		دانیشتنەکانی پەرلەمان											
ژ	ناوی ئەندام	١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠	١١	کۆ
١	هێڤیدار ئەحمەد سەلمان	-	٢	-	-	١	-	١	١	-	-	١	٦
٢	جەلال محەمەد عەبدوڵا	-	-	-	-	-	-	-	١	-	-	-	١
٣	سەروان محەمەد عەلی	-	-	-	-	١	-	-	١	-	٧	-	٩
٤	پێشەوا تاهر مستەفا	-	-	-	-	-	-	-	١	-	١	-	٢
٥	بەهجەت عەلی ئیبراهیم	-	٢	-	-	١			١	-	٢	-	٦
٦	سەباح مەحمود محەمەد	-	٢	-	-	١		١	١	-		-	٥
٧	رزگار عیسا سوار	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	٠
٨	ریڤینگ محەممەد محەمەد	-	١	-	-	-	-	-	١	-	-	-	٢
٩	حیکمەت محەمەد عبو زێد	-	٤	-	-	-	-	-	١	-	٢	-	٧
١٠	ئومێد عەبدولرەحمان حەسەن	-	-	١	٣	٢	١	-	-	١	٢	٣	١٣
١١	شوان کریم محەممەد صادق	-	-	-	١	-	-	-	-	-	-	-	١
١٢	عەبدولسەلام عەبدوڵا حەسەن	-	-	-	-	-	-	-	١	-	-	-	١
١٣	بژار خالید عەبدوڵڵا	-	-	-	-	-	-	-	١	-	-	-	١
١٤	رێبوار عەبدولرەحیم عەبدوڵا	-	٦	٣	٥	-	-	-	١	-	٩	١	٢٥
١٥	وەیسی سەعید وەیسی	-	١	١	٢	-	-	-	١	-	١	١	٧
١٦	موحسین حوسێن مستەفا	١	-	-	-	-	-	-	١	-	-	-	٢
١٧	سەفین ئاغا عومەر	-	٤	-	-	١	-	-	١	-	-	-	٦
١٨	مەم ئەسکەندەر مەم	-	١	-	١	١	-	-	١	-	-	-	٤
١٩	ئەرشەد حسێن محەمەد	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	٠
٢٠	زانا خالید سمایل	-	٤	٢	٢	٢	-	-	١	-	٣	١	١٥
٢١	ئیحسان محەممەد سەلیم	-	١	-	-	-		١	١	-	١	-	٤
٢٢	بەهمەن کاك عەبدوڵڵا ئەحمەد	-	١	١	٢	١	-	-	١	-	١	-	٧
٢٣	بەختیار شوکری سلێمان	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	٠
٢٤	جیهاد حەسەن ئیبراهیم	-	-	-	-	-	-	-	١	-	-	-	١
٢٥	سەعید مستەفا تەتەرخان	-	-	-	-	٢	-	-	١	-	-	-	٣
٢٦	خەدیجە عومەر تەها	-	٢	١	-	٢	-	-	١	-	٢	-	٨
٢٧	ئیدریس ئیسماعیل عبوش	-	١	١	-	-	-	-	-	-	-	-	٢
٢٨	نزار عەبدولغەفار عەزیز	-	-	١	١	-	-	-	-	-	١	-	٢

٢٩	چیا حەمید شەریف	-	٣	-	١	-	-	-	-	١	-	-	٥
٣٠	زاهیر محەمەد عەلی	-	٢	١	٢	٤	-	-	١	-	٩	-	١٩
٣١	هەدیە موراد حەیدەر	-	-	-	١	-	-	-	١	-	-	-	٢
٣٢	جوان یونس محەمەد	-	٢	-	-	١	-	-	١	-	-	-	٤
٣٣	لیزا فەلەکەدین سابر	-	١	-	-	-	-	-	١	-	-	-	٢
٣٤	رۆژان ئیبراهیم عەلی	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	٠
٣٥	لەیلا عەبدولجەبار حدو	-	١	-	٢	١	-	-	١	-	-	-	٥
٣٦	نەجات شەعبان عەبدولا	-	١	-	٢	١	-	-	١	-	٣	-	٨
٣٧	سەوسەن محەممەد میرخان	-	١	-	١	-	-	-	١	-	-	-	٣
٣٨	گوڵیزار رەشید حاجی	-	٤	١	-	٤	-	-	١	-	-	-	١٠
٣٩	گەلاوێژ عوبێد عوسمان	-	١	٢	-	-	-	-	١	-	١	-	٥
٤٠	ژیان تاهیر ئەحمەد	-	١	١	-	-	-	-	١	-	-	-	٣
٤١	حەسیبە سەعید ئیبراهیم	-	٤	٣	٣	٢	-	-	١	-	٢	-	١٥
٤٢	گولستان باقی سلێمان	-	١	-	-	-	-	-	١	-	٣	-	٥
٤٣	زێدان رەشیدخان ئەودەل	-	-	-	١	-	-	-	١	-	٢	-	٤
٤٤	لەنجە ئیبراهیم عەبدولرەحمان	-	٢	-	-	-	-	-	١	-	-	-	٣
٤٥	شنۆ ئەشقی عەبدولا	-	٣	١	-	-	-	-	١	-	-	-	٥
٤٦	رۆژان محەمەد کەریم	-	١	١	-	-	-	-	١	-	١	-	٤
٤٧	جەمال حوێز مستەفا	-	-	-	١	-	-	-	١	-	-	-	٢
٤٨	زیاد جەبار محەمەد	-	-	-	-	-	-	-	٢	١	-	٢	٥
٤٩	عوسمان کەریم سوارە	-	٤	٢	٢	٢	-	-	١	-	٣	-	١٤
٥٠	سەرکۆ ئازاد حسێن	-	٢	١	-	٣	-	-	١	-	١	-	٨
٥١	هەژان حەسەن ئەحمەد	-	١	-	-	-	-	-	-	-	-	-	١
٥٢	عەباس فەتاح ساڵح	-	-	-	-	-	-	-	١	-	١	١	٣
٥٣	فەیسەڵ عەباس عەولا	-	-	-	-	٢	-	-	-	-	-	-	٢
٥٤	لوقمان حەمەد حاجی	-	٢	١	٣	١	-	-	١	-	١	-	٩
٥٥	هێرش حەسەن ئەحمەد	-	-	-	-	١	-	-	١	-	-	-	٢
٥٦	هاوڕێ بەنا محەمەد	-	٢	-	١	-	-	-	١	-	١	-	٥
٥٧	شەمۆل ئاشتی سابیر	-	٢	-	-	-	-	-	١	-	-	١	٤
٥٨	بالانبۆ محەمەد عەلی	-	٤	١	-	-	-	١	١	-	٣	-	١٠
٥٩	کاروان عەبدولرەحمان عەبدولا	١	٤	١	-	-	-	١	١	-	-	١	٩
٦٠	زیکری ئەحمەد ئیسماعیل	-	١	-	١	١	-	-	١	-	١	-	٥
٦١	عەبدولناسر ئەحمەد عەلی	-	٢	١	١	١	-	-	١	-	١	-	٧
٦٢	سەلمە فاتح توفق	-	٢	-	١		-	-	١	-	١	-	٥
٦٣	راهی رەهبەر سەیدبرایم	-	-	-	-	-	-	-	١	-	-	-	١
٦٤	شیرین یونس عەبدولا	-	-	-	-	-	١	-	١	-	-	-	٢
٦٥	عەلی حەمە ساڵح	١	١	-	-	-	-	١	١	-	١	-	٥
٦٦	شیرین ئەمین عەبدولعزیز	-	٢	-	-	-	-	١	١	-	-	-	٤
٦٧	گۆران عومەر عەلی	-	-	-	-	-	-	-	١	-	-	-	١

٦٨	شایان کاکە ساڵح	-	-	-	٣	-	-	١	١	-	-	-	٥
٦٩	یاسین خزر تەها	-	-	-	-	-	-	-	١	-	٢	-	٣
٧٠	رزگار محەمەد مەحمود	-	٣	١	-	٢	-	-	١	-	١	-	٨
٧١	ئاشنا عەبدوڵڵا قادر	-	-	-	-	-	-	-	١	-	٧	-	٨
٧٢	جەلال محەمەد ئەمین	-	٢	-	١	-	-	١	١	-	-	-	٥
٧٣	شاخەوان رەئوف مستەفا	-	-	-	-	-	-	-	١	-	-	-	١
٧٤	دابان محەمەد حسێن	-	-	-	-	-	-	-	١	-	-	-	١
٧٥	بەڵێن ئیسماعیل حاجی	-	١	-	٢	٢	-	-	١	-	٦	-	١٢
٧٦	گولیستان سەعید محەمەد	-	-	-	-	١	-	١	١	١	-	١	٥
٧٧	عومەر عەبدوڵڵا فەتاح	-	-	-	-	-	-	١	١	-	-	-	٢
٧٨	عەبدولستار مەجید قادر	١	-	٢	-	١	-	-	١	١	١	١	٩
٧٩	عوسمان عەلی سمایل	-	-	١	٢	٤	-	-	١	-	-	-	٨
٨٠	هەورامان حەمەشەریف حەمە	-	-	١	١	-	-	-	١	١	-	-	٤
٨١	موسلیم عەبدولا رەسوڵ	-	١	٢	-	-	-	-	-	-	-	-	٣
٨٢	بەدریە ئیسماعیل مەحموود	-	٣	١	٢	-	-	-	١	-	١	-	٨
٨٣	رووپاك ئەحمەد رەحمان	-	١	٣	١	٢	-	١	١	١	١	١	١١
٨٤	کازم فارووق نامیق	١	-	١	١	-	-	١	١	١	١	١	٨
٨٥	کاوە عەبدولقادر حەسەن	-	-	-	-	-	-	١	١	-	-	١	٣
٨٦	سیپان سالم حەسەن	-	-	١	١	-	-	-	١	١	-	-	٤
٨٧	مژدە محمود محەمەد	١	١	٢	-	-	-	-	١	١	١	-	٧
٨٨	شێرکۆ جەودەت مستەفا	-	-	-	-	١	-	-	١	١	-	-	٣
٨٩	ئیسماعیل عەلی تەها	١	٥	٢	٤	٣	-	١	١	-	-	-	١٧
٩٠	ئەبوبەکر عومەر عەبدولا	١	-	-	١	١	-	-	١	-	٢	-	٦
٩١	سەرچنار ئەحمەد مەحمود	١	٥	١	٣	٤	-	-	١	١	١	١	١٨
٩٢	هەلز ئەحمەد محەمەد	-	١	-	-	-	-	-	١	-	١	-	٣
٩٣	دیاری ئەنوەر حەمەرەحیم	١	-	-	-	١	-	١	١	-	-	-	٤
٩٤	مەم بورهان قانع	١	٤	٤	٤	١	-	١	١	١	٢	١	٢٠
٩٥	سیروان فەرەج محەمەد	١	١	-	٣	٣	-	١	١	-	٦	-	١٦
٩٦	ڕۆمیۆ حوزەیران نیسان	-	١	١		١	١	١	١	٢	١		٩
٩٧	جنان جەبار بویا	-	-	-	-	-	-	-	١	-	-	-	١
٩٨	ڕۆبینە ئۆمیلك عەزیز	-	١	-	-	-	-	-	-	-	-	-	١
٩٩	محەمەد سەعدەدین ئەنوەر	-	-	-	-	-	-	-	١	١	-	-	٢
١٠٠	سارا دڵشاد بەکر	-	١	-	-	٤	-	-	١	-	-	-	٦
١٠١	باپیر کامەلا سەلمان	-	-	-	-	-	-	-	١	١	-	-	٢
١٠٢	محێدین حەسەن یوسف	-	٣	٢	١	١	-	-	١	-	٦	-	١٤
١٠٣	شادی نەوزاد وەهاب	-	٢	١	-	-	١	-	١	-	-	-	٥
١٠٤	هیمداد صالح بلال	-	١	-	-	-	-	-	١	-	٢	-	٤
١٠٥	ئازاد ئەکرەم بەهرام	-	١	-	-	-	-	-	١	-	-	-	٢
١٠٦	کلارا عودیشۆ یەعقوب	-	-	-	٢	-	-	-	١	-	-	-	٣

١٠٧	فەرید یەعقوب ئیلیا	-	-	-	-	-	-	-	١	-	-	-	١
١٠٨	فاهیك كمال سوغون	-	-	-	-	-	-	-	١	-	-	-	١
	کۆ	١٢	١٢٧	٥٤	٧٢	٧١	٤	١٩	٩٥	١٧	١٠٩	١٩	٥٩٩

*لەم خولەدا (٤) پەرلەمانتار (هیچ) قسەیەکیان نەکردووە، (١٤) پەرلەمانتار (یەك جار) قسەیەکیان کردووە، (١٥) پەرلەمانتار (دوو جار) قسەیەکیان کردووە، (١١) پەرلەمانتار (سێ جار) قسەیەکیان کردووە، (١١) پەرلەمانتار (چوار جار) قسەیەکیان کردووە، (١٥) پەرلەمانتار (پێنج جار) قسەیەکیان کردووە، (٤) پەرلەمانتار (شەش جار) قسەیەکیان کردووە، (٥) پەرلەمانتار (حەوت جار) قسەیەکیان کردووە، (٨) پەرلەمانتار (هەشت جار) قسەیەکیان کردووە، (٤) پەرلەمانتار (نۆ جار) قسەیەکیان کردووە، (٢) پەرلەمانتار لە (دە جار) قسەیەکیان کردووە، (١) پەرلەمانتار (یازدە جار) قسەی کردووە، (١٤) پەرلەمانتار لە (دوازدە جار) زیاتر قسەیان کردووە.

*کاتێك سەرنجی دانیشتنەکانی پەرلەمان دەدەیت، بەڕوونی دیارە بەشداری چەندین ئەندام لە گفتوگۆکان تەنها لە پێناو قسەکردنە، نەك ئیزافەیەك بۆ گفتوگۆکان، وە قسە کردن لە ناو پەرلەمان بە بێ خاڵی پەیڕەوی لە لایەن بەشێکی بەرچاوی ئەندامەنامە پەیڕەو دەکرێت.

خشتەی ژمارە (١٠)

پوختەی کاری لیژنەکانی پەرلەمان:

ژ	ناوی لیژنە	ژ. پرۆژەیاسا وبریارکە ئاراستەکراوە	ژ.راپۆرتی نوسراو لەسەر پرۆژە یاساکان	ژ. کۆبوونەوە	دانیشتنی گوێ لە یەکگرتن	بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە	سەردانی مەیدانی	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکان	پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی
١	کاروباری یاسایی	5	1	4	1	0	0	2	0
٢	دارایی و کاروباری ئابووری	1	1	7	3	1	0	2	0
٣	کاروباری پێشمەرگە	0	0	7	2	0	9	0	1
٤	ناوخۆ و ئاسایش و ئەنجومەنە خۆجێییەکان	0	0	5	1	0	1	0	0
٥	کشتوکاڵ و ئاودێری	1	0	4	2	1	2	0	0
٦	پەروەردە و خوێندنی باڵا	2	0	3	4	0	6	2	5
٧	کاروباری تەندروستی و ژینگە	0	0	5	2	0	4	1	2
٨	کاروباری شەهیدان و جینۆساید	0	0	8	2	0	2	1	1
٩	پەیوەندییەکان و رەوەندی کوردستانی	0	0	6	2	0	2	0	0
١٠	ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی هەرێم	0	0	6	1	0	0	4	0
١١	وزە و سامانە سروشتیەکان و پیشەسازی	0	0	4	1	0	1	1	0
١٢	شارەوانی و گواستنەوە و گەیاندن	1	0	3	5	0	2	0	1
١٣	ئاوەدانکردنەوە و وەبەرهێنان	0	0	5	0	0	2	0	0
١٤	رۆشنبیریی و کۆمەڵگەی مەدەنی	0	0	6	5	1	1	0	1
١٥	دەسپاکی	0	0	6	1	1	0	0	1
١٦	کاروباری پەرلەمان و سکاڵا	0	0	5	0	1	0	0	1
١٧	ئەوقاف و کاروباری ئایینی	0	0	2	4	0	14	1	0
١٨	کاروباری کۆمەڵایەتی و مافی مرۆڤ	0	0	6	4	0	19	0	0
١٩	داکۆکی کردن لە مافی ئافرت	0	0	4	1	0	1	0	1
	سەرجەم	10	2	96	41	5	66	14	14

بیرۆکەی ئەندامان

بەپێی خاڵی (٢)ی برگەی (یەکەم) لە مادەی (٤٩)ی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان، هەر ئەندامێك، مافی هەیە لە ماوەیەك کە لە (١٠) دە خولەك تێپەڕ نەکات، بیرۆکەیەك بخاتەڕوو.

لە دانیشتنی ژمارە (١١) لە (٢٠٢٠/١١/٣٠) خاڵێکی بەرنامەی کار تایبەت بوو، بە بیرۆکەی (رەخساندنی هەلی کار لە هەرێمی کوردستان) لە لایەن پەرلەمانتار (شنۆ عەشقی) بەڵام بەهۆی تێکچوونی دانشتنەکەوە ئەم خاڵەی بەرنامەی کار جێبەجێ نەکرا..

ئەركەكانی پەرلەمان:

یەكەم- ئەركی یاسادانان:

١-دانیشتنەكانی پەرلەمان:

لە ماددەی (٥١) لە پەیڕەوی ناوخۆ، هاتووە ڕۆژانی (سێ شەممە، چوار شەممە)ی هەموو هەفتەیەك بۆ دانیشتنی پەرلەمان تەرخانكراوە، واتە دەبێت پەرلەمان هەموو خولێكی گرێدان نزیكەی (٤٠) دانیشتن ئەنجام بدات، بەڵام لەم خولەدا (١١) دانیشتنی پەرلەمان سازكراوە، بڕگەكانی بەرنامەی كار (٢٥) بڕگە بووە و تەنها (٢١) بڕگەی جێبەجێ كراوە، كۆی كاتی كۆبوونەوەكان نزیكەی (30) كاژێر بووە، خوێندنەوەی یەكەم بۆ (٥) (پێشنیاز و پرۆژە یاسا كراوە، خوێندنەوەی دووەم بۆ (٢) پێشنیاز و پرۆژە یاسا كراوە، تەنها (٢) یاسا پەسەندكراون.

***دانیشتنی كردنەوەی خولی بەهارە، لە (٢٠٢٠/٩/٢).**

بەرنامەی كاری دانیشتنەكە:

یەكەم: یەك دەقیقە بێ دەنگ وەستان بۆ ڕێزلێنان لە گیانی شەهیدانی كوردستان و عێراق لەگەڵ مارشی نەتەوەیی.

دووەم: كردنەوەی خولی پایزەی ساڵی دووەم لە خولی پێنجەمی هەڵبژاردن لە لایەن سەرۆكی پەرلەمان بەپێی.

سێیەم: وتەی بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان بەبۆنەی كردنەوەی خولی پایزەی ساڵی دووەم لەخولی پێنجەمی هەڵبژاردنی پەرلەمانی كوردستان ـ عێراق. **دەقی وتەكە لە پاشكۆدا هاوپێچە.**

چوارەم: خوێندنەوەی دووەم بۆ پێشنیازی یاسای (ماف و ئەركی نەخۆش لە هەرێمی كوردستان).

پێنجەم: خوێندنەوەی یەكەمی پرۆژە یاسای (فرۆشتن و بەكرێدانی مایەكانی دەوڵەت لە هەرێمی كوردستان ـ عێراق).

چەند سەرەنج و زانیارییەك لەسەر ئەم دانیشتنەكە :

١- سەرۆكی پەرلەمان داوای خوێندنەوەی پوختەی دانیشتنی پێشووی لە سكرتێری پەرلەمان كرد، بەڵام سكرتێر تەنها بەرنامەی كاری دانیشتنەكەی خوێندەوە، ئەمەش پێشێلی ماددەی (٥٢) بڕگەكانی (دووەم، سێیەم) پەیڕەوی ناوخۆیە.

٢- ئەندامی پەرلەمان بەپێی ماددەی (٥٤) بڕگەی (دووەم) مافی هەیە، سێ خولەك لە داوی خستنەڕووی هەر بڕگەیەك لە بڕگەكانی بەرنامەی كار بۆ گفتوگۆكردن قسەبكات، بەڵام چەند پەرلەمانتارێك ئەم ماددە پەیرەویەیان تێكەڵ كردووە لەگەڵ ماددەی (٥٦) بڕگەی یەكەم، كەمافی بە ئەندام داوە، لە هەركاتێكدا بە پشت بەستن بە یەكێك لە ماددە و بڕگەكانی دەستوور، یاسا بەركارەكان، پەیڕەوی ناوخۆ، مۆڵەت وەربگرێت بۆ ماوەی (١) خولەك، قسەبكات، ئەم پێشێلكاریانەش لە لایەن ئەندامانەوە بەهەمان شێوەی پێشێلكارییەكانی دەستەی سەرۆكایەتی پەرلەمان زیانی هەیە بۆ بەڕێوەچوونی دانیشتنەكان.

٣- لەسەر هەڵوێستی پەرلەمان و دروستکردنی لیژنەی پەرلەمان بۆ سەردانی شارەکان و رەوشی دەستگیرکراوان لەسەر خۆپیشاندانەکان، سەرۆکی پەرلەمان، وتی: لیژنەی کاروباری کۆمەڵایەتی و مافەکانی مرۆڤ (٣) لیژنەی لاوەکی دروستکردووە بۆ سەردانی شارەکان و سەردانی دەستگیرکراوان و هۆکاری دەستگیرکردنیان.

٤- لەسەر پەلاماردانی پەرلەمانتاران و نەبوونی هەڵوێست لە لایەن دەستەی سەرۆکایەتیەوە، سەرۆکی پەرلەمان وتی: ئێمە مامەڵە لەگەڵ فەیسبوك ناكەین، دەبێت یاداشت هەبێت بۆ ئەوەی ئێمە قسەی خۆمان بکەین، بەڵام کەس یاداشتی بە ئێمە نەداوە، ئێمە لە نێوان ئێوە و راگەیەندراوی دەزگا ئەمنیەکان بە یەك مەسافە وەستاوین.

٥- لە وەڵامی پرسیاری ئەندامان لەسەر دۆسیەی قەرزەکان و نەهاتنی حکومەت بۆ پەرلەمان، سەرۆکی پەرلەمان وتی: تا ئەم کاتە دۆسیەکە لای دیوانی چاودێری داراییە، راپۆرتی سەرەتاییان تەواو کردووە و بۆ ئێمەشیان ناردووە، بەڵام درێژەی راپۆرتەکە نەهاتووە، هەرکات تەواویان کرد ئێمە ئیشی لەسەر ئەکەین.

٦- لە دوای وتەکانی سەرۆکی فراکسیۆنی نەوەی نوێ، کە رەخنەگرتن بوو لە بەنامەی کاری پەرلەمان، بە هۆی نا پەیڕەویی وتەکانیەوە گرژی درووست بوو لە نێوان ئەندامان، سەرۆکی پەرلەمانیش بۆ کۆنترۆڵکردنی دانیشتنەکە کۆتایی بە کۆبوونەوەکە هێنا.

٧- لە دانیشتنەکەدا (١٠١) پەرلەمانتار ئامادەبوون و (٧) پەرلەمانتاریش مۆڵەت بوون.

*دانیشتنی ژمارە (٢)، لە (٢٠٢٠/٩/٣) .

بەرنامەی کاری دانیشتنەکە:

یەکەم: خوێندنەوەی دووەم بۆ پێشنیازی یاسای (ماف و ئەرکی نەخۆش لە هەرێمی کوردستان) .

چەند سەرەنج و زانیارییەك لەسەر ئەم دانیشتنەکە :

١- ژمارەیەك ئەندامانی پەرلەمانەوە پێشنیازیانکرد پەخشی راستەوخۆ رابگیرێت بۆئەوەی ئەندامان بتوانن بەشێوەیەکی ئازادانە گفتوگۆی ماددەی حەوتەمی پێشنیازە یاسای (ماف و ئەرکی نەخۆش) کە تایبەت بوو بە لە باربردنی کۆرپەلە لە کاتی نەخۆش کەوتنی ئافرەتی دوو گیان.

٢- بەشی یەکەمی دانیشتنەکە (٩٧) پەرلەمانتار ئامادەبوو، (١١) پەرلەمانتاریش مۆڵەت بوون، بەشی دووەمیش (٨٩) پەرلەمانتار ئامادەبوون و (١٨) پەرلەمانتاری مۆڵەت بوون.

*دانیشتنی ژمارە (٣)، لە (٢٠٢٠/٩/٨) .

بەرنامەی کاری دانیشتنەکە:

یەکەم: بەردەوامبوون لەسەر خوێندنەوەی دووەم بۆ پێشنیازی یاسای (ماف و ئەرکی نەخۆش لەهەرێمی کوردستان).

دووەم: خستنەڕوو و دەنگدان لەسەر پێداچوونەوەی چەند ماددەو برگەیەکی یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٠ یاسای (بەرەنگاربوونەوەی ماددەی هۆشبەرو کارتێکارە عەقڵییەکان لەهەرێمی کورستان–عیراق) بەهەردوو زمانی (کوردی و عربی) کە بەبڕیاری ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠٢٠ سەرۆکایەتیی هەرێم گەڕێندراوەتەوە بۆ پەرلەمان.

سێیەم: خوێندنەوەی دووەم بۆ پێشنیازی یاسای (لەئەستۆکردنی فەرمانبەران لەهەرێمی کوردستان–عێراق).

چوارەم: سوێند خواردنی پاڵێوراو بەڕێز (عمر عبدالله فتاح محمد) لەشوێنی ئەندامی پەرلەمانی دەستلەکارکێشاوە (سۆران عمر سعید).

چەند سەرەنج و زانیارییەك لەسەر ئەم دانیشتنەکە:

١- لە کاتی گفتوگۆ لەسەر پێداچوونەوەی چەند ماددە و برگەیەکی یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٠ یاسای (بەرەنگاربوونەوەی ماددەی هۆشبەرو کارتێکارە عەقڵییەکان لەهەرێمی کورستان–عیراق) لەسەر پێشنیاری سەرۆکی پەرلەمان و بە دەنگی (٥٥) پەرلەمانتار پەخشی راستەوخۆی دانیشتنەکە راگیرا.

٢- لە دانیشتنەکە لە لایەن ژمارەیەك لەئەندامانی پەرلەمانەوە پرسی دواکەوتنی ئەندامانی پەرلەمان لەدانیشتنەکاندا لەکاتی دیاریکراوی خۆیدا باسی لێوەکرا، لەوبارەیەوە سەرۆکی پەرلەمان، رایگەیاند:"دوای ئەوەی ئێمە بەهەندێ لەئەندامانی پەرلەمانمان وت کەئێوە هەندێك درەنگ هاتوونەتە ناو کۆبوونەکەوە، بەڕێزان سەرۆکی فراکسیۆنەکان پێیان راگەیاندین کە ئەوان پێش هەموو کۆبوونەوەیەکی پەرلەمان کۆبوونەوەی فراکسیۆنەکانیان دەکەن، مافی ئەوەشیان هەیە کۆبوونەوەی فراکسیۆنەکانیان بکەن بۆ ئەوەی بزانن لەناو هۆڵەکە دەنگ بەچی دەدەن، لەبەرئەوە ئێمە کۆبوونەوەی بەیانیانمان خستە سەعات ٢ی پاشنیوەڕۆ".

٣- لە دانیشتنەکەدا (٩٧) پەرلەمانتار ئامادەبوون و (١١) پەرلەمانتاریش مۆڵەت بوون.

*دانیشتنی ژمارە (٤)، لە (٢٠٢٠/٩/٩).

بەرنامەی کاری دانیشتنەکە:

یەکەم: خوێندنەوەی دووەم بۆ پرۆژەیاسای (لەئەستۆکردنی فەرمانبەران لەهەرێمی کوردستان–عێراق).

چەند سەرەنج و زانیارییەك لەسەر ئەم دانیشتنەکە:

١- کازم فاروق، سەرۆکی فراکسیۆنی نەوەی نوێ، رایگەیاند: لە لایەن دوو ئەندامی پەرلەمان لە فراکسیۆنی پارتی و ئەندامێکی پەرلەمان لە فراکسیۆنی یەکێتی هەرەشەی کوشتنی لێکراوە. ئەو قسانەی د.کازم، لەلایەن ئومێد خۆشناو سەرۆکی فراکسیۆنی پارتی دیموکراتی کوردستان و لوقمان وەردی جێگری سەرۆکی فراکسیۆنی یەکێتی، بەتوندی رەتکرایەوەو بەبوختان و بێ بنەماو تۆمەت هەڵبەستن بە فراکسیۆنەکانیان و ئەندامانیان لەقەڵەمداو بەپێی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان و بەپێی دەسەڵاتەکانی سەرۆکایەتی پەرلەمان داوای پێکهێنانی لیژنەیەکی لێکۆڵینەوەیان کرد بۆ دەرخستنی راستییەکان، دواتر لیژنەیەکی لێکۆڵینەوەی حەوت کەسیی لە ئەندامانی پەرلەمان لە فراکسیۆنە جیاوازەکان پێکهێنراو کە بریتی بوون لە (د.ئیسماعیل عەلی تەها سگێری سەرۆکی لیژنە، بژار کۆچەر، لوقمان محەمەد، رۆمیۆ هەکاری، رزگار محەمەد، رووپاك

ئەحمەد رەحمان و هیمداد سەباح بلال)، بە دەنگی (٧٩) پەرلەمانتار لیژنەکە پەسندکرا، سەرۆکی پەرلەمان داواشی لەسەرۆکی فراکسیۆنی نەوەی نوێ کرد کە کات و شوێن و چۆنیەتیی ڕووداوەکە بە نوسراو ئاراستەی بەڕێز سەرۆکی لیژنەی لێکۆڵینەوەکە بکات.

٢- لە دانیشتنەکەدا (٨٦) پەرلەمانتار ئامادەبوون و (٢٢) پەرلەمانتاریش مۆڵەت بوون.

*دانیشتنی ژمارە (٥)، لە (٢٠٢٠/٩/١٥).

بەرنامەی کاری دانیشتنەکە:

یەکەم: بەردەوامبوون لەسەر خوێندنەوەی دووەم بۆ پڕۆژەیاسای (لەئەستۆکردنی فەرمانبەران لەهەرێمی کوردستان-عێراق).

دووەم: دەنگدان لەسەر پێشنیازەیاسای (ماف و ئەرکی نەخۆش لەهەرێمی کوردستان).

چەند سەرەنج و زانیارییەك لەسەر ئەم دانیشتنەکە:

١- سەبارەت بەپرسیاری ئەندامان لەسەر بێئەنجامی لە کارەکانی لیژنەی لێکۆڵینەوە لە قسەکانی سەرۆکی فراکسیۆنی نەوەی نوێ، سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان ڕایگەیاند: "ئەو لیژنەیە بەبڕیاری بەڕێزان ئەندامانی پەرلەمان دروستکراوە، ئێمە مولزەمین بەوەی بینێرین بۆ وەقایع، ئیمزامان کردووەو ناردوومانە بۆ وەقایع، ئەمڕۆش لیژنەکە خۆی یەکەم کۆبوونەوەی ئەنجامداوە، دڵنیابن لەوەی ئێمە وەکو سەرۆکایەتی موتابەعەی چۆنیەتیی بەڕێوەچوونی کاروبارەکانی لیژنەی بەدواداچوونەکە ئەکەین و هەرکاتێك کارەکان تەواوبوو نەتیجەکە ڕادەگەیەنین".

٢- بەشی یەکەمی دانیشتنەکە (٩٣) پەرلەمانتار ئامادەبوو، (١٤) پەرلەمانتار مۆڵەت بوو، (١) پەرلەمانتار غایب بوو، بەڵام پێش کۆتایی دانیشتنەکە لەسەر داوای چەند ئەندامێکی پەرلەمان ئامادەبوون وەرگیرایەوە، ژمارەی ئامادەبوان (٨١) ئەندام بوون.

*دانیشتنی ژمارە (٦)، لە (٢٠٢٠/٩/١٦).

بەرنامەی کاری دانیشتنەکە:

یەکەم: خوێندنەوەی ڕاپۆرتی لیژنەی (کاروباری کۆمەڵایەتی و داکۆکیکردن لەمافی مرۆڤ) و خستنەڕوو و گفتوگۆکردنی پلانی (وەزارەتی کارو کاروباری کۆمەڵایەتی) سەبارەت بەدۆخی چاکسازییەکان و چۆنیەتیی مامەڵەکردن لەناو چاکسازییەکان بۆ بەرەنگاربوونەوەی ڤایرۆسی کۆرۆنا (کۆڤید ١٩)، بەئامادەبوونی بەڕێز وەزیری (کاروکاروباری کۆمەڵایەتیی حکومەتی هەرێمی کوردستان).

چەند سەرەنج و زانیارییەك لەسەر ئەم دانیشتنەکە:

١- سەرۆکی لیژنەی کاروباری کۆمەڵایەتی و داکۆکیکردن لەمافی مرۆڤ، داوایکرد لەبەر هەستیاریی بابەتەکە کە پرسی چاکسازییەکان و زیندانیانە، هەروەها بۆ پاراستنی مافی ئەو زیندانیانە، دانیشتنەکە بەداخراوی

بەڕێوە بچێت و ئەو پێشیازەشی لە لایەن چەند ئەندامێکی پەرلەمانەوە پشتیوانیی لێکراو، دواتر بەزۆرینەی دەنگ پەسند کرا، دانیشتنەکە بە ئامادەبوونی وەزیری کار و کاروباری کۆمەڵایەتی بە داخراوی بەڕێوەچوو.

٢- لە دانیشتنەکەدا (٨٨) پەرلەمانتار ئامادەبوون و (٢٠) پەرلەمانتاریش مۆڵەت بوون.

***دانیشتنی ژمارە (٧)، لە (٢٠٢٠/٩/٢٩).**

بەرنامەی کاری دانیشتنەکە:

یەکەم: دەنگدان لەسەر پرۆژەیاسای (لەئەستۆکردنی فەرمانبەران لەهەرێمی کوردستان-عێراق).

چەند سەرەنج و زانیارییەك لەسەر ئەم دانیشتنەکە:

١- سکرتێری پەرلەمان مۆڵەت و ئامادەنەبوونی ئەم دانیشتنەی نەخوێندەوە.

٢- پرۆژە یاسای (لە ئەستۆکردنی فەرمانبەران لە هەرێمی کوردستان) کە لە لایەن ئەنجومەنی وەزیرانەوە پێشکەشکرابوو، بەدەنگی (٧١) پەرلەمانتار پەسەندکرا.

***دانیشتنی ژمارە (٨)، لە (٢٠٢٠/١٠/٥).**

بەرنامەی کاری دانیشتنەکە:

یەك: لەسەر داوای بەڕێز (سەرۆکی ئەنجوومەنی وەزیران) خستنەڕوو و گفتوگۆکردن بۆ ئەم بابەتانەی خوارەوە بەئامادەبوونی بەڕێزان (سەرۆکی ئەنجوومەنی وەزیران و جێگری سەرۆکی ئەنجوومەنی وەزیران و وەزیری دارایی و ئابووری)ی حکومەتی هەرێمی کوردستان -عێراق.

١- هەنگاوەکانی جێبەجێکردنی پرۆسەی چاکسازی لەکابینەی نۆیەمی حکومەتی هەرێمی کوردستان، بەتایبەتی هەنگاوەکانی جێبەجێکردنی یاسای چاکسازی لەمووچەو دەرماڵەو بەخشین و ئیمتیازاتەکان و خانەنیشنی لەهەرێمی کوردستان-عێراق ژمارە (٢)ی ساڵی ٢٠٢٠.

٢- بارودۆخی دارایی هەرێمی کوردستان و دابەشکردنی مووچە.

٣- دانوستانەکان لەگەڵ حکومەتی عێراقی فیدراڵ.

٤- بارودۆخی ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێم.

٥- لێکەوتەکان و هەنگاوەکانی بەرەنگاربوونەوەی پەتای کۆرۆنا.

چەند سەرەنج و زانیارییەك لەسەر ئەم دانیشتنەکە:

١- ٩٨ ئەندامی پەرلەمان پرسیاریان ئاراستەی سەرۆکی حکومەت و جێگری سەرۆکی حکومەت و وەزیری دارایی کرد.

٢- سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان رەخنەی لەو پەرلەمانتارانە گرت کە هۆڵی کۆبوونەوەی پەرلەمانیان جێهێشتبوو و رایگەیاند: "پێویست بوو لێرە بونایەو گوێیان لەوەڵامەکان گرتبا".

٣- دانیشتنەکە نزیکەی (١٠) کاژێری خایاند و تیایدا (٩٨) ئەندام ئامادەبوون، (٥) ئەندام مۆڵەت بوون، (٥) ئەندام غایب بوون.

کورتەیەك لە وتەکانی سەرۆکی حکومەتی هەرێم، لەبەردەم پەرلەمان:

*لە دوای دەستبەکاربوونمان لە کابینەی نۆیەم، پەیوەندیی بەهێزو پتەومان لەگەڵ پەرلەمان و دەسەڵاتەکانی دیکەی هەرێمی کوردستان هەبووە، کە کاریگەریی ئەرێنیی هەبووە لەسەر باشتر جێبەجێکردنی کارنامەی کابینەی نۆیەمی حکومەتی هەرێمی کوردستان، بەراورد لەگەڵ خولەکانی دیکەی پێشووی پەرلەمان، ئێمە لە کابینەی نۆیەمی حکومەت زۆرترین وەزیر و بەرپرسانی حکومەتمان ناردۆتە پەرلەمان و کۆبوونەوەی لیژنەکانی پەرلەمان، لەسەر بنەمای شەفافیەت بەئەرکی خۆمان زانیوە راستییەکان بەخەڵکی خۆمان بڵێین دوور لەهەموو موزایەدە کردنێك بەردەوام دەبین لەچاکسازی"، وتیشی:"بەم نزیکانە ئەنجومەنی وەزیران راپۆرتێکی تایبەت و پڕ وردەکاری لەبارەی جێبەجێکردنی یاسای چاکسازی رەوانەی پەرلەمان دەکات".

*سەرۆکی حکومەت روونیکردەوە کە بۆ پێداچوونەوە بەبواری باج لە هەرێمی کوردستان هەر لەسەرەتاوە حکومەتی هەرێم لیژنەیەکی باڵای پێك هێناو ئەنجومەنی وەزیران سەرجەم راسپاردەکانی لیژنەکەی پەسندکردو کەوتووەتە بواری جێبەجێکردنەوە، بەتایبەتی دانانی باج لەسەر پەیوەندی و گەیاندن و پرۆژەکانی وەبەرهێنان، لە چوارچێوەی دانانی باج لەسەر پەیوەندی و گەیاندن، وەك مۆبایل و ئینتەرنێت، تائێستا ٤٩ کۆمپانیای گەیاندن، لەلایەن وەزارەتی گواستنەوەو گەیاندن ئاگادار کراونەتەوە بۆئەوەی پابەندبن بەشایستە داراییەکان لەگەڵ کۆمپانیای فرۆکەوانی و گەیاندنی عێراق، هەروەها ٧ کۆمپانیا دراونەتە دادگا بۆ پابەندبوون بەشایستە داراییەکان.

*دەربارەی قەرزەکان، وتی: سەرجەم قەرزەکانی هەرێم گەیشتۆتە ٢٨ ملیارو ٤٧٦ ملیۆن و ٦٥٠ هەزار دۆلار، داهاتی حکومەت زیاتر لە ٤ ملیار دۆلار بووەو تائێستا توانیویانە ١٢ مووچە دابەش بکەن و تەنها مووچەی دوو مانگ دواکەوتووە.

*دەربارەی بابەتی لامەرکەزی سەرۆکی حکومەتی، وتی: پێشتریش باسمان کردووە لامەرکەزیی ئیداری بۆ شۆڕکردنەوەی دەسەڵات لە کارنامەی کابینەی نۆیەم هاتووەو لەم کابینەیە لە هەموو کابینەکانی پێش خۆی دەسەڵاتی زیاتر بەپارێزگارەکان دراوە.

*لەبارەی خاڵە سنوورییەکان وتی: "بەداخەوە تائێستا ئاسەواری دوو ئیداری بەتەواوەتی نەسڕاوەتەوە، لەگەڵ کاك قوبادو ئەوانەی لەکابینە لەگەڵمانن هەوڵمانداوە کالتری بکەینەوەو هەر نەیهێڵین، خۆشم لەراپۆرتەکەدا ئاماژەم بەوە کرد پێشێلی هەندێك شت دەکرێت و قاچاخچێتی هەیە، بەڵام لیژنەی پێویست پێکهێنراوەو بۆ کۆنترۆڵکردنی بەردەوامین و هەرگیز رێگە بەوە نادەین بەردەوام بێت و قبووڵی ناکەین، بەڵام ئێمە نامانەوێت لەئەنجامی ئەو رێکارانەی دەیگرینەبەر بۆ چارەسەرکردنی کێشەکە، کێشەی دیکەی سیاسی و ئەمنی و ئاسایشی دروست بێت، دەبێ ئەوە لەبەر چاوبگرین".

*سەبارەت بەنەناردنی یاسای بودجەش بۆ پەرلەمان سەرۆکی حکومەت، ووتی: "ئەگەر داهاتێکی چەسپاو نەبێت، ناتوانرێت بودجە ئامادە بکرێت، هەر کاتێکیش دڵنیا بین کەدەتوانین بودجە ئامادە بکەین و پێوەی پابەند دەبین، بێگومان ئامادەی دەکەین و رەوانەی پەرلەمانی دەکەین".

*لە وەڵامی پرسیارێکی دیکە لەبارەی هەلی کار بۆ یەکەمەکان، وتی:"ئێمە ئەگەر واز لەموزایەدات بێنین و هەستکردن بەبەرپرسیارێتی وەڵامی ئەو پرسیارە بدەینەوە، ئایا حکومەت بەدامەزراندنی هەرکەسێك داوای کار بکات

سەرکەوتوودەبێت ؟ ئەمە لە هیچ سیستمێکی پێشکەوتووی ئابووریی دونیادا نییە ئەوەی دەرچێت چاوی لەوە بێت حکومەت دایبمەزرێنێت"تکاتان لێدەکەم ئەگەر دەتانەوێ پشتیوانیی خەڵك بکەن، یارمەتیی حکومەت بدەن بۆ جێبەجێکردنی ئەو پرۆسەیەی دەستیپێکردووە، بۆ زیادکردنی کەرتی تایبەت و سیاسەتی تێکەڵکردنی کەرتی گشتی و تایبەت بەسەرپەرشتیی حکومەت، ئەگەر ئەوە بکەین بێگومان پێویستی بەدامەزراندن لەلایەن حکومەت یەکجار کەمدەبێتەوە، هەر کاتێکیش حکومەت بتوانێت مووچەی فەرمانبەری زیاتر دابین بکات، دەرگای دامەزراندن دەکاتەوە".

*دەربارەی چاکسازی، وتی هەندێك بەرچاوڕونیتان دەدەمێ، بۆ نموونە کارەبا، پێشتر ٧ بۆ ٨ ئەوپەڕی ١١ سەعات کارەبامان هەبووە، لەو کابینەیە خەرجیی کەمتری حکومەت، داهاتی زیاتری کارەبا بۆ حکومەت، سیستمێکی باشتریش ئێستا وا خەریکین بخەینە کار، توانیومانە ٢١ سەعات کارەبا دابین بکەین، ئەوە بەخەرجیی زیاتر نەبووە، بەڵکو خەرجیش گەڕێنراوەتەوەو کەمتری تێچووە".

*لە وەڵامی پرسیاری پەرلەمانتارێك لەبارەی دەستگیرکردنی خەڵك بەدەر لەیاسا مەسرور بارزانی، وتی: "ئەو برادەرەی باسی کرد بەدەر لەیاسا خەڵك گیراون، من دەڵێم ئەو قسەیە ڕاست نییە، ئەوانەی گیراون بەبڕیاری دادوەر گیراون، ئەوانەی گیراون تەنیا داوای مووچەیان نەکردووە، بەڵکو تەحریزیان کردووە لەکەناڵەکان و لەسۆشیال میدیاش داوای ڕووخان و سووتاندن و تێکدانیان کردووە، ئەوەش لەدەربڕینی ڕا دەردەچێت و دەکەوێتە قاڵبی تەحریزو هاندان بۆ تاوان".

*لە بارەی وەزیری سامانە سرووشتییەکان، وتی:"دانەنانەوەی وەزیری سامانە سروشتییەکان، بەپێی یاسا من وەکو سەرۆکی ئەنجوومەنی وەزیران، وەزیری سامانە سروشتییەکانیشم، کەواتە هیچ کێشەیەکی یاسایی نییە کەبگوترێت وەزیری سامانە سرووشتییەکان نییە، بەڵکو هەیە، بەڵام بۆچی وەزیرێکی دیکە دانەنراوە، ئێمە هەوڵمانداوە لەکەسێك بگەڕێین بتوانێت ئەو مەلەفە وەکو پێویست بەڕێوەببات و شارەزابێت و جێگەی متمانە بێت، توانای ئیش و کارەکەی هەبێت، چونکە کارەکە ئاڵۆزە ئەوەندە ئاسان نییە، لەلایەکی دیکەشەوە خۆم حەزم دەکرد لەوردەکارییەکانی کاری وەزارەتەکە شارەزابم کەچۆن دەکرێت، تائێستاش پێشنیازی دوو کەسمان کردووە کەوەك وەزیر دەستبەکار بێت، هەر کاتێکیش گەیشتینە ئەنجام داواتان لێدەکەم ئەو بەڕێزە پێنشیازکراوە دێتە پەرلەمان دەنگی پێبدەین بۆئەوەی ببێتە وەزیری سامانە سروشتییەکان".

*سەبارەت بەمووچە، ئاماژەی بەوەدا:"هەندێك شت ناوێژدانییە، دەگوترێت بە ٦٠ ڕۆژ نیو مووچە دەدرێت، وانییە، ئێستا لە ١٤ەمین مانگین، ١٢ مووچەمان داوە، دوومانگیش بەڕێژەیەکی دیاریکراو دەستکاری کراوەو دابەش کراوە، ئەگەر بەبڕیاری حکومەتی عێراق با دەبوایە ٣ مووچە هەر نەدەین، چونکە ٣ مووچەیان بۆ ئێمە هەر نەناردووە، هەندێکجاریش دوادەکەوێت خەتای ئێمە نییە، ئێمە تووشی ئەو هەموو قەیرانانە بووین، دەبوایە یارمەتیی ئێمە بدەین کەچۆن ڕووبەڕووی ئەو قەیرانانە ببینەوە، حەز دەکەم بەواقیعی بیر بکەنەوە، لەگەڵ واقیع مامەڵە بکەن و واز لەموزایەدە بێنن.

دواتر جێگری سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران چەند خاڵێکی خستەڕوو:

ئێمە بەشێکین لەوڵاتێك کەنوقمی قەیران و کێشەیە لەبوارەکانی سیاسی، ئابووری و ئەمنییەوە، چارەسەرکردنی کێشەکانی هەرێم تەنیا لەرێگەی رێککەوتنێکەوە لەگەڵ بەغدا دەبێت، بەڵام لەو دۆخەدا عێراق ناتوانێت لەرێگەی هیچ رێککەوتنێکەوە تەواوی کێشەکان چارەسەر بکات، چونکە ناتوانێت کێشەکانی خۆشی چارەسەر بکات، قەیرانی عێراق زۆر لەوە قووڵترە کە بەرادەستکردنی داهاتی نەوت و خاڵە سنوورییەکانیش چارەسەر بێت، بۆیە ئەوانیش گەیشتوونەتە ئەو راستییەی کەهیچ رێگەچارەیەك لەبەردەمیان نییە جگە لەئەنجامدانی چاکسازی لەسیستەمی حوکمڕانی و دارایی عێراق و وەرگرتنی قەرزێکی زیاتر بۆ پڕکردنەوەی کورتهێنانەکەی".

بەشێك لەکیشەکانمان لە بەغداد سیاسین، چونکە هەندێك لایەنی سیاسی هەن، ئاراستەیەکیان لەناو خەڵکی عێراق خولْقاندووە، گوایە هەرێمی کوردستان سەرچاوەی کێشەکانی عێراقەو خەڵکیان بەشێوەیەك تێگەیاندووە کەهەرێمی کوردستان بەشی خۆی دەخوات و بەشی ئەوانیش دەبات، بەداخەوە بەشێك لەنوێنەرانی کورد لەبەغداش دەستیان لەخولْقاندنی ئەو ئاراستەیەدا هەیەو یارمەتیدەربوون بۆئەوەی ئەو بیرکردنەوەیە لای خەڵکی عێراق بەرامبەر هەرێمی کوردستان دروست بێت".

***دانیشتنی ژمارە (٩)، لە (٢٠٢٠/١٠/٢٧).**

بەرنامەی کاری دانیشتنەکە:

یەکەم: خوێندنەوەی یەکەم بۆ ئەم پێشنیازەیاساییانەی خوارەوە:

١- پێشنیازی یاسای (پاراستنی تۆڕو بنچینەکانی ئاوو ئاوەڕۆ لەهەرێمی کوردستان–عێراق).

٢- پێشنیازی یاسای (بەرێوەبردن و پاراستنی ئاو لەهەرێمی کوردستان–عێراق).

دووەم: دانانی ئەندامی پەرلەمان بەرێز (عمر عبدالله فتاح) لەلیژنەی دارایی و کاروباری ئابووری.

سێیەم: گفتوگۆی پرساندن و وەڵامەکانی بەرێزان (سەرۆکی ئەنجوومەنی وەزیران) و (جێگری سەرۆکی ئەنجوومەنی وەزیران) و (وەزیری دارایی و ئابووری)، بەپێی حوکمی ماددەکانی (٧٠، ٧١، ٧٣) لەپەیرەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان.

چەند سەرەنج و زانیارییەك لەسەر ئەم دانیشتنەکە:

١- بایکۆتکردنی دانیشتنی پەرلەمان لە لایەن فراکسیۆنی یەکگرتووی ئیسلامی.

٢- لە کاتی گفتوگۆ لەسەر پرساندنی حکومەت بەریەککەوتن لە نێوان ئەندامانی فراکسیۆنی نەوەی نوێ و چەند پەرلەمانتارێکی دیکە لە فراکسیۆنەکانی دەسەڵات درووستبوو، سەرۆکی فراکسیۆنی نەوەی نوێ وتی: خەڵك هاتۆتە ناو هۆڵەوە بۆ ئەوەی مۆبایلەکەم لێبستێنن، بۆ کۆنترۆڵکردنی دانیشنەکە دووجار پەخشی راستەوخۆی دانیشتنەکە راگیرا.

٣- بەدەنگی ٨١ پەرلەمانتار پرۆسەی پرساندن کۆتاییپێهات و دانیشتنی متمانە لێسەندنەوە ئەنجام نەدرا.

٤- لە دانیشتنەکەدا (٩٥) پەرلەمانتار ئامادەبوون، (١٣) پەرلەمانتار مۆڵەت بوون.

***دانیشتنی ژمارە (١٠)، لە (٢٠٢٠/١٠/٢٧).**

بەرنامەی کاری دانیشتنەکە:

یەکەم: خوێندنەوەو گفتوگۆکردنی ڕاپۆرتی لیژنەی (پەیوەندییەکان و ڕەوەندی کوردستانی)، سەبارەت بە (دیاردەی کۆچی گەنجان بۆ دەرەوەی وڵات)، بەئامادەبوونی بەڕێز (وەزیری ڕۆشنبیری و لاوانی حکومەتی هەرێمی کوردستان).

دووەم: خستنەڕووی ڕاپۆرتی لیژنەی (بەدواداچوون) لەسەر وتەکانی سەرۆکی فراکسیۆنی نەوەی نوێ، کە بەبڕیاری ژمارە (٨)ی ساڵی ٢٠٢٠ پێکهێنرا.

سێیەم: خوێندنەوەی دووەم بۆ پرۆژەیاسای (فرۆشتن و بەکرێدانی مایەکانی دەوڵەت لەهەرێمی کوردستان).

<u>چەند سەرەنج و زانیارییەك لەسەر ئەم دانیشتنەکە:</u>

١- سەرۆکی پەرلەمان ڕایگەیاند: لەمەودوا ڕێگە بەکەس نادرێت لە دەرەوەی پەیڕەو قسەبکات و لە دانیشتنەکەشدا قسەی بەم ئەندامانە بڕی بە بۆنەی نا پەیڕەوی بوونی وتەکانیانەوە:"١-ڕۆمیۆ هەکاری، ٢-گولستان سەعید، ٣-سەرکۆ گەلالی، ٤-عەلی حەمەساڵح، ٥-عەبدولستار مەجید، ٦-ئاشنا عەبدوڵا، ٧-بەدریە ئیسماعیل، ٨-سەرچنار ئەحمەد، ٩-سیروان فەرەج).

٢- ڕزگار محەمەد ئەندامی لیژنەکە، ڕاپۆرتی لیژنەی (بەدواداچوون)ی لە قسەکانی سەرۆکی فراکسیۆنی نەوەی نوێ لەسەر تۆمەتبارکردنی چەند ئەندامێکی پەرلەمان بەهەڕەشەکردن لێی، خوێندەوە، دواتر سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان بڕیاری کۆتایی دەستەی سەرۆکایەتیی پەرلەمانی خستەڕوو و ڕایگەیاند: "لەتێبینییەکان و ڕوونکردنەوەکانی لیژنەکە بۆمان دەرکەوت لیژنەکە لەئەنجامی بەدواداچوونەکانی بەڵگەی پێویستی بۆ سەلماندنی ڕووداوەکە دەستنەکەوتووەو لەبەرئەوەی لیژنەی پەرلەمانی دەسەڵات و ئامرازەکانی لێکۆڵینەوە لەتاوانکاریی لەبەردەست نەبووە، نەیتوانیوە بابەتی هەڕەشەکردن یەکلایی بکاتەوە".بۆیە دەستەی سەرۆکایەتیی پەرلەمان بڕیاریدا بەسڕینەوەی تەواوی قسەکانی پەرلەمانتار د.کازم و وەڵامەکانی پەرلەمانتاران و ئەو ڕێوشوێنانەی وەرگیراون لەدانیشتنی ڕۆژی ٢٠٢٠/٩/٩، لەپرۆتۆکۆلی پەرلەمان و هەروەها ڕاشیانگەیاند: "لەو ڕوانگەیەی کە لێکۆڵینەوە لەکرداری تاوانکاری لەتایبەتمەندیی دەسەڵاتی دادوەرییە کۆتایی بەکاری لیژنەی بەدواداچوون دهێنرێت و داواکارین کەپەرلەمانتارانی بەڕێز لێبووردەبن بەرامبەر یەکتری و ئەو دۆسییەیە کۆتایی پێبێت".

٣- لە دانیشتنەکەدا (١٠٠) پەرلەمانتار ئامادەبوون، (٨) پەرلەمانتار مۆڵەت بوون.

***دانیشتنی ژمارە (١١)، لە (٢٠٢٠/١١/٣٠).**

بەرنامەی کاری دانیشتنەکە:

یەکەم: خوێندنەوەی یەکەم بۆ ئەم پێشنیازەیاسایانەی خوارەوە:

١/ پێشنیازەیاسای پەروەردەو خوێندن لەهەرێمی کوردستان-عێراق.

٢/ پێشنیازەیاسای هەمواری یەکەمی زانکۆ تایبەتەکان لەهەرێمی کوردستان-عێراق.

دووەم: خوێندنەوەو گفتوگۆکردنی هەردوو راپۆرتی لیژنەی (پەیوەندییەکان و ڕەوەندی کوردستانی)و لیژنەی (ڕۆشنبیرو کۆمەڵگەی مەدەنی و وەرزش و لاوان)، سەبارەت بە (دیاردەی کۆچی گەنجان بۆ دەرەوەی وڵات)، بەئامادەبوونی وەزیرە پەیوەندیدارەکانی حکومەتی هەرێمی کوردستان.

سێیەم: خستنەڕووی بیرۆکەی بەڕێز پەرلەمانتار (شنۆ ئەشقی عبدالله)، پەیوەست بە (ڕەخساندنی هەلی کار لەهەرێمی کوردستان).

چەند سەرەنج و زانیارییەك لەسەر ئەم دانیشتنەکە:

١- بەهۆی وەرنەگرتنی خاڵی پەیڕەوی و دانەنانی یاداشتەکانیان لە بەرنامەی کار پەشێوی لە دانیشتنەکە درووستبوو.

٢- پەرلەمانتاران بۆ دەربرینی نارەزایەتی لە جێگەکانیان هەستانەوە و دەسیانکرد بە کوتانی مێزەکانی بەردەمیان، بەوهۆیەشەوە پێنج جار پەخشی راستەوخۆی دانیشتنەکان وەستا، دواتر دانیشتنەکە بۆ ماوەی سەعاتێك هەڵگیرا و دواتر باسی دۆخی ژیان خەڵك خرایە بەرنامەی کار، بەڵام بەهۆی ئامادەنەبوونی حکومەت پەرلەمانتاران ئامادەنەبوون واز لە نارەزایەتی بهێنن و داوای ئامادەبوونی حکومەتیان دەکرد، لەبەرامبەر چوونە پاڵ فراکسیۆنی سەوز بە نارەزایەتیەکان، سەرۆکی پەرلەمان دانیشتنەکە جێهێشت و جێگرەکەی درێژەی بە دانیشتنەکەدا و لەسەر داوای فراکسیۆنی زەرد خاڵێکر تر بۆ بەرنامەی کار زیاد کرا، کە بریتی بوو لە بانگهێشتی شاندنی دانوستانکاری حکومەتی هەرێم لە گەڵ بە غداد بۆ پەرلەمان و پرسینەوەی هۆکارەکانی نەناردنی بودجە لە بەغدادەوە، دواتر دانیشتنەکە بەبێ هیچ گفتوگۆیەك کۆتایی هات.

٣- ژمارەی ئامادەبوون و مۆڵەتی ئەندامان لە دانیشتنی ژمارە (١٢) دەخوێندرێتەوە کە هێشتا ئەنجام نەدراوە.

٢-**لیژنە هەمیشەییەکان:**

لەم خولەدا، خوێندنەوەی یەکەم بۆ (٥) پێشنیاز و پرۆژەیاسا کراوە، دەبوو لیژنەکان لە ماوەی (٢١) رۆژدا، (١٠) راپۆرت بنووسن، بەڵام تەنها (٢) راپۆرت نوسراوە،

بەپێی ماددەی (٣٦)ی پەیرەوی ناوخۆ، (١٠) ئەندام یان فراکسیۆنێك، دەتوانن لە دوای تێپەڕ بوونی (٤٥) چل و پێنج رۆژ، بەسەر ئاراستەکردنی پرۆژەیەك بۆ لیژنەی تایبەتمەند، دەتوانن داوای روونکردنەوە لە بارەی ئەو پرۆژەیە لە لیژنەکە بکەن، بەڵام تا ئێستا ئەم هەنگاوە پەیڕەوییە نەگیراوەتەبەر.

ئەرکێکی تری لیژنە، بەپێی ماددەی (٤١)ی پەیرەو، بەدواداچوونە لەسەر ئاستی جێبەجێکردنی یاساکان، بەڵام بە وەرگرتنی چەند نموونە لە خولی پایزە بۆمان دەردەکەوێت لیژنەکان ئەو ئەرکەیان جێ بەجێ نەکردووە، لەباشترین حاڵەتدا بە یاننامەیەکیان دەرکردووە، کە هیچ کاریگەریەکی نەبووە لەسەر دۆخەکە، بۆ نموونە:

٦- مانەوەی چەندین دەستگیرکراوی بادینان لە زیندانەکان بەبێ هیچ مافێکی یاسایی.

٧- داخستنی ئوفیسی سەرەکی NRT و راگرتنی پەخشتی کەناڵەکە بۆ ماوەی دوو هەفتە.

٨- دەستگیرکردنی دەیان خۆپیشاندەر و چالاکەوان لە ناویاندا مامۆستا (بەدەل بەرواری، ئومێد بەرۆشکەیی، شێروان شێروانی) کە ماوەی چەندین مانگە لە زیندانەکاندان و لە کەمترین ماف بێبەشن.

٩- بەردەوامی بۆردومانی ناوچە سنوورییەکانی هەرێم و کوژران و برینداربوونی دەیان کەس و چۆڵبوونی دەیان گوند.

١٠- پێشێلکردنی مافی رۆژنامەنووسان و کارنەکردن بە یاسای رۆژنامەگەری، کە بەپێی راپۆرتی چاودێرانی رێکخراوی یۆرۆمێدیتێریەن بۆ مافەکانی مرۆڤ تەنها لە نیوەی یەکەمی ئەمساڵدا ٩٨ حاڵەتی پێشێلکاری دژی رۆژنامەنووسان هەبوون.

١١- لە سەرەتای دەستپێکی خۆپیشاندانەکانی پارێزگای سلێمانی، ئیدارەی گەرمیان و ئیدارەی راپەرین لە ٣ی کانونی یەکەمی ٢٠٢٠ هێزە ئەمنییەکان بە زەبروزەنگ وەڵامی نارەزایەتییەکانی دایەوەو گازی فرمێسک رێژ وگوللەی پلاستیکی وگوللەی راستەقینەیان بەکارهێنا، هەرچەند ئاماری رەسمی لەبەردەستادا نین بەڵام بە پێی بە دواداچونی رۆژنامەنوانی (درەو میدیا) (٨)خۆپیشاندەر و کارمەندی هێزە ئەمنیەکان بە گوللە کوژراون K زیاتر لە (١٢٠) کەس بریندار بوون، زیاتر لە (١٥٠) فەرمانگەو بارەگای حزبی سوتان یان زیانیان پێگەیشتووە، زیاتر لە (١٠٠) خۆپیشاندەر دەستگیر کراون)، ئەمانە چەند نموونەیەکن لە ئەرکی بەدواداچوونی لیژنەکان و دەبوو لەسەر ئەو پێشێلکاریانە کاری پەیرەوی بکرایەوی‌وەزیری پەیوەندیدار پرساندنی لێبکرایە، دۆخی بەدوادانەچوون لەسەر جێبەجێکردنی یاساکان لە خولەکانی پێشووش هەروهایە، بۆ نموونە دەیان جار یاسای ژمارە (٣٥)ی ساڵی (٢٠٠٧) رۆژنامەنوسی پێشێلکراوە، بەڵام بەیاننامە نەبێت هیچ رێکارێکی تر نەگیراوەتەبەر. ئەو ماددانەی دەسەڵات بە لیژنە هەمیشەییەکان، دەدەن ئەرکی چاودێریکردن راپەڕێنن بریتین لە: ماددەکانی (٤٠ تا ٤٤) بەڵام کەمترین ئەدای ئەم ئەرکە پەیڕەوییانە کراوە.

دووەم- ئەرکی چاودێری

سەبارەت بە ئەرکی چاودێری لەسەر دامەزراوەکانی جێبەجێکردن، پەرلەمانتاران دەتوانێت پشت بەست بە ماددەکانی (٥٨ تا ٧٦)، ئەم هەنگاوانە بگرێتەبەر لە پێناو ئەنجامدانی ئەرکی چاودێری لەسەر دامەزراوەکان، بۆ ئەم خولە پەرلەمانتاران سێ هەنگاویان گرتۆتەبەر:

ژمارە	هەنگاوەکان	تێبینی	ئاستی جێبەجێ کردن
١	پرسیار	*ئەندامان چەندین پرسیار کە ئاراستەی حکومەتیان کردووە لە تۆرە کۆمەڵایەتیەکانی خۆیان بڵاودەکەنەوە، بەڵام هیچ ژمارەیەکی تەواو لەبەردەست نییە لەسەر پرسیاری ئەندامان.	بەردەوام پەرلەمانتاران لە رێگەی خاڵی پەیڕەوییەوە نارەزایی دەردەبڕێن لە وەڵام نەدانەوەی پرسیارەکانیان.
٢	خستنەرووی بابەتێکی گشتی بۆ گفتوگۆ بەپێی ماددەی (٦٦) برگەی یەکەم.	١-لە (٢٠٢٠/١١/٢٥) لەلایەن (٢٣) پەرلەمانتار لە فراکسیۆنەکانی (یەکگرتوو، گۆڕان، نەوەی نوێ، یەکێتی، ئازادی، مەم بورهان) لە سەربەخۆکان، یاداشتێك ئاراستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان کراو داوایانکرد، هەردوو وەزیری پەروەردە و خوێندنی باڵا بانگهێشتی پەرلەمانی کوردستان بکرێت بۆ خستنەرووی پلانی وەزارەتەکانیان تایبەت بە دیاریکردنی چارەنووسی خوێندکاران بۆ بۆ ئەم ساڵ.	داواکەیان جێبەجێ نەکراوە، لە کاتێکدا پەیڕەو (٢١) رۆژی وەك زۆرترین ماوە بۆ ئەنجامدانی دانیشتنەکە داناوە.
		٢-لە (٢٠٢٠/١١/١٨) لەلایەن (٣٤) پەرلەمانتار لە فراکسیۆنەکانی (کۆمەڵ، گۆڕان، پارتی، یەکگرتوو، یەکێتی، نەوەی نوێ، بەرەی تورکمان، سیروان بابان- سەربەخۆ) داواکرا رۆژی (٣ی ١٢ی ٢٠٢٠) کە رۆژی جیهانی رێزگرتن و ناساندنی مافەکانی هاووڵاتیانی (خاوەن پێداویستی تایبەت)ە، دانیشتنێکی پەرلەمان تایبەت بکەن بەو بۆنە جیهانیەو گفتوگۆی کێشەکانی (منداڵان و هاووڵاتیانی خاوەن پێداویستی تایبەت و خانەوادەکانیان) لە هەرێمی کوردستان، بە ئامادەبوونی بەرێزان وەزیرانی (کارو کاروباری کۆمەڵایەتی، دارایی و ئابوری، تەندروستی).	داواکەیان جێبەجێ نەکراوە، لە کاتێکدا پەیڕەو (٢١) رۆژی وەك زۆرترین ماوە بۆ ئەنجامدانی دانیشتنەکە داناوە.
		٣-لە (٢٠٢٠/١١/٢) لەلایەن (١٦) پەرلەمانتار لە فراکسیۆنەکانی (کۆمەڵ، یەکگرتوو، گۆڕان، سیروان بابان- سەربەخۆ، دیاری ئەنوەر-سەربەخۆ) داواکرا، وەزیری ناوخۆ بانگهێشت بکرێت (سەبارەت بەدەستگیرکردنی رۆژنامەنوسان و چالاکوان لە پارێزگای هەولێر و دهۆك).	داواکەیان جێبەجێ نەکراوە، لە کاتێکدا پەیڕەو (٢١) رۆژی وەك زۆرترین ماوە بۆ ئەنجامدانی دانیشتنەکە داناوە.
		٤-لە (٢٠٢٠/٩/٩) لەلایەن (١٦) پەرلەمانتار لە فراکسیۆنەکانی (کۆمەڵ، یەکگرتوو، گۆران نەوەی نوێ، ئازادی) داواکرا بەر لە ساڵی دارایی پرۆژە یاسایی بودجە بنێردرێتە پەرلەمان.	داواکەیان جێبەجێ نەکراوە، لە کاتێکدا پەیڕەو (٢١) رۆژی وەك زۆرترین ماوە بۆ ئەنجامدانی دانیشتنەکە داناوە.
٣	پرساندن	١-لە (٢٠٢٠/9/27) لەلایەن (23) پەرلەمانتار لە فراکسیۆنەکانی (کۆمەڵ، یەکگرتوو، ئازادی، نەوەی نوێ)، پەرلەمانتاران (عەلی حەمە ساڵح، شایان کاکە ساڵح، شیرین ئەمین، سیروان بابان، دیاری ئەنوەر، مەم بورهان) داوای لێپرسینەوە لە سەرۆکی حکومەت و جێگرەکەی و وەزیری دارایی دەکەن لەسەر لێبڕینی موچەی موچەخۆرانی هەرێمی کوردستان.	رۆژی (٢٠٢٠/٨/٣٠) سەرۆکی پەرلەمان لە نوسراوێکدا (٤) تێبینی لەسەر پرساندنەکە ئاراستەی (عەبدولستار مەجید) کرد و بەهۆی ئەو تێبینیانەوە پرساندنەکەی گەراندەوە بۆ ئەندامان.
٤	لێسەندنەوەی متمانە	نیە	

سێیەم: ئەركی پەسەندكردنی بودجە

پرۆژەیاسایی بودجە وەك هەر یاسایەكی تر دێتە ناو پرۆسەی یاسادانان لە پەرلەمان، بەڵام ئەوەی جیای دەكاتەوە لە یاسایەكی تر، ئەوە بودجە كاریگەری لەسەر هەموو كۆمەڵگە هەیە و زامنی كار و گەشەكردن دەكات، بودجە لە داوی پەسەندكردنی دەبێتە گرنگترین پرس بۆ چاودێری پەرلەمان.

- پرۆژە یاسای بودجە:

بەپێی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان دەبێت لە سەرەتای مانگی تشرینی یەكەمی هەموو ساڵێك ئەنجومەنی وەزیران، بودجەی خەمڵێنراو ڕەوانەی پەرلەمان بكات[٢]، بەڵام ماوەی (٧) ساڵە (٢٠١٤-٢٠٢٠) بودجە نەچۆتە پەرلەمان.

-ژمێرەی كۆتایی:

بەپێی ماددەی (٩٨) برگەی دووەم لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان، لەسەر ئەنجومەنی وەزیران پێویستە، لە كۆتایی مانگی نیسانی هەموو ساڵێكدا، ژمێرەی كۆتایی ساڵی پێشوو، بۆ پەرلەمان بنێرێت. بۆ زانینی چۆنیەتی سەرفكردنی بودجەو بوارەكانی سەرفكردن، بەڵام ژمێرەی كۆتایی و بەیانی مالیش ماوەی (٩) ساڵە (٢٠١١-٢٠١٩) نەچۆتە پەرلەمان.

-بودجەی پەرلەمان:

لە پەیڕەودا لە (٣) ماددەی پەیڕەوی باس لە بودجەی پەرلەمان دەكات، بەپێی ماددەی (١٦) برگەی حەوتەم، ئەركی دەستەی سەرۆكایەتی پەرلەمانە لەگەڵ دیوانی پەرلەمان و لیژنە پەیوەندیدارەكان بودجەی ساڵانە و ژمێرەی كۆتایی پەرلەمان، ڕێكبخەن و بیخەن بەردەم پەرلەمان بۆ پەسەندكردن و سەرپەرشتیكردن و جێبەجێكردنی.

لە ماددەی (١٠٧) دا هاتووە، پەرلەمان بودجەیەكی تایبەتی دەبێت، كە سەرۆكایەتی دیوان، بە هەماهەنگی لەگەڵ لیژنەی دەسپاكیی و كاروباری پەرلەمان و سكاڵا، ئامادەی دەكات و پاش پەسەندكردنی لەلایەن دەستەی سەرۆكایەتی دەخرێتە نێو بودجەی گشتی.

لە ماددەی (١٠٨) بەڕێوەبەرایەتی ژمێریاری پەرلەمان، لە كۆتایی هەر ساڵێكی داراییدا هەڵدەسێت بە دانانی ژمێرەی كۆتایی و ڕێكارە كارگێڕییەكان دەخرێتە بەردەم دەستەی سەرۆكایەتی بۆ ڕازیبوون لەسەری و ڕەوانەكردنی بۆ لیژنەی دارایی و كاروباری ئابووری، بە مەبەستی پێداچوونەوە و بەرزكردنەوەی ڕاپۆرتێك لەوبارەیەوە، بۆ پەرلەمان.

پرسیار ئەوەیە پەرەمان بۆچی بودجەی خۆی دانانێت ؟! بۆچی ژمێرەی كۆتایی ساڵی (٢٠١٩، ٢٠٢٠)ی خۆی ناخاتە بەردەم پەرلەمان بۆ پەسەندكردن و ئاگاداربوونی پەرلەمانتاران و ڕایگشتی، لە كاتێكدا داوای بودجەی و ژمێرەی كۆتایی لە حكومەت دەكەن؟!.

---

(٢) — لە برگەی یەكەمی مادەی (٩٨)ی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەماندا هاتووە: یەكەم: لەسەرەتای مانگی تشرینی یەكەم بەر لە ساڵی دارایی بودجە دەگاتە پەرلەمان.

ئەنجام

پەرلەمانی کوردستان وەك بەرزترین دامەزراوەی هەرێم و تاکە مەرجەعی سیاسی و یاسایی، دامەزراوەی هەڵبژێردراو کە تەعبیر لە نوێنەرایەتی سەرجەم هاولاتیانی هەرێمی کوردستان دەکات و بە یاسا و پەیرەو کارەکانی رێکخراوەو ئەرك و دەسەلاتەکانی دەستنیشانکراون. بەلام ئەوەی جێگەی تێڕامانە ئەم دامەزراوە بالایە گلێندراوەتە ململانێ سیاسیەکان و نەیتوانیوە ئەرکەکانی جێبەجێ بکات. ئەم راپۆرتە کە هەڵسەنگاندنی بۆ خولی گرێدانی پاییزەی سالی ٢٠٢٠ ی پەرلەمان کردووە، سەرجەم داتاو زانیارییەکانی ئەو ماوە دیاریکراوەی دۆکیۆمێنت کردووە، ئەم راستیانەی خستۆتە روو:

یەکەم: ئەرکی پەرلەمان لە یاسادانانەدا:

١-پەرلەمان نەیتوانیوە وەك پێویست بە ئەرکی یاسادانان هەڵسێت، لەکاتێکدا بۆشاییەکی زۆری یاسایی لەهەرێمدا هەیەو زۆرینەی یاساکانیش بەهۆی گۆڕانکاریی سەردەمەوە پێویستیان بە هەموار کردنەوە هەیە، کەچی لەم خولی گرێدانەدا تەنها (٢) یاسای پەسەند کردووە. کە بریتین لە:

-یاسای ژمارە (٤)ی یاسای ماف وئەرکەکانی نەخۆش لەهەرێمی کوردستان-عێراق.

-یاسای ژمارە (٥)ی یاسای لەئەستۆکردن لەهەرێمی کوردستان.

٢-ئەو یاسایانەی پەرلەمان دەریکردوون هەم لە رووی (شکلی) و هەم لە رووی (مەوزوعی)ەوە گرفتیان هەبووەو کوالیتیان وەك پێویست نیە، هەر بۆیە زۆرترینیان یا نەچوونەتە بواری جێبەجێکردنەوە یا هەر دوای دەرچونیان پێویستیان بە هەموار هەبووە.

٣-لەماوەی خولی پایزەدا پەرلەمان خوێندنەوەی یەکەمی تەنها بۆ (٥) پرۆژە یاسا کردووە، سەرباری ئەو کێشەو گرفتانەی هەن، سەرباری بوونی کەلێنی یاسایی لەهەرێمی کوردستاندا، ژمارەیەکی کەم پرۆژە یاساو بڕیار خوێندنەوەیان بۆ کراوە. ژمارەیەك پرۆژە یاساش هەیە ئەندامان پێشکەشیان کردووە بەلام سەرۆکایەتی پەرلەمان نەیخستۆتە بەرنامەی کارەوەو خوێندنەوەی بۆ نەکردووە.

دووەم: ئەرکی پەرلەمان لە چاودێریکردنی دەسەلاتی جێبەجێکردندا:

١- لەماوەی ئەم خولەدا وێرای ئەو هەموو نارەزایی و کەموکوڕی و داوایەی هەبوو، متمانە لە هیچ وەزیرێك نەسەنراوەتەوە.

٢-لەماوەی ئەم خولەدا لەلایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانەوە (٢) جار داوای پرساندنی سەرۆکی حکومەت و جێگرەکەی و وەزیری دارایی کراوە. بەلام هیچ کام لە سەرۆکی حکومەت و جێگرەکەی و وەزیری دارایی کە بانگهێشتکرابوون بۆ لێپرسینەوە، ئامادە نەبوون بچنە بەردەم پەرلەمان.

٣-لەماوەی یەك ساڵدا (٩) داوا ئاراستەی ئەنجومەنی وەزیران کراوە بەمەبەستی ئامادە بوونی ئەندامانی ئەنجومەن لەبەردەم پەرلەمان. بەلام (٦) لەو ئەندامانەی ئەنجومەنی وەزیران ئامادەی دانیشتنی پەرلەمان نەبوون.

٣-لەماوەی ئەم خولی گرێدانەدا نازانرێت ئەندامانی پەرلەمان چەند پرسیاریان ئاراستەی ئەنجومەنی وەزیران کردووە، چونکە سەرۆکایەتی پەرلەمان شەفاف نیەو ئەو داتایانە ناخاتە بەردەست، بەلام بەپێی وتەی ئەندامان و خودی سەرۆکی پەرلەمانیش زۆرینەی پرسیارەکانی ئەندامان لەلایەن حکومەتەوە وەلام نادرێنەوە. بۆ نمونە سەرۆکی پەرلەمان لە کۆبوونەوەی رۆژی ٢٠٢٠/٣/١ی پەرلەماندا وتی:"لەئێستادا زیاتر لە ١١٥ پرسیاری پەرلەمانتاران کە ئاراستەی ئەندامانی کابینەی وزاریی حکومەتی هەرێم کراون وەڵامنەدراونەتەوە".

سێیەم: ئەرکی پەرلەمان لە پەسەندکردنی بودجەی هەرێمدا:

١-بەپێی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمان دەبێت لە سەرەتای مانگی تشرینی یەکەمی هەموو ساڵێك ئەنجومەنی وەزیران، بودجەی خەملێنراو رەوانەی پەرلەمان بکات، بەڵام ماوەی (٧) ساڵە (٢٠١٤-٢٠٢٠) بودجە نەچۆتە پەرلەمان.

٢-بەپێی پەیرەوی ناوخۆی پەرلەمان، لەسەر ئەنجومەنی وەزیران پێویستە، لە کۆتایی مانگی نیسانی هەموو ساڵێکدا، ژمێرەی کۆتایی ساڵی پێشوو، بۆ پەرلەمان بنێرێت. بۆ زانینی چۆنیەتی سەرفکردنی بودجەو بوارەکانی سەرفکردن، بەڵام ژمێرەی کۆتایی و بەیانی مالیش ماوەی (٩) ساڵە (٢٠١١-٢٠١٩) نەچۆتە پەرلەمان.

٣-بەپێی پەیڕەو، ئەرکی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمانە لەگەڵ دیوانی پەرلەمان و لیژنە پەیوەندیدارەکان بودجەی ساڵانە و ژمێرەی کۆتایی پەرلەمان، رێکبخەن و بیخەن بەردەم پەرلەمان بۆ پەسەندکردن و سەرپەرشتیکردن و جێبەجێکردنی. بەلام پەرلەمان تا ئێستا بەم ئەرکەی هەڵنەستاوە. لە کاتێکدا داوای بودجەی و ژمێرەی کۆتایی لە حکومەت دەکەن؟!.

چوارەم: پەرلەمانی کوردستان وەك مەرجەعی باڵای نیشتمانی:

١-دانیشتنەکانی پەرلەمانی کوردستان، لە ئاستی چاوەڕوانییەکانی خەڵکی کوردستان نیە، پەرلەمان ناتوانێت دەوری مەرجەعی باڵای سیاسی و یاسایی هەرێم بگێرێت، ئەمەش بۆ چەند هۆکارێك دەگەرێتەوە، لەوانە (بڕوانەبوونی هێزە سیاسیە باڵا دەستەکانی هەرێم بە کاری پەرلەمان، زاڵبوونی هەژموونی حزبی بەسەر سەرۆکایەتی پەرلەمان).

٢-دەستوری هەرێمی کوردستان کە پێویستییەکی گرنگ بوو دەبووایە کاری لەسەر بکرێت، سەرباری ئەو بەلێنانەی درابوون بەلام هیچ هەنگاوێکی بۆ نەنراوە.

٣-لە دانوستاندنی نێوان هەولێر و بەغدادا دەبوایە پەرلەمانی کوردستان مەرجەع و کۆکەرەوەی هەموو دەنگ و بۆچوونەکان بێت و لەهۆڵی پەرلەماندا بریارەکان یەکلا بکرێنەوە و حکومەت لەژێر چاودێری پەرلەماندا هەنگاوەکانی بنابووایە، بەلام وا نەکەوتەوە. بەلکو حکومەت هەمیشە پەرلەمانی وەك مینبەرێك بەکارهێناوە بۆ شەرعیەتدان بە قەناعەتەکانی خۆی، سەرۆکی حکومەت وەك مینبەرێکی رۆژنامەنوسی لێی روانیوەو هەر بۆ ئەم مەبەستەش چۆتە پەرلەمان، لەوکاتانەی ئەندامان داوای ئامادەبوونیان لێکردبێت بۆ لێپرسینەوە ئامادە نەبووە.

٤-وێرای چەندین جار داوای ئەندامان بۆ گفتوگۆ لەسەر قەرزەکانی سەر حکومەت لەم خولەدا هیچ کارێکی لەسەر نەکرا.

پێنجەم: پێشێلی پەیڕەو لەلایەن دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان:

١- لەماوەی خولی گرێدانی پاییزەدا پەرلەمانی کوردستان تەنها (١١) دانیشتنی ئەنجامداوە، ئەمە لەکاتێکدا بەپێی پەیرەو پێویست بوو لەو ماوەیەدا بەلای کەمەوە (٣٥) کۆبوونەوەی ئاسایی ئەنجام بدات، ئەمە جگە لە کۆبوونەوەی نائاسایی کە لەکاتی پشووەکاندا دەکرێت.

٢-لەماوەی ئەم خولی گرێدانەدا پەرلەمانی کوردستان (٣) دانیشتنی کە راگەیاندبوو دوای خستووە، ئەمەش بەهۆی ململانێی سیاسی و لاوازی دەستەی سەرۆکایەتیەوە کۆبوونەوەکان دواخراون.

٣-لەماوەی ئەم خولی گرێدانەدا پەرلەمانی کوردستان تەها (٢٩) کاتژمێر کۆبۆتەوە، لەڕابردوودا کۆبوونەوە هەبووە نیو کاتژمێر و کۆبوونەوەش هەبووە دە کاتژمێری خایاندووە، ئەگەر وەك نەریتێك وەریبگرین و هەر کۆبوونەوەیەك تەنها (٣) کاتژمێری بۆ دابنرێت، پێویست بوو بەلای کەمەوە لەماوەی ئەم خولەدا پەرلەمان (١٠٥) کاتژمێر کۆ ببێتەوە، ئەمە جگە لە کاتژمێری کۆبوونەوە نائاساییەکان ئەگەر بکرابووایە.

٤-بەهۆی ململانێی سیاسییەوە مانگی کانوونی یەکەم پەرلەمان دەرگای هۆڵی کۆبوونەوەکانی داخست و هیچ دانیشتنێکی ئەنجامنەدا.

٥-بەهۆی گوێنەگرتن لە داوای ئەندامان، بەشی زۆری دانیشتنەکان گرژی تێدەکەوێت، سەرۆکایەتیش بۆ کۆنترۆڵکردنی دۆخەکە پەخش رادەگرێت و دوو جاریش لەم خولەدا دانیشتنەکەی هەڵگرتووە.

٦-لە دۆخی چاودێری دامەزراوەکاندا، دەیان پرسیاری وەڵام نەدراوە هەیە،جگە لە (٤) یاداشت، کە هیچیان نەخرایە بەرنامەی کار، یەك داوای پرساندن هەبوو بە دەنگی (٨١) پەرلەمانتار نەچووە قۆناغی وەرگرتنەوەی متمانە.

٧-بەرنامەی کاری دانیشتنەکان لەگەڵ خواستە هەنوکەییەکانی خەڵکی کوردستاندا وێك نایەتەوە، هەر بۆیەش بەردەوام نارەزایی لەلایەن ئەندامان و فراکسیۆنەکانی ئۆپۆزیسیۆنەوە دەربڕدراوەو بەمەش پەشێوی دروستبووە.

شەشەم: پێشێلی پەیرەو لەلایەن ئەندامانی پەرلەمانەوە:

١-هاوشێوەی سەرۆکایەتی پەرلەمان، ئەندامی پەرلەمانیش چەندین جار پەیڕەو پێشل دەکەن، بەتایبەت لە کاتی ئاخاوتندا، ئەم کارەش هاوشێوەی پێشێلکارییەکانی دەستەی سەرۆکایەتی زیانی هەیە بۆ بەرێوەچوونی دانیشتنەکان.

٢-لیژنە هەمیشەییەکان ئەرکی پەیڕەوییان ئەنجام نەداوە، لەم خولەشدا لە کۆی (٥) پێشنیاز و پرۆژەیاسا کە خوێندنەوەیان بۆ کراوە، و دەبوو لەلایەن لیژنەکانەوە (١٠) راپۆرتی لەسەر بنووسن، تەنها (٢) راپۆرت نوسرا، دەیان یاسای بەرکار پێشلکراوە، نەیانتوانی ئەرکی پەیڕەوییە جێبەجێ بکەن .

٣-لەماوەی ئەم خولی گرێدانەدا و لە کۆی (٩) کۆبوونەوەدا (١٣٠) جار تۆماری ئامادەنەبوونی ئەندامی پەرلەمان تۆمار کراوە جا بەهۆی ئامادەنەبوونەکە بەهۆی (غیاب)ەوە بوبێت، یا مۆڵەت یا بایکۆت، لەکاتێکداتۆماری ئامادە نەبوونی ئەندامان لە (٢) کۆبوونەوەشدا تۆمار نەکراوە یا رانەگەیەنراوە، بۆیە لەبەردەست نەبوو، ئەگینا ژمارەکە لەوە زیاترە.

٤-لەماوەی ئەم خولەدا لیژنەکانی پەرلەمان کە ژمارەیان (١٩) لیژنەیە تەنها (٩٦) کۆبوونەوەیان کردووە، لەکاتێکدا بەپێی پەیرەو بەلای کەمەوە پێویست بوو بە هەر نۆزدە لیژنەکە لەماوەی ئەم خولەدا بەلای کەمەوە (١٥٢) جار کۆبونەوە بکەن.

٥-لەماوەی ئەم خولەدا لەو (٩٦) کۆبوونەوەیەدا (١٣٤) جار ئامادەنەبوون تۆمار کراوە، کە بەبەراورد لەگەڵ کۆبوونەوەکان ڕێژەکە زۆرە.

٦-لەم خولی گرێدانەدا (٤) پەرلەمانتار (هیچ) قسەیەکیان نەکردووە، (١٤) پەرلەمانتار (یەك جار) قسەیەکیان کردووە، (١٥) پەرلەمانتار (دوو جار) قسەیەکیان کردووە، (١١) پەرلەمانتار (سێ جار) قسەیەکیان کردووە، (١١) پەرلەمانتار (چوار جار) قسەیەکیان کردووە، (١٥) پەرلەمانتار (پێنج جار) قسەیەکیان کردووە، (٤) پەرلەمانتار (شەش جار) قسەیەکیان کردووە، (٥) پەرلەمانتار (حەوت جار) قسەیەکیان کردووە، (٨) پەرلەمانتار (هەشت جار) قسەیەکیان کردووە، (٤) پەرلەمانتار (نۆ جار) قسەیەکیان کردووە، (٢) پەرلەمانتار لە (دە جار) قسەیەکیان کردووە، (١) پەرلەمانتار (یازدە جار) قسەی کردووە، (١٤) پەرلەمانتار لە (دوازدە جار) زیاتر قسەیان کردووە.

٧-کاتێك سەرنجی دانیشتنەکانی پەرلەمان دەدەیت، بەڕوونی دیارە بەشداری چەندین ئەندام لە گفتوگۆکان تەنها لە پێناو قسەکردنە، نەك ئیزافەیەك بۆ گفتوگۆکان، وە قسە کردن لە ناو پەرلەمان بە بێ خاڵی پەرێڕەوی لە لایەن بەشێکی بەرچاوی ئەندامەنامە پەیڕەو دەکرێت.

راسپاردەکان

١- پێویست بوو خولی پایزە درێژبکرێتەوە بەلام نەکرا، ئێستاش پێویستە بە کۆبوونەوەی نائاسایی کار لەسەر پرۆژە یاساکانی (بودجەی ٢٠٢١، یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان) بکرێت، بەشێوەیەك ، کە لەگەڵ فرە بازنەیی بگونجێنرێت و چارەسەری ناکۆکیەکانی نێوان یاسای هەڵبژاردن و پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی تیادا بکرێت، بۆئەوەی هەڵبژاردنی پێشوەختە لە هەرێمی کوردستان هاوتای عێراق بە یاسایەکی نوێ ئەنجام بدرێت.

٢- رۆژی (٢٠٢٠/١٠/١٩) حکومەت راپۆرتی (٣) مانگی لە بارەی جێبەجێکردنی یاسای چاکسازی ناردە پەرلەمان، گرنگە پەرلەمان کاری چاودێری خۆی بکات و ئەنجامەکەی بۆ رای گشتی ئاشکرابکات.

٣- لەم خولەدا دەیان کەس بەبێ دادگایکردن لەسەر داواکردنی مافەکانیان لە زیندانەکان، کەناڵی راگەیاندن داخراوە، خۆپیشاندەر کوژراوە، دوای پاشەکەوت کردنی مووچەکانی (٤ تا ٢٠٢٠/٩) کەچی تا ئەم کاتە بە لێبرینی (٢١٪)ی مووچەی مانگی (١٠) دابەشکراوە، بۆیە گرنگە پەرلەمانتاران لە رێگەی لیژنەکانەوە بەدواداچوون و فشار بکەن لەسەر حکومەت.

٤- پەرلەمان بەرگری لە پەرلەمانتاران بکات و سنوورێك بۆ دەستدرێژی دەزگا ئەمنیەکان دابنێت، لەم خولەدا چەندین پەرلەمانتار رایانگەیاندووە کە هێرشیان کراوەتەسەر.

٥- مانگرتن و هەموو شێوازە مەدەنیەکانی تری نارەزایەتی دەربرین لە لایەن ئەندامانە درێژەی پێبدرێت بە ئامانجی فشارکردن لە حکومەت و حزبە سیاسییەکان.

٦- داوا لە دیوانی چاودێری دارایی بکرێت بۆ ناردنی تەواو راپۆرتەکەیان لەسەر ٢٨ ملیاری دۆلاری قەرز لەسەر حکومەت و دانیشتنی پەرلەمانی بۆ ئەنجامبدرێت.

٧- پەرلەمان رۆژی (٢٠٢٠/٩/٢) دەرگای خۆپالاوتی بۆ سەرۆکی دەستەی ماف مرۆڤ کردەوە، بەلام تا ئەم کاتەش ئەو پۆستە پرنەکرایەوە، هاوکات ئەرکی پەرلەمانە سەرۆکایەتی هەریەك لە دەستەکانی (دەستپاکی، چاودێری دارایی، کۆمسیۆنی هەڵبژاردنەکان) نوێبکاتەوە کە ماوەی یاساییان بەسەر چووە.

٨- ماڵپەڕی فەرمی پەرلەمانی کەم و کوڕی زۆرە، چەندین یاسا و بریار کە دەرچوون دانەنراوە، ئەرشیفی خولەکانی پێشووی پەرلەمانیش دانەنراوە، بۆیە گرنگە ئەم ماڵپەڕی ئێستا ببێتە ماڵپەڕی فەرمی هەموو پەرلەمان نەك تەنها خولی پێنج.

٩- لە دانیشتنەکانی پەرلەمان کار بەسیستمی ئەلکترۆنی دەنگدان بکرێت، کە لە خولی سێیەمی پەرلەمانەوە ئامادەیە بۆ کارکردن و بودجەیەکی زۆر لە نوژەنکردنەوەی هۆڵی دانیشتنەکان خەرجکرا، بەلام هەتا ئێستا ئەم سیستمە کارناکات، بۆ دروستی و پاراستنی نهێنی دەنگدان پێویستە ئەم سیستمە بەکاربهێندرێت.

١٠- لیژنە هەمیشەییەکان لە پشووی وەرزی پایزەدا راپۆرت لەسەر ئەو پێشنیاز و پرۆژە یاسایانە بنووسن کە ئاراستەیان کراوە و راپۆرتیان لەسەر نەنوسیوە.

خشتەی ژمارە (١١)

پوختەی ژمارەی خولی پایزە

(١ی ئەیلولی ٢٠٢٠ بۆ ٣١ی کانونی یەکەمی ٢٠٢٠)

ژ	ناونیشان	ژمارە	تێبینی
١	ژمارەی دانیشتنەکانی پەرلەمان کە ئەنجامدراون	١١	
٢	ژمارەی کۆبوونەوەی دواخراو	٣	
٣	ژمارەی بڕگەی کار	٢٥	
٤	ژمارەی بڕگەی کار/جێبەجێکراو	٢١	
٦	ژمارەی پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە خوێندنەوەی یەکەمی بۆ کراوە	٥	
٧	ژمارەی یاسای پەسەند کراو	٢	
٨	ژمارەی بڕیاری پەسەند کراو		
٩	ژمارەی بڕیاری کارگێری پەسەند کراو	٢	
١٠	ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران کە لەلایەن ئەندامانەوە داواکراون لە هۆڵی پەرلەمان ئامادەبن	٩	(سەرۆکی حکومەت، جێگری سەرۆکی حکومەت، وەزیرەکانی: دارایی، پەروەردە، خوێندنی باڵا، وەزیری ناوخۆ، وەزیری کاروکاروباری کۆمەڵایەتی، دارایی، تەندرووستی)
١١	ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران کە لەلایەن ئەندامانەوە داواکرابوون بۆ هۆڵی پەرلەمان بەڵام ئامادە نەبوون	٦	*پەروەردە *خوێندنی باڵا *وەزیری ناوخۆ *وەزیری کاروکاروباری کۆمەڵایەتی *دارایی *تەندرووستی
١٢	ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران لەسەر داوای خۆیان لە هۆڵی پەرلەمان ئامادەبوون	-	
١٣	ژمارەی لێپرسینەوە (استجواب) ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران		
١٤	ژمارەی کۆبوونەوەی لیژنەکان	٩٦	
١٥	ژمارەی راپۆرتی لیژنەکان لەسەر پرۆژە یاسا نوسراوە	٢	
١٦	ژمارەی راپۆرتی لیژنەکان لەسەر پرۆژە یاساکان کە پێویست بوو بنوسریێ و نەنوسراوە	٨	
١٧	ژمارەی پرسیاری ئەندامان کە ئاراستەی حکومەت کراوە	-	بەردەست نیە
١٨	ژمارەی پرسیاری ئەندامان کە وەڵامدراوەتەوە	-	بەردەست نیە
١٩	ژمارەی پرسیاری ئەندامان کە وەڵام نەدراوەتەوە	-	بەردەست نیە

خشتەی ژمارە (١٢)

پوختەی ژمارەی کارەکانی پەرلەمان لە ماوەی (٢٠١٨/١١/٦ تا ٢٠٢٠/١٢/٣١)

ژ	ناونیشان	ژمارە	تێبینی
١	ژمارەی دانیشتنەکانی پەرلەمان کە ئەنجامدراون	٤٤	
٢	ژمارەی کۆبوونەوەی دواخراو	٣	
٣	ژمارەی برگەی کار	٩٤	
٤	ژمارەی برگەی کار/جێبەجێکراو	٩٠	
٦	ژمارەی پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بریار کە خوێندنەوەی یەکەمی بۆ کراوە	٣٠	
٧	ژمارەی یاسای پەسەند کراو	٧	
٨	ژمارەی بریاری پەسەند کراو	٥	
١٠	ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران کە لەلایەن ئەندامانەوە داواکران لە هۆلی پەرلەمان ئامادەبن	٨	*شاندنی دانوستاندی هەرێم *وەزیری کشتوکاڵ *وەزیری بازرگانی *سەرۆکی حکومەت *جێگری سەرۆکی حکومەت *وەزیری دارایی *وەزیری پێشمەرگە *بەرپرسی فەرمانگەی پەیوەندییەکانی دەرەوە
١١	ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران کە لەلایەن ئەندامانەوە داواکرابوون بۆ هۆلی پەرلەمان بەڵام ئامادەنەبوون	٥	*وەزیری دارایی *ئەنجومەنی هەرێمی نەوت و گاز *سەرۆکی حکومەت * جێگری سەرۆکی حکومەت *بەرپرسی فەرمانگەی پەیوەندییەکانی دەرەوە
١٢	ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران لەسەر داوای خۆیان لە هۆلی پەرلەمان ئامادەبوون	١	*وەزیری کارەبا
١٣	ژمارەی لێپرسینەوە (استجواب) ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران	-	
١٤	ژمارەی کۆبوونەوەی لیژنەکان	٣١٩	
١٥	ژمارەی راپۆرتی لیژنەکان لەسەر پرۆژە یاساکان کە پێویست بوو بنوسرێت و نەنوسراوە	٦٠	
١٦	ژمارەی راپۆرتی لیژنەکان کە لەسەر پرۆژەیاساکان نوسراوە	٣٥	
١٧	ژمارەی پرسیاری ئەندامان کە ئاراستەی حکومەت کراوە	٢٦٤	پرسیارەکانی دوو خولی ساڵی یەکەم
١٨	ژمارەی پرسیاری ئەندامان کە وەڵامدراوەتەوە	١٤٥	وەڵامەکانی دوو خولی ساڵی یەکەم
١٩	ژمارەی پرسیاری ئەندامان کە وەڵام نەدراوەتەوە	١١٥	تەنها دوو خولی ساڵی یەکەم

کار و چالاکی لیژنە هەمیشەییەکان لە خولی پایزە

خشتەی ژمارە (١٣)

لیژنەی کاروباری یاسایی لە خولی پایزە (١/٩/٢٠٢٠ تا ٣١/١٢/٢٠٢٠)

ژ	ناو	پلە	فراکسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	بژار خالید عەبدولا	سەرۆک	پارتی	٠	٠
٢	عەباس فەتاح ساڵح	ج. سەرۆک	یەکێتی	٠	٠
٣	جەلال محەمەد ئەمین	بڕیاردەر	گۆڕان	٠	٠
٤	رووپاک ئەحمەد رەحمان	ئەندام	کۆمەڵ	٠	٠
٥	عەبدولسەلام عەبدولا حەسەن	ئەندام	پارتی	٠	٠
٦	رۆژان محەمەد کریم	ئەندام	یەکێتی	٠	٠
٧	خەدیجە عومەر تەها	ئەندام	پارتی	٠	٠
٨	کاوە عەسبدولقادر حسن	ئەندام	نەوەی نوێ	١	٠
٩	سارا دڵشاد ئەبوبەکر	ئەندام	(پ.گ.ت)	٠	٠
١٠	روبینە اوملیك عزیز	ئەندام	(هـ.ی.ن)	٠	٠
١١	رۆژان ئیبراهیم عەلی	ئەندام	پارتی	٠	٠

ژ	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەکراو	٥	*پرۆژە یاسای (فرۆشتن و بە کرێدانی مایەکانی دەوڵەت لە هەرێمی کوردستان – عێراق). *پێشنیازە یاسای (پاراستنی تۆڕ و بنچینەکانی ئاو و ئاوەڕۆ لە هەرێمی کوردستان– عێراق). *پێشنیازە یاسای (بەڕێوەبردن و پاراستنی ئاو لە هەرێمی کوردستان– عێراق). *پێشنیازە یاسای پەروەردە و خوێندن لە هەرێمی کوردستان– عێراق. * پێشنیازە یاسای هەمواری یەکەمی زانکۆ تایبەتەکان لە هەرێمی کوردستان– عێراق.
٢	پرۆژە و پێشنیازە بڕیاری ئاراستەکراو	٠	
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە راپۆرتیان لەسەر نوسراوە	٠	
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە راپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە	٠	
٥	کۆبوونەوەکانی لیژنە	٤	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەکگرتن (پێشوازی)	١	*بەمەبەستی وەرگرتنی راو سەرنجی حکومەت، سەبارەت بەپرۆژەیاسای فرۆشتن و بەکرێدانی مایەکانی دەوڵەت، پێشوازی کرا لە وەزیرانی (داد، هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان، سکرتێری ئەنجوومەنی وەزیران).
٧	بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە	٠	
٨	سەردانی مەیدانی	٠	
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکان	٢	وەزیرانی (داد، هەرێم بۆ کاروباری پەرلەمان).
١٠	پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی	٠	

خشتەی ژمارە (١٤)

لیژنەی دارایی و کاروباری ئابوری لە خولی پایزە (٢٠٢٠/٩/١ تا ٢٠٢٠/١٢/٣١)

ژ	ناو	پلە	فراکسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	زیاد جەبار محەمەد	سەرۆك	یەکێتی	١	٠
٢	هێڤیدار ئەحمەد سەلمان	ج. سەرۆك	پارتی	٠	٠
٣	محەمەد سەعدەدین ئەنوەر	بریاردەر	(پ.گ.ت)	٢	٠
٤	ئەرشەد حوسێن محمد	ئەندام	پارتی	٥	٠
٥	لیزا فەلەکەدین کاکەیی	ئەندام	پارتی	١	٠
٦	بەهجەت عەلی ئیبراهیم	ئەندام	پارتی	١	٠
٧	نجات شعبان عبداللە	ئەندام	پارتی	٠	٠
٨	بەڵێن ئیسماعیل حاجی	ئەندام	گۆڕان	٠	٠
٩	عومەر عەبدولا فەتاح	ئەندام	کۆمەڵ	٠	٠
١٠	شێرکۆ جەودەت مستەفا	ئەندام	یەکگرتوو	٢	٠
١١	سەرکۆ ئازاد حسێن	ئەندام	یەکێتی	٢	٠

ژ	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەکراو	١	پرۆژە یاسای (فرۆشتن و بە کرێدانی مایەکانی دەوڵەت لە هەرێمی کوردستان –عێراق).
٢	پرۆژە و پێشنیازە بریاری ئاراستەکراو		
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بریار کە راپۆرتیان لەسەر نوسراوە	١	پرۆژە یاسای (فرۆشتن و بە کرێدانی مایەکانی دەوڵەت لە هەرێمی کوردستان –عێراق).
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بریار کە راپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە		
٥	کۆبوونەوەکانی لیژنە	٧	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەکگرتن (پێشوازی)	٣	*بەمەبەستی روونکردنەوە لەسەر مووچەو چۆنیەتی رێککەوتنیان لەگەڵ بەغدا، پێشوازی کرا لە وەزیری دارایی و ئابووری و وەزیری هەرێم بۆ کاروباری حکومەت و پەرلەمان. *یەکێتی ژوورە بازرگانییەکانی هەرێم. *بەمەبەستی گفتوگۆکردن و تاوتوێکردنی راپۆرتەکەی حکومەتی هەرێم لەسەر هەنگاوەکانی جێبەجێکردنی یاسای چاکسازی، پێشوازی کرا لە (د.عەبدولحەکیم خەسرۆ سکرتێری لیژنەی باڵای جێبەجێکردنی یاسای چاکسازی، و هیوا ئەفەندی سەرۆکی فەرمانگەی تەکنۆلۆجیاو زانیاریی).
٧	بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە	١	*بەئامادەکردنی راپۆرتی لیژنەکە لەسەر سەردانە مەیدانییەکانی بۆ دەروازە سنوورییەکان.
٨	سەردانی مەیدانی		
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکان	٢	*وەزیری دارایی و ئابووری و وەزیری هەرێم بۆ کاروباری حکومەت و پەرلەمان.
١٠	پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی		

خشتەی ژمارە (١٥)

لیژنەی کاروباری پێشمەرگە لە خولی پایزە (٢٠٢٠/٩/١ تا ٢٠٢٠/١٢/٣١)

ژ	ناو	پلە	فراکسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	ریڤینگ محەمەد محەمەد	سەرۆك	پارتی	٠	٠
٢	عوسمان کریم سوارە	ج. سەرۆك	یەکێتی	٠	٠
٣	رزگار محەمەد مەحمود	بریاردەر	گۆڕان	٠	٠
٤	سەروان محەمەد عەلی	ئەندام	پارتی	٢	٠
٥	حیکمەت محەمەد ابوزید	ئەندام	پارتی	١	٠
٦	بژار خالید عەبدولا	ئەندام	پارتی	٣	٠
٧	سەعید مستەفا تەتەرخان	ئەندام	پارتی	١	٠
٨	جەمال حوێز مستەفا	ئەندام	یەکێتی	٠	٠
٩	بالآنبۆ محەمەد عەلی	ئەندام	یەکێتی	٠	٠
١٠	ئەبوبەکر عومەر عەبدولا	ئەندام	یەکگرتوو	٠	٠
١١	باپیر کامەلا سلیمان	ئەندام	لیستی سەردەم	٢	٠

ژ	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەکراو	٠	
٢	پرۆژە و پێشنیازە بریاری ئاراستەکراو	٠	
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بریار کە راپۆرتیان لەسەر نوسراوە	٠	
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بریار کە راپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە	٠	
٥	کۆبوونەوەکانی لیژنە	٧	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەکگرتن (پێشوازی)	٢	* پێشوازی لە نوێنەرانی دەزگای نێودەوڵەتی پێشمەرگە بۆ کاری مرۆیی، بە مەبەستی پێشکەش کردنی (١٣٢٠٠٠) واژۆی هاولاتیان بۆ دیاریکردنی رۆژی نیشتمانیی پێشمەرگە. *پێشوازی لە بەرێوەبەری بەرێوەبەرایەتیی کاروباری پزیشکیی وەزارەتی پێشمەرگە.
٧	بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە		
٨	سەردانی مەیدانی	٩	*سەردانی فەرماندەیی یەکەی ٧٠ی سەر بە وەزارەتی پێشمەرگەی لە سلێمانی. *سەردانی وەزیری پێشمەرگە بەمەبەستی بەدواداچوون بۆ هەنگاوەکانی جێبەجێکردنی یاسای چاکسازی و پرسی پلەبەرزکردنەوە. *سەردانی بنکەی مەشق و راهێنانی هێزەکانی پێشمەرگە لە قەزای شێخان کرد. *سەردانی ئەکادیمیای سەربازیی زاخۆ. *سەردانی بەرێوبەرایەتی چاکسازی وەزارەتی پێشمەرگە *سەردانی سەرۆکایەتیی هەیئەی ئەرکان. *سەردانی بنکەی مەشق و راهێنانی بنەسلاوە. * سەردانی سنووری سحێلا دوای پێکدادانی نێوان هێزەکانی پێشمەرگە و یەپەگە. *سەردانی دەروازەی سێمالکا و پێشخابوور.
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکان		
١٠	پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی	١	*بریاردرا لیژنەیەکی لاوەکی پێکبهێنرێت بۆ بەدواداچوونی راهێنانی هێزی پێشمەرگە.

خشتەی ژمارە (١٦)

لیژنەی ناوخۆ و ئاسایش و ئەنجومەنە خۆجێییەکان لە خولی پایزە (٢٠٢٠/٩/١ تا ٢٠٢٠/١٢/٣١)

ژ	ناو	پلە	فراکسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	شاخەوان رئوف مستەفا	سەرۆك	گۆڕان	٠	٠
٢	بالآنبۆ محەمەد عەلی	ج.سەرۆك	یەکێتی	٠	٠
٣	حیکمەت محەممەد ابوزید	بڕیاردەر	پارتی	٠	٠
٤	رزگار عیسا سوار	ئەندام	پارتی	٢	٠
٥	نزار مەلا عەبدولغەفار	ئەندام	پارتی	٠	٠
٦	موحسین حوسێن مستەفا	ئەندام	پارتی	١	٠
٧	ئەرشەد حوسێن محەمەد	ئەندام	پارتی	٢	٠
٨	هاوڕێ پەنا محەمەد	ئەندام	یەکێتی	٢	٠
٩	عەبدولناسر ئەحمەد عەلی	ئەندام	یەکێتی	٠	٠
١٠	یاسین خزر تەها	ئەندام	گۆڕان	٠	٠
١١	کاوە عەبدولقادر حسن	ئەندام	نەوەی نوێ	٢	٠

ژ	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەکراو	٠	
٢	پرۆژە و پێشنیازە بڕیاری ئاراستەکراو	٠	
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە ڕاپۆرتیان لەسەر نوسراوە	٠	
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە ڕاپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە	٠	
٥	کۆبوونەوەکانی لیژنە	٥	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەکگرتن (پێشوازی)	١	*پێشوازیی لە شاندێکی وەزارەتی ناوخۆی حکومەتی هەرێم کرد.
٧	بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە	٠	
٨	سەردانی مەیدانی	١	*لەسەر داوای دەستەی سەرۆکایەتیی پەرلەمانی کوردستان لیژنەیەکی هاوبەش پێکهێندرا، لەنێوان لیژنەی کاروباری کۆمەڵایەتی و مافی مرۆڤ لەگەڵ لیژنەی ناوخۆ، بەمەبەستی سەردانیکردنی سنوری پارێزگای سلێمانی بۆ بەدواداچوونی ئەو کێشانەی کەڕوویاندا.
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکان	٠	
١٠	پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی	٠	

خشتەی ژمارە (١٧)

لیژنەی کشتوکاڵ و ئاودێری لە خولی پایزە (٢٠٢٠/٩/١ تا ٢٠٢٠/١٢/٣١)

ژ	ناو	پلە	فراکسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	عەبدولستار مەجید قادر	سەرۆك	کۆمەڵ	٠	٠
٢	شوان کریم محمد	ج. سەرۆك	پارتی	٠	٠
٣	سەفین ئاغا عومەر	بڕیاردەر	پارتی	٠	٠
٤	گولستان باقی سلێمان	ئەندام	پارتی	١	٠
٥	ئیحسان محەممەد سەلیم	ئەندام	پارتی	٠	٠
٦	هێرش حەسەن حەمەد	ئەندام	یەکێتی	٠	٠
٧	عوسمان کەریم سوارە	ئەندام	یەکێتی	٠	٠
٨	یاسین خزر تەها	ئەندام	گۆڕان	٠	٠
٩	سیپان سالم حەسەن	ئەندام	نەوەی نوێ	٣	٠
١٠	هەلەز ئەحمەد محەمەد	ئەندام	یەکگرتوو	١	٠
١١	جنان جبار بویا حسینی	ئەندام	(هـ.ی.ن)	٠	٠

ژ	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەکراو	١	*پێشنیازە یاسای (بەڕێوەبردن و پاراستنی ئاو لە هەرێمی کوردستان-عێراق).
٢	پرۆژە و پێشنیازە بڕیاری ئاراستەکراو	٠	
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە ڕاپۆرتیان لەسەر نوسراوە	٠	
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە ڕاپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە	٠	
٥	کۆبوونەوەکانی لیژنە	٤	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەکگرتن (پێشوازی)	٢	*پێشوازی لەخاوەنی هەرسێ کارگەی گەورەی ساغکردنەوەی بەرهەمی پەتاتە. * پێشوازی لە نوینەرانی جووتیارانی سەرگەڕان و پەلکانە .
٧	بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە	١	* قۆرخکردنی هینانی سەماد بۆ چەند کۆمپانیایەکی دیاریکراو.
٨	سەردانی مەیدانی	٢	*بەمەبەستی چارەسەرکردنی کێشەو گرفتەکانی جوتیارانی هەرێم، شاندێکی لیژنە لە شاری بەغدا لەگەڵ محەمەد کەریم خەفاجی وەزیری کشتوکاڵی عیراق کۆبوونەوە. *بۆ گەیاندنی داواکاری و چارەسەرکردنی کێشە کشتوکاڵییەکان، شاندێکی لیژنە لە شاری بەغدا لەگەڵ د.بەرهەم ئەحمەد ساڵح سەرۆککۆماری عێراق و عەلاو جبووری وەزیری بازرگانیی عێراق کۆبووەوە.
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکان	٠	
١٠	پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی	٠	

خشتەی ژمارە (١٨)

لیژنەی پەروەردە و خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی لە خولی پایزە (١/٩/٢٠٢٠ تا ٣١/١٢/٢٠٢٠)

ژ	ناو	پلە	فراكسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	عەبدولسەلام عەبدوڵا حەسەن	سەرۆك	پارتی	٠	٠
٢	موسلیم عەبدوڵا ڕەسوڵ	ج. سەرۆك	كۆمەڵ	١	٠
٣	گەلاوێژ عوبێد عوسمان	بڕیاردەر	پارتی	٠	٠
٤	حەسیبە سەعید ابراهیم	ئەندام	پارتی	٠	٠
٥	گولستان باقی سلێمان	ئەندام	پارتی	٢	٠
٦	شەمۆل ئاشتی سابیر	ئەندام	یەكێتی	٠	٠
٧	ڕاهی ڕەهبەر ئیبراهیم	ئەندام	یەكێتی	٠	٠
٨	ئاشنا عەبدوڵا قادر	ئەندام	گۆڕان	٣	٠
٩	ژیان ڕەشیدخان ئاودەل	ئەندام	پارتی	٠	٠
١٠	هەلز ئەحمەد محەمەد	ئەندام	یەكگرتوو	١	٠
١١	فەرید یەعقوب ئیلیا گورگیس	ئەندام	ڕافیدەین	٢	٠

ژ	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەكراو	٢	*پێشنیازە یاسای پەروەردە و خوێندن لە هەرێمی كوردستان– عێراق. * پێشنیازە یاسای هەمواری یەكەمی زانكۆ تایبەتەكان لە هەرێمی كوردستان.
٢	پرۆژە و پێشنیازە بڕیاری ئاراستەكراو	٠	
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار كە ڕاپۆرتیان لەسەر نوسراوە	٠	
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار كە ڕاپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە	٠	
٥	كۆبوونەوەكانی لیژنە	٣	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەكگرتن (پێشوازی)	٤	*پێشوازیی لە شاندی یەكێتیی مامۆستایانی كوردستان، نوێنەری سێ یەكەمەكەی هەرێم، سەرۆكی دەزگای سەرپەرشتی و دڵنیایی جۆری، و بەڕێوەبەرەكانی (گشتیی دیوان، دڵنیایی جۆری و متمانەبەخشین، خوێندنی تایبەت، تەندروستی و سەلامەتی) لە وەزارەتی خوێندنی باڵا، وەزیری پەروەردە و بریكاری وەزارەتی خوێندنی باڵا.
٧	بەدواداچوون و لێكۆڵینەوە		
٨	سەردانی مەیدانی	٦	* سەردانی وەزیری خوێندنی باڵا، سەردانی وەزارەتی پەروەردە، سەردانی كۆلیژی پەروەردەی زانكۆی سەلاحەدین، سەردانی كۆلیژی پۆلیتەكنیكی ئاكرێ، سەردانی وەزارەتی دارایی و ئابووریی، سەرۆكایەتیی زانكۆی سەلاحەدین.
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەكان	٢	*وەزیری پەروەردە *بریكاری وەزارەتی خوێندنی باڵا
١٠	پێكهێنانی لیژنەی لاوەكی	٥	*پێكهێنانی لیژنە بۆ چاودێریكردنی پرۆسەی تاقیكردنەوەكانی خولی دووەمی پۆلی ١٢ ئامادەیی. * كێشەی شایستە داراییەكانی مامۆستایانی زانكۆی سەلاحەدین. * بەدواداچوون و بۆ گرفتی قوتابیانی كەسوكاری شەهیدان و ئەنفالكراوان و زیندانیانی سیاسی. * لیژنەیەكی لاوەكی پێكبهێنرێت بۆ بەدواداچوونی دەوامی زانكۆكان و كێشەكانی قوتابیان.

خشتەی ژمارە (١٩)

لیژنەی کاروباری تەندروستی و ژینگە و مافی بەکاربەر لە خولی پایزە (١/٩/٢٠٢٠ تا ٣١/١٢/٢٠٢٠)

ز	ناو	پلە	فراکسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	سەباح مەحمود محمد	سەرۆك	(پ.د.ك)	٠	٠
٢	شایان کاکە ساڵح محمد	ج. سەرۆك	گۆڕان	١	٠
٣	ڕۆژان ئیبراهیم عەلی	بڕیاردەر	(پ.د.ك)	٠	٠
٤	زانا خالد سمایل	ئەندام	(پ.د.ك)	١	٠
٥	گەلاوێژ عوبێد عوسمان	ئەندام	(پ.د.ك)	٠	٠
٦	بەختیار شوکری سلێمان	ئەندام	(پ.د.ك)	١	٠
٧	لوقمان حمد حاجی	ئەندام	(ی.ن.ك)	٢	٠
٨	شنۆ ئەشقی سورچی	ئەندام	(ی.ن.ك)	٣	٠
٩	جەلال محەمەد ئەمین	ئەندام	گۆڕان	١	٠
١٠	کازم فاروق نامق	ئەندام	نەوەی نوێ	١	٠
١١	موسلیم عەبدوڵا ڕەسوڵ	ئەندام	کۆمەڵ	٠	٠

ز	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەکراو	٠	
٢	پرۆژە و پێشنیازە بڕیاری ئاراستەکراو	٠	
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە ڕاپۆرتیان لەسەر نوسراوە	٠	
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە ڕاپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە	٠	
٥	کۆبوونەوەکانی لیژنە	٥	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەکگرتن (پێشوازی)	٢	*بە ئامادەبوونی نوێنەرانی لیژنەی ئەوقاف پەرلەمان و نوێنەری وەزارەتی تەندروستی، گفتوگۆکرا لەسەر مادەی (٧)ی پرۆژە یاسای ماف و ئەرکی نەخۆش لەهەرێم. * پێشوازی لە وەزیری تەندروستی و شاندی یاوەری .
٧	بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە		
٨	سەردانی مەیدانی	٤	*شاندێکی لیژنە سەردانی وەزیری کاروکاروباری کۆمەڵایەتی کرد. *سەردانی پارێزگای سلێمانی سەبارەت بە سوتانی سنەوبەر و چیاکان. * سەردانی بەڕێوەبەرایەتیی گشتی بازرگانیی هەرێم. * سەردانی بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی تەندروستیی دهۆك و فەرمانگەی ژینگەی دهۆك.
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکان	١	وەزیری تەندرووستی.
١٠	پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی	٢	*بۆسەردانیکردنی پارێزگای سلێمانی و هەڵبجەو زاخۆ بەمەبەستی لەنزیکەوە ئاگاداربوون لەسەر دۆخی تەندروستی و پەتای کۆرۆناو گرفتە تەندروستییەکانی ئەم ناوچانە. *بەمەبەستی گفتوگۆکردن لەسەر چەند پرسێکی پەیوەندیدار بەدەرمان، لیژنەی لاوەکیی دەرمان، بەسەرپەرشتیی سەرۆکی لیژنەو ئامادەبوونی ئەندامانی کۆبوونەوەی ئاسایی خۆی ئەنجامدا.

خشتەی ژمارە (٢٠)

لیژنەی كاروباری شەهیدان و جینۆساید و زیندانیانی سیاسی لە خولی پایزە (٢٠٢٠/٩/١ تا ٢٠٢٠/١٢/٣١)

ژ	ناو	پلە	فراكسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	سوسن محەممەد میرخان	سەرۆك	پارتی	٠	٠
٢	ژیان تاهر ئەحمەد	ج.سەرۆك	پارتی	٠	٠
٣	هەژان حەسەن ئەحمەد	بڕیاردەر	یەكێتی	٠	٠
٤	بەهمەن عەبدوڵڵا ئەحمەد	ئەندام	پارتی	١	٠
٥	ئیدریس ئیسماعیل عەبوش	ئەندام	پارتی	١	٠
٦	لەنجە ئیبراهیم عبدالرحمن	ئەندام	پارتی	١	٠
٧	رۆژان محەمەد كریم	ئەندام	یەكێتی	٢	٠
٨	شاخەوان رئوف مستەفا	ئەندام	گۆڕان	٠	٠
٩	دیاری ئەنوەر حەمەرەحیم	ئەندام	نەوەی نوێ	٠	٠
١٠	عوسمان عەلی سمایل	ئەندام	كۆمەڵ	١	٠
١١	فاهیك كمال صوغومون	ئەندام	ئەرمەن	٠	٠

ژ	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەكراو	٠	
٢	پرۆژە و پێشنیازە بڕیاری ئاراستەكراو	٠	
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار كە راپۆرتیان لەسەر نوسراوە	٠	
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار كە راپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە	٠	
٥	كۆبوونەوەكانی لیژنە	٨	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەكگرتن (پێشوازی)	٢	* پێشوازی لە سەرۆكی لقی هەولێری سەندیكای پارێزەرانی كوردستان و تەیمور عەبدوڵڵا تاكە رزگاربووی گۆڕی بەكۆمەڵ و ژیان كامەران تاقانەی ونبووی ئەنفال. * پێشوازی لە وەزیری كاروباری شەهیدان و ئەنفالكراوان، بۆ گفتوگۆ لەسەر گرفتی شەهیدان و كەس و كاری ئەنفال و زیندانی سیاسی.
٧	بەدواداچوون و لێكۆڵینەوە		
٨	سەردانی مەیدانی	٢	*سەردانی مەیدانیی لیژنەكە، بۆ بەڕێوەبەرایەتییە گشتییەكانی شەهیدان، لەپارێزگاكانی هەرێم. *سەردانی وەزارەتی پێشمەرگە، بە مەبەستی گفتوگۆی لەبارەی گۆڕانكارییەكانی پرسی چاكسازی لە وەزارەتی پێشمەرگە و گۆڕانكاری لەلیستی خانەنشینان و شەهیدان .
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەكان	١	وەزیری كاروباری شەهیدان و ئەنفالكراوان.
١٠	پێكهێنانی لیژنەی لاوەكی	١	بۆ بەشداریكردنیان لەدووبارەكردنەوەی تاقیكردنەوەی تایبەت بە (ماستەرو دوكتۆرا) لە (زانكۆی سۆران) بۆ كوڕ و كچی شەهیدان.

خشتەی ژمارە (٢١)

لیژنەی پەیوەندییەکان و ڕەوەندی کوردستانی لە خولی پایزە (٢٠٢٠/٩/١ تا ٢٠٢٠/١٢/٣١)

ژ	ناو	پلە	فراکسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	ڕێبوار عەبدولرەحیم عبدولا	سەرۆک	پارتی	٠	٠
٢	کاروان عەبدولڕەحمان عەبدولا	ج. سەرۆک	یەکێتی	١	٠
٣	ئەبوبەکر عومەر عەبدولا	بڕیاردەر	یەکگرتوو	٠	٠
٤	ژیان تاهر ئەحمەد	ئەندام	پارتی	٠	٠
٥	چیا حەمید شەریف	ئەندام	پارتی	٠	٠
٦	ئیدریس ئیسماعیل عەبوش	ئەندام	پارتی	٠	٠
٧	زیاد جەبار محەمەد	ئەندام	یەکێتی	٢	٢
٨	بەڵێن ئیسماعیل حاجی	ئەندام	گۆڕان	٢	٠
٩	سیروان فەرج محەمەد	ئەندام	نەوەی نوێ	٢	٠
١٠	محەمەد سەعدەدین ئەنوەر	ئەندام	(پ.گ.ت)	٠	٤

ژ	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەکراو	٠	
٢	پرۆژە و پێشنیازە بڕیاری ئاراستەکراو	٠	
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە ڕاپۆرتیان لەسەر نوسراوە	٠	
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە ڕاپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە	٠	
٥	کۆبوونەوەکانی لیژنە	٦	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەکگرتن (پێشوازی)	٢	*لە دیدارێکی ئۆنلایندا لیژنەی پەیوەندییەکان و ڕەوەندی کوردستانی و گرووپی (APPG)ی پەرلەمانی بەریتانیادا جەخت لەسەر بەستنی پەیوەندی و هەماهەنگی دوولایەنە کرایە و نەخشەڕێگای بەستنی پەیوەندی پەرلەمانییش لەنێوان لیژنەی پەیوەندییەکان و لیژنەی کاروباری دەرەوەی پەرلەمانی بەریتانیا گفتوگۆی لەبارەوە کرا. *بەمەبەستی تاووتوێکردنی ڕەوشی نوێنەرایەتییەکانی حکومەتی هەرێم لەدەرەوەو گەیاندنی سکاڵای ڕەوەندی کوردستانی، لیژنەی پەیوەندییەکان و ڕەوەندی کوردستانی، لەگەڵ فەرمانگەی پەیوەندییەکانی دەرەوەی حکومەتی هەرێم کۆبووەوە.
٧	بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە	٠	
٨	سەردانی مەیدانی	٢	* سەردانی فەرمانگەی پەیوەندییەکانی حکومەتی هەرێم. * سەردانی کۆنسولی تازەی وڵاتی ئەڵمانیا .
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکان	٠	
١٠	پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی	٠	

خشتەی ژمارە (٢٢)

لیژنەی ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی هەرێم لە خولی پایزە (٢٠٢٠/٩/١ تا ٢٠٢٠/١٢/٣١)

ژ	ناو	پلە	فراکسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	جوان یونس محمود	سەرۆك	پارتی	٠	٠
٢	جەمال حوێز مستەفا	ج. سەرۆك	یەکێتی	٠	٠
٣	عەبدولناسر ئەحمەد عەلی	بڕیاردەر	یەکێتی	٠	٠
٤	مەم ئەسکەندەر مەم	ئەندام	پارتی	١	١
٥	هەدیە موراد حەیدەر	ئەندام	پارتی	١	٠
٦	لیزا فەلەکەدین صابر	ئەندام	پارتی	٠	٠
٧	شیرین ئەمین عەبدولعەزیز	ئەندام	گۆران	١	٠
٨	گۆران عومەر عەلی	ئەندام	گۆڕان	٠	٠
٩	سیروان فەرەج محەمەد	ئەندام	نەوەی نوێ	٢	٠
١٠	محێدین حەسەن یوسف	ئەندام	ئازادی	١	٠
١١	روبینە اوملیك عزیز	ئەندام	(هـ.ی.ن)	٠	٠

ژ	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەکراو	٠	
٢	پرۆژە و پێشنیازە بڕیاری ئاراستەکراو	٠	
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە ڕاپۆرتیان لەسەر نوسراوە	٠	
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە ڕاپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە	٠	
٥	کۆبوونەوەکانی لیژنە	٦	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەکگرتن (پێشوازی)	١	*بەمەبەستی گفتوگۆکردن لەسەر ڕێککەوتنی شنگال و دۆخی ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێم، پێشوازی کرا لە وەزیری ناوخۆ و وەزیری هەرێم بۆ کاروباری هەرێم و ناوەند و وەزیری ئاوەدانکردنەوەو نیشتەجێکردن و سەرۆکی دەستەی ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێم.
٧	بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە	٠	
٨	سەردانی مەیدانی	٠	
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکان	٤	*وەزیری ناوخۆ *وەزیری هەرێم بۆ کاروباری بەغدا *وەزیری ئاوەدانکردنەوەو نیشتەجێکردن *سەرۆکی گشتیی دەستەی ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێم
١٠	پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی	٠	

خشتەی ژمارە (٢٣)

لیژنەی وزە و سامانە سروشتییەکان و پیشەسازی و بازرگانی لە خولی پایزە (١/٩/٢٠٢٠ تا ٣١/١٢/٢٠٢٠)

ژ	ناو	پلە	فراکسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	عەلی حەمە ساڵح تەها	سەرۆکی	گۆڕان	٠	٠
٢	گوڵیزار رەشید حاجی	ج. سەرۆك	پارتی	٠	٠
٣	سەرکۆ ئازاد حسێن	بڕیاردەر	یەکێتی	١	٠
٤	پێشەوا تاهر مستەفا	ئەندام	پارتی	١	٠
٥	جیهاد حەسەن ئیبراهیم	ئەندام	پارتی	٠	٠
٦	بەختیار شوکری سلێمان	ئەندام	پارتی	٠	٠
٧	ڕێبوار عەبدولرەحیم عبدولا	ئەندام	پارتی	١	٠
٨	کاروان عەبدولڕەحمان عەبدول	ئەندام	یەکێتی	٠	٠
٩	سۆران عومەر سەعید	ئەندام	کۆمەڵ	٠	٠
١٠	شێرکۆ جەودەت مستەفا	ئەندام	یەکگرتوو	١	٠
١١	جنان جبار بویا	ئەندام	(هـ.ی.ن)	١	٠

ژ	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەکراو	٠	
٢	پرۆژە و پێشنیازە بڕیاری ئاراستەکراو	٠	
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە ڕاپۆرتیان لەسەر نوسراوە	٠	
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە ڕاپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە	٠	
٥	کۆبوونەوەکانی لیژنە	٤	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەکگرتن (پێشوازی)	١	*پێشوازی لە وەزیری کارەبای حکومەتی هەرێم، بەمەبەستی لەنزیکەوە ئاگاداربوون لەپرس و هەنگاوەکانی چۆنیەتیی بەتایبەتکردنی کارەبای نیشتمانی و دڵنیابوون لەگراننەکردنی نرخەکەی لەسەر هاووڵاتییان .
٧	بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە	٠	
٨	سەردانی مەیدانی	١	*بەمەبەستی بەدواداچوون بۆ هۆکارەکانی داخستنی کارگەکانی هەرێم، سەردانی وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازیی حکومەتی هەرێمی کوردستان کرا.
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکان	١	وەزیری کارەبای حکومەتی هەرێم.
١٠	پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی		

خشتەی ژمارە (٢٤)

لیژنەی شارەوانی و گواستنەوە و گەیاندن و گەشت و گوزار لە خولی پایزە (٢٠٢٠/٩/١ تا ٢٠٢٠/١٢/٣١)

ژ	ناو	پلە	فراکسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	لوقمان حەمەد حاجی	سەرۆک	یەکێتی	٠	٠
٢	رزگار عیسا سوار	ج. سەرۆک	پارتی	١	٠
٣	نزار مەلا عەبدولغەفار	بریاردەر	پارتی	٠	٠
٤	نجات شعبان عبدالله	ئەندام	پارتی	٠	٠
٥	زێدان رەشیدخان ئاودەل	ئەندام	پارتی	٠	٠
٦	محێدین حەسەن یوسف	ئەندام	ئازادی	٢	٠
٧	زیکری ئەحمەد ئیسماعیل	ئەندام	یەکێتی	٠	٠
٨	رزگار محەمەد مەحمود	ئەندام	گۆران	٢	٠
٩	سیپان سالم حەسەن	ئەندام	نەوەی نوێ	٤	٠
١٠	سەرچنار ئەحمەد مەحمود	ئەندام	یەکگرتوو	١	٠
١١	کلارا عودیشۆ یەعقوب	ئەندام	کلدانی	٣	٠

ژ	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەکراو	١	*پێشنیازە یاسای پاراستنی تۆڕ و بنچینەکانی ئاو و ئاوەڕۆ لە هەرێمی کوردستان – عێراق.
٢	پرۆژە و پێشنیازە بریاری ئاراستەکراو	٠	
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بریار کە راپۆرتیان لەسەر نوسراوە	٠	
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بریار کە راپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە	٠	
٥	کۆبوونەوەکانی لیژنە	٣	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەکگرتن (پێشوازی)	٥	* سەردانی وەزارەتی شارەوانی بە مەبەستی لێکۆلینەوە لەکێشەی بەستنی پێوەری ئاوی ماڵانو گرێبەستی کۆمپانیاکانی زبڵو خاشاك. *پێشوازی لەبەرێوبەری گشتیی ئاو و ئاوەڕۆی هەرێمی کوردستان و بەرێوبەرانی ئاوی پارێزگاکانی هەرێم و ستاڤ وەزارەتی شارەوانی. *پێشوازی لە ژمارەیەك لەدانیشتوانی گوندی کۆری لەشاری هەولێر بەمەبەستی گەیاندنی چەند کێشەیەکی گەرەکەکەیان. * پێشوازی لە سەرۆکی شارەوانییەکان و بەرێوەبەری گشتیی شارەوانیی پارێزگاکان ئیدارە سەربەخۆکان و نوێنەری دیوانی وەزارەتی شارەوانیی حکومەتی هەرێمی کوردستان، بەربەستەکانی بەردەم جێبەجێکردنی یاسای بەخاوەنکردنی ئەو زەوییانەی لەسنووری شارەوانییەکان زێدەڕۆییان کراوەتە سەر .
٧	بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە	٠	
٨	سەردانی مەیدانی	٢	*سەردانی دەستەی گەشتوگوزاری هەرێم. *سەردانی سەرۆکایەتیی شارەوانی هەولێرو بەرێوەبەرایەتیی گشتیی وەبەرهێنانی هەولێرو سەرۆکایەتیی شارەوانی دووی هەولێر.
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکان	٠	
١٠	پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی	١	*کێشەی بەستنی پێوەری ئاوی ماڵان و گرێبەستەکانی کۆمپانیاکانی زبڵ و خاشاك و چەند پرسێکی تری پەیوەندیدار بەخزمەتگوزارییەکان.

خشتەی ژمارە (٢٥)

لیژنەی ئاوەدانکردنەوە و وەبەرهێنان لە خولی پایزە (٢٠٢٠/٩/١ تا ٢٠٢٠/١٢/٣١)

ژ	ناو	پلە	فراکسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	هاوڕێ پەنا محەمەد	سەرۆك	یەکێتی	٠	٠
٢	بەهجەت عەلی ئیبراهیم	ج.سەرۆك	پارتی	٠	٠
٣	زاهر محەمەد عەلی	بڕیاردەر	پارتی	٠	٠
٤	بەهمەن عەبدوڵلا ئەحمەد	ئەندام	پارتی	٠	٠
٥	شوان کریم محمد	ئەندام	پارتی	١	٠
٦	سەفین ئاغا عومەر ئاغا	ئەندام	پارتی	٠	٠
٧	شەمۆل ئاشتی سابیر	ئەندام	یەکێتی	٠	٠
٨	دابان محەمەد حسێن	ئەندام	گۆڕان	٢	٠
٩	هەورامان حەمەشەریف	ئەندام	کۆمەڵ	١	٠
١٠	مژدە محمود محمد	ئەندام	نەوەی نوێ	٠	٠

ژ	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەکراو	٠	
٢	پرۆژە و پێشنیازە بڕیاری ئاراستەکراو	٠	
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە ڕاپۆرتیان لەسەر نوسراوە	٠	
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە ڕاپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە	٠	
٥	کۆبوونەوەکانی لیژنە	٥	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەککگرتن (پێشوازی)	٠	
٧	بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە	٠	
٨	سەردانی مەیدانی	٢	*سەردانی ڕێگەی سەرەکیی نێوان دهۆك–هەولێری کرد. *دەستەی وەبەرهێنانی حکومەتی هەرێمی کوردستان.
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکان	٠	
١٠	پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی	٠	

خشتەی ژمارە (٢٦)

لیژنەی رۆشنبیری و کۆمەڵگەی مەدەنی و وەرزش و لاوان لە خولی پاییزە (٢٠٢٠/٩/١ تا ٢٠٢٠/١٢/٣١)

ژ	ناو	پلە	فراکسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	سەلمە فاتح تۆفیق	سەرۆك	یەکێتی	٠	٠
٢	جەلال محمد عبدالله	ج. سەرۆك	پارتی	١	٠
٣	موحسین حوسێن	بریاردەر	پارتی	٠	٠
٤	پێشەوا تاهر مستەفا	ئەندام	پارتی	٠	٠
٥	گوڵیزار رەشید حاجی	ئەندام	پارتی	٠	٠
٦	فەیسەڵ عەباس عەولا	ئەندام	یەکێتی	٠	٠
٧	گۆران عومەر عەلی	ئەندام	گۆڕان	٠	٠
٨	مەم بورهان قانع	ئەندام	نەوەی نوێ	٠	٠
٩	رووپاك ئەحمەد رەحمان	ئەندام	کۆمەڵ	٠	٠
١٠	ئازاد ئەکرەم بەهرام	ئەندام	میللەت	٠	٠

ژ	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەکراو	٠	
٢	پرۆژە و پێشنیازە بریاری ئاراستەکراو	٠	
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بریار کە راپۆرتیان لەسەر نوسراوە	٠	
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بریار کە راپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە	٠	
٥	کۆبوونەوەکانی لیژنە	٦	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەکگرتن (پێشوازی)	٥	*پێشوازی لە هەریەکە لە بەرێوبەری جێبەجێکارو راوێژکارێکی یاسایی لەدیوانی وەزارەتی رۆشنبیری، بەمەبەستی وەرگرتنی زانیاری لەسەر بەکرێدانی پارچە زەوییەکی موڵکی وەزارەتی رۆشنبیری. * پێشوازی لە سەرۆك و ستاف رێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی کەنوێنەرایەتیی پارێزگاکانی هەولێرو دهۆك و سلێمانی. *پێشوازیی لە سەرۆکی دەستەی دەستپاکی . * پێشوازی لە بەرێوەبەری گشتیی دیوانی وەزارەتی رۆشنبیری و لاوان و شاندێکی وەزارەت. *گفتووگۆ لەگەڵ بەشێك لە رێکخراوەکانی هەولێر.
٧	بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە	١	*لەسەر کارگەی کلتوری سلێمانی کە برێك پارە تەرخان کرابوو لە چوارچێوەی ئەو برە پارەیەی کە بۆ سلێمانی وەك پایتەختی رۆشنبیری تەرخانکرابوون.
٨	سەردانی مەیدانی	١	*سەردانی پارێزگای سلێمانی بەمەبەستی گفتوگۆ لەگەڵ بەشێك لەستاف رێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی لەپارێزگاکە .
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکان	٠	
١٠	پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی	١	* بۆ ئامادەکردنی راپۆرتێکی گشتگیر لەسەر دۆخی لاوان لەهەرێمی کوردستان، کەداتاو زانیاریی تەواو لەخۆبگرێت و تیایدا کێشەو گرفتەکانیان بخرێنەروو، کۆمەڵێك راسپاردەش ئاراستەی لایەنی پەیوەندیدار بکرێت.

خشتەی ژمارە (٢٧)

لیژنەی دەستپاکی لە خولی پایزە (٢٠٢٠/٩/١ تا ٢٠٢٠/١٢/٣١)

ژ	ناو	پلە	فراکسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	شیرین امین عبدالعزیز	سەرۆک	گۆڕان	٠	٠
٢	سعید مستەفا تەتەرخان	ج. سەرۆک	پارتی	٠	٠
٣	هێڤیدار ئەحمەد سەلمان	بڕیاردەر	پارتی	١	٠
٤	ئومێد عبدالرحمن حسن	ئەندام	پارتی	٠	٠
٥	لیلی عەبدولجەبار حەدۆ	ئەندام	پارتی	٠	٠
٦	ویسی سعید ویسی	ئەندام	پارتی	٠	٠
٧	شنۆ اشقی عبدالله	ئەندام	یەکێتی	٠	٠
٨	دابان محەمەد حسین	ئەندام	گۆڕان	١	٠
٩	مژدە محمود محەمەد	ئەندام	نەوەی نوێ	٠	٠
١٠	سەرچنار احمد مەحمود	ئەندام	یەکگرتوو	٠	٠

ژ	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەکراو	٠	
٢	پرۆژە و پێشنیازە بڕیاری ئاراستەکراو	٠	
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە راپۆرتیان لەسەر نوسراوە	٠	
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە راپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە	٠	
٥	کۆبوونەوەکانی لیژنە	٦	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەکگرتن (پێشوازی)	١	پێشوازی لە رێکخراوی ستۆپ کە راپۆرتێکیان سەبارەت بەهەنگاوەکانی حکومەت بۆ جێبەجێکردنی پرۆسەی چاکسازی ئاراستەی لیژنەی دەسپاکی کرد.
٧	بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە	١	*بەدواداچوون بۆ پرسی ناردنە دەرەوەی بڕی شەش ملیار یۆرۆ لەلایەن گرووپی کۆمپانیاکانی ئابوور
٨	سەردانی مەیدانی	٠	
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکان	٠	
١٠	پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی	١	بەمەبەستی بەدواداچوون بۆ ئەو زەوییەی کەدەکەوێتە هەولێر شەقامی ٤٠ مەتری لە گەڕەکی ئازادی کەپێشتر ئەو زەوییە سەوزایی و پاریگاو فەرمانگە بووە لەئێستادا کراوەتە زەوییەکی بازرگانی.

خشتەی ژمارە (٢٨)

لیژنەی کاروباری پەرلەمان و سکاڵا لە خولی پاییزە (٢٠٢٠/٩/١ تا ٢٠٢٠/١٢/٣١)

ژ	ناو	پلە	فراکسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	ئیسماعیل عەلی تەها	سەرۆك	یەکگرتوو	٠	٠
٢	چیا حەمید شەریف	ج.سەرۆك	پارتی	٠	٠
٣	ریڤینگ محمد محمد	بریاردەر	پارتی	١	٠
٤	سەروان محەمەد عەلی	ئەندام	پارتی	٢	٣
٥	خەدیجە عومەر تەها	ئەندام	پارتی	٠	٠
٦	سوسن محەممەد میرخان	ئەندام	پارتی	٠	٠
٧	هەژان حەسەن ئەحمەد	ئەندام	یەکێتی	٢	٠
٨	راهی رەهبەر سەید برایم	ئەندام	یەکێتی	١	١
٩	شایان کاکە ساڵح محمد	ئەندام	گۆران	٠	١
١٠	هیمداد سباح بیلال	ئەندام	بەرەی تورکمانی	٢	٠
١١	فەرید یەعقوب ئیلیا گورگیس	ئەندام	رافیدەین	١	٢

ژ	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەکراو	٠	
٢	پرۆژە و پێشنیازە بریاری ئاراستەکراو	٠	
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بریار کە راپۆرتیان لەسەر نوسراوە	٠	
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بریار کە راپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە	٠	
٥	کۆبوونەوەکانی لیژنە	٥	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەکگرتن (پێشوازی)	٠	
٧	بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە	١	*لێکۆڵینەوە لەهۆکاری دواکەوتنی پرسیارو وەڵامی پەرلەمانتاران.
٨	سەردانی مەیدانی	٠	
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکان	٠	
١٠	پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی	١	*بۆ سەردانی نوسینگەکانی پەرلەمان لەپارێزگاو قەزاکان بکەن بەمەبەستی لەنزیکەوە ئاگاداربوون لەشێوازی بەرێوەبردن و ئیشوکارەکانی ئەم نوسینگانە.

خشتەی ژمارە (٢٩)

لیژنەی ئەوقاف و کاروباری ئاینی لە خولی پایزە (٢٠٢٠/٩/١ تا ٢٠٢٠/١٢/٣١)

ژ	ناو	پلە	فراکسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	هەورامان حەمەشەریف	سەرۆکی	کۆمەڵ	٠	٠
٢	ئیحسان محەممەد سەلیم	ج. سەرۆك	(پ.د.ك)	٠	٠
٣	وەیسی سەعید وەیسی	بڕیاردەر	(پ.د.ك)	٠	٠
٤	جیهاد حەسەن ئیبراهیم	ئەندام	(پ.د.ك)	١	٠
٥	هەدیە موراد حەیدەر	ئەندام	(پ.د.ك)	١	٠
٦	زاهر محەمەد عەلی	ئەندام	(پ.د.ك)	٠	٠
٧	فەیسەڵ عەباس عەولا	ئەندام	(ی.ن.ك)	٠	٠
٨	هێرش حەسەن حەمەد	ئەندام	(ی.ن.ك)	٠	٠
٩	کازم فاروق نامق	ئەندام	نەوەی نوێ	١	٠
١٠	ئیسماعیل عەلی تەها	ئەندام	یەکگرتوو	١	٠
١١	کلارا عودیشۆ یەعقوب	ئەندام	ئاشووری	١	٠

ژ	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەکراو	٠	
٢	پرۆژە و پێشنیازە بڕیاری ئاراستەکراو	٠	
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە راپۆرتیان لەسەر نوسراوە	٠	
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە راپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە	٠	
٥	کۆبوونەوەکانی لیژنە	٢	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەکگرتن (پێشوازی)	٤	* پێشوازی چەند مامۆستاو کەسایەتیەکی ئاینی پێکهاتەی تورکمان. * پێشوازی لە شاندی پێکهاتە ئاینیەکانی هەرێمی کوردستان . * پێشوازی لە شاندێکی مەرجەعی گەورەی ئایەتولا سەید سادق حوسێنی شیرزای بەسەرۆکایەتیی شێخ مەیپەم عکاشی. * پێشوازی لە وەزیری پەروەردە، بریکاری وەزارەتی خوێندنی باڵا و بەڕێوەبەری گشتیی دیوانی وەزارەتی ئەوقاف کرد، ئامانجی گفتوگۆکە چارەسەرکردنی کێشەو گرفتی خوێندنی ئاینی لە هەرێمی کوردستان.
٧	بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە	٠	
٨	سەردانی مەیدانی	١٤	سەردانی شاندی لیژنە بۆ ئەو شوێنانە کراوە: (دەستەی پاراستن و چاککردنی ژینگە، دەزگای گشتی کاروباری مین، قایمقامیەتی قەزای کۆیە، لقی یەکێتیی زانایانی ئاینیی ئیسلامیی کوردستان و بەڕێوەبەرایەتیی ئەوقاف قەزای کۆیە، وەزارەتی خوێندنی باڵا، وەزارەتی پەروەردە، وەزیری هەرێم بۆ کاروباری پێکهاتەکان، کۆلیژی زانستە ئیسلامییەکان لە شاری هەولێر، بەڕێوەبەرایەتی گشتیی ئەوقاف پارێزگای دهۆك، ئەنجوومەنی پارێزگای دهۆك، بەڕیوەبەرایەتی حەج و عومرە، بەڕیوەبەرایەتی ئەوقافی پارێزگای دهۆك، نوسینگەی رزگارکردنی رفێندراوانی ئێزدییان.
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکان	١	وەزیری پەروەردە.
١٠	پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی	٠	

خشتەی ژمارە (٣٠)

لیژنەی کاروباری کۆمەڵایەتی و داکۆکیکردن لە مافی مرۆڤ لە خولی پایزە (٢٠٢٠/٩/١ تا ٢٠٢٠/١٢/٣١)

ژ	ناو	پلە	فراکسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	رۆمیۆ حوزەیران نیسان	سەرۆک	(هـ.ی.ن)	٠	٠
٢	گولیستان سەعید محەمەد	ج. سەرۆک	گۆڕان	٠	٠
٣	بەدریە ئیسماعیل مەحموود	بڕیاردەر	کۆمەڵ	١	٠
٤	حەسیبە سەعید ابراهیم	ئەندام	(پ.د.ك)	٠	٠
٥	لیلی عبدالجبار حدۆ	ئەندام	(پ.د.ك)	٠	٠
٦	زانا خالید اسماعیل	ئەندام	(پ.د.ك)	٢	٠
٧	مەم ئەسکەندەر مەم	ئەندام	(پ.د.ك)	١	٠
٨	شیرین یونس عەبدوڵا	ئەندام	گۆڕان	٠	٠
٩	زیکری ئەحمەد ئیسماعیل	ئەندام	(ی.ن.ك)	٠	٠
١٠	شادی نەوزاد وەهاب	ئەندام	نەوەی نوێ	٠	٠
١١	هیمداد سباح بیلال	ئەندام	بەرەی تورکمانی	١	٠

ژ	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەکراو	٠	
٢	پرۆژە و پێشنیازە بڕیاری ئاراستەکراو	٠	
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە راپۆرتیان لەسەر نوسراوە	٠	
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە راپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە	٠	
٥	کۆبوونەوەکانی لیژنە	٦	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەکگرتن (پێشوازی)	٤	پێشوازی کراوە لە: شاندێکی پەیمانگەی یاسای نێودەوڵەتی و مافەکانی مرۆڤ، نوێنەری ناوەندی یاسا نێودەوڵەتیەکانو ماف مرۆڤ، ئەنجومەنی باڵای تالاسیمیای کوردستان، کەسوکاری بەندکراوێك.
٧	بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە	٠	
٨	سەردانی مەیدانی	١٩	سەردانی ئەم شوێن و دامودەزگایانە کراوە: ئیدارەی ڕاپەڕین و لیژنەی ئەمنی سنورەکە، پارێزگای هەڵەبجەو قایمقامیەتو بەڕێوەبەرایەتی پۆلیسو ئاسایشو هاتووچۆ، قایمقامیەتو ئاسایشی کەلار، کۆمەلێك رۆژنامەنووسو چالاکوانی مەدەنی سەبارەت بە کێشەو گرفتی نێوان رۆژنامەنووسانو چالاکیە مەدەنییەکانو دامودەزگا ئەمنیەکان، بەڕێوەبەرایەتی چاکسازی ژنانو منداڵانی هەولێر، بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی چاودێریو گەشەپێدانی کۆمەڵایەتی هەولێر، ماڵی بەساڵاچوان و خانەی بێسەرپەرشتانو بەڕێوەبەرایەتی چاودێری کۆمەڵایەتی هەولێر، قایمقامیەتو بەڕێوەبەری پۆلیسو ئاسایشی زاخۆ، بەڕێوەبەرایەتی رۆشنبیری زاخۆ، بەڕێوەبەرایەتیی پۆلیس و ئاسایشی دهۆك، بەڕێوەبەرایەتی بەشی گرتن و گواستنەوەی هەولێر، بەڕێوەبەرایەتیی چاکسازیی گەورانی سلێمانی، خانەی بێسەرپەرشتانی هەولێر، بەڕێوەبەرایەتی چاکسازی گەورانی هەولێر.
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکان	٠	
١٠	پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی	١	لەسەر داوای دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان لیژنەیەکی هاوبەش لەنێوان لیژنەی کاروباری کۆمەڵایەتی و ماف مرۆڤ، لیژنەی ناوخۆ، بەمەبەستی بەدواداچوونی ئەو کێشانەی لە پارێزگای سلێمانی روویاندا.

خشتەی ژمارە (٣١)

لیژنەی داکۆکی کردن لە مافی ئافرت لە خولی پایزە (٢٠٢٠/٩/١ تا ٢٠٢٠/١٢/٣١)

ژ	ناو	پلە	فراکسیۆن	مۆڵەت	ئامادەنەبوو
١	لەنجە ئیبراهیم عبدالرحمن	سەرۆك	پارتی	٠	٠
٢	شادی نەوزاد وەهاب	ج.سەرۆك	نەوەی نوێ	٠	٠
٣	جوان یونس محمود	بڕیاردەر	پارتی	٠	٠
٤	جەلال محەمەد عبدالله	ئەندام	گۆڕان	١	٠
٥	سەلمە فاتح تۆفیق	ئەندام	یەکێتی	٠	٠
٦	گولستان سەعید محەمەد	ئەندام	پارتی	١	٠
٧	بەدریە ئیسماعیل مەحموود	ئەندام	کۆمەڵ	٠	٠
٨	شیرین یونس عەبدولا	ئەندام	یەکێتی	١	٠

ژ	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	پرۆژە و پێشنیازە یاسایی ئاراستەکراو	٠	
٢	پرۆژە و پێشنیازە بڕیاری ئاراستەکراو	٠	
٣	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە ڕاپۆرتیان لەسەر نوسراوە	٠	
٤	پرۆژە و پێشنیازە یاسا و بڕیار کە ڕاپۆرتیان لەسەر نە نوسراوە	٠	
٥	کۆبوونەوەکانی لیژنە	٤	
٦	دانیشتنی گوێ لەیەکگرتن (پێشوازی)	١	بەمەبەستی هەولدان بۆ لابردنی ئاستەنگەکانی بەردەم یەکسانی جێندەری و کۆتاییهێنان بەتوندوتیژی و جیاکاریی ڕەگەزی، لەگەڵ ڕێکخراوی هارتلاند ئەلایەنس کۆبۆوە.
٧	بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە	٠	
٨	سەردانی مەیدانی	١	*بەمەبەستی چاودێری و بەدواداچوون بۆ کەیسی کوشتنی دوو کچ، لەگەڵ قائیمقامی چەمچەماڵ کۆبوونەوە.
٩	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکان	٠	
١٠	پێکهێنانی لیژنەی لاوەکی	١	* بە مەبەستی بەدواداچوون بۆ زانینی ڕێژەی توندوتیژیی خێزانی لەپێش و دوای سەرهەڵدانی پەتای کۆرۆناو دەستنیشانکردنی هۆکارەکانی.

پاشکۆی ژمارە (١)

دەقی وتەکانی سەرۆکی پەرلەمان بەبۆنەی کردنەوەی خولی پایزە

ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان....

هاوولاتییانی ئازیزی هەرێمی کوردستان...

وەرزی دووەمی یاسادانان لەساڵی دووەمی خولی پێنجەمی هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان لەکاتێکدا دەکەینەوە کەمرۆڤایەتی بەگشتی و هەرێمی کوردستانیش بەتایبەتی گیرۆدەی پەتایەکی کوشندەیە کەهەڕەشەیە لەسەر تەواوی مرۆڤایەتی و بووەتەمایەی تووشبوون و گیانلەدەستدانی هەزاران کەس، بۆیە سەرەتاو دوای ئومێدی شیفا بۆ نەخۆشەکان و سەبووری و دڵنەوایی بۆ کەسوکاری کۆچکردووان و نزامان بۆئەوەی خوای گەورە قوربانییەکان بەبەهەشت شاد بکات، ئەرکمانە گوزارشت لەسوپاس و پێزانین و دەستخۆشیمان بۆ پێشکەشکارانی خزمەتگوزاریی تەندروستی و پزیشکی بکەین و داواکارین لەحکومەتی هەرێمی کوردستان کەئەرکی خۆی لەپێدانی ئیمتیازێکی شایستە بەو پزیشک و کارمەندانەی تەندروستی جێبەجێ بکات کە لەسەرەتاوە تائێستا لەسەنگەری رووبەڕووبوونەوەی کۆرۆنا شەونخونی دەکەن.

بەڕێزان...

تارادەیەك جیاواز لەمیللەتانی تر، کوردستانیان هاوکات لەگەڵ مەترسیی کۆرۆنا هەر زوو کاریگەری و لێکەوتەکانی کۆرۆناو دابەزینی نرخی نەوت لەبازاڕە جیهانییەکان و بڕینی پشکی هەرێم لەبودجەی فیدراڵی لەسەر دۆخی ژیانیان دەرکەوت و دووچاری نارێکی لەپێدانی مووچەو کەمکردنەوەی تەمویلی مووچەو سستبوونی بازاڕەکان بوونەوە، هەموو ئەمانەش بوونە بارگرانییەکی تری سەرشانی خێزانەکان، چ مووچەخۆران و چ کاسبکاران، بۆیە بەپێویستی ئەزانم چەند خاڵێك وەك ئەرکی پەرلەمان لەم قۆناغەدا بخەمە روو:-

١-پشتیوانی لەشاندی دانوستانی حکومەتی هەرێم لەگەڵ حکومەتی فیدراڵ و دووپاتکردنەوەی ئەو راستییەی کەڕێککەوتنێکی هاوسەنگ لەچوارچێوەی ماف و ئەرکە دەستوورییەکان لەم قۆناغە پێویستییەکی حاشا هەڵنەگرە.

٢- چڕکردنەوەی ئەرکی لیژنەکان و پەرلەمانتاران لەچاودێریی جێبەجێکردنی یاساکان و ئەو بڕیارانەی کەژمارەیەیان زۆرو زەوەندەو تەنها بەجێبەجێکردنیان داهاتی نەوت، داهاتی دەروازەو خاڵە سنوورییەکان، داهاتی وەدەستهاتووی وەرگرتنی باج لەگەورە باجدەران و کۆمپانیاکانی بەرهەمهێنان و خزمەتگوزاریی بواری پیشەسازیی نەوتی و ڕێکخستنەوەی تەواوی داهاتە ناوخۆییەکان، زۆر لەئێستا زیاتر دەبێت و دۆخ و گوزەرانی خەڵك و هەرێمەکەشمان دەباتە قۆناغێکی تر.

٣-هیچ خەرجییەك لەدەرەوەی یاسای بودجە بەشێوەی زانستی و پشتبەست بەسەنەدی قانوونی خەرج ناکرێت، بۆیە جگە لەوەی ئەرکی حکومەتە دوای (٧) حەوت ساڵ، پرۆژەیاسای بودجە بنێرێتە پەرلەمان، ئەرکی پەرلەمانتاران و لیژنەکانیشە بەدواداچوون و لێپێچینەوە بۆ ناردنی پرۆژەیاسای بودجە بکەن، لەبەرئەوەی ئەوە (٧) حەوت ساڵە پەرلەمان نەیتوانیوە یەکێك لەئەرکە سەرەکییەکانی کەپەسەندکردنی بودجەیە جێبەجێ بکات.

ئەندامانی بەڕێزی پەرلەمان...

سەبارەت بەپرۆسەی تەشریع، بەڕێزتان وەکو فراکسیۆنەکان لەخشتەکانی تایبەت بەو پرۆژەو پێشنیازانە ئاگادارکرانەوە، کە لەهەردوو وەرزی (یەکەم)و (دووەم)ی ساڵی یەکەم، ئاراستەی سەرۆکایەتی کرابوون و لەرۆژانی رابردووش خشتەکانمان بۆ رای گشتی لەسایتی فەرمیی پەرلەمان بڵاوکردەوە، بەڵام بەپێویستی ئەزانم کورتەیەك لەبارەیەوە بخەمەروو:-

تێبینی/ بە پێی ئەم خشتەیە:-

یەکەم/ کۆی پرۆژەیاساو بڕیارەکان (٦٥) پێشنیازو پرۆژەن.

دووەم/ (١٠) یان پەسەندکراون، (٥) یان لەڕێگەی یاساو بڕیارە پەسەندکراوەکان چارەسەرکراون، (٥) یان لەلایەن لیژنە هەمیشەییەکانەوە ڕەتکراونەتەوە، (٧) یان لەلایەن ئەنجومەنی وەزیران و وەزارەتەکانی حکومەتی هەرێمی کوردستانەوە ڕەتکراونەتەوە.

سێ یەم/ واتا تەنها (٣٨) پێشنیازەیاساو بڕیار لەبەردەستی پەرلەمان ماوە بۆ کار لەسەرکردن.

چـوارەم/ (٢١) پێشنیازەیاسـاو بڕیـار پێویسـتیی بەپاڵپشـتیی دارایـی حکومـەت و ڕەزامەنـدیی دابینکردنـی تێچـووی خـەرجیی جێبەجێکردنی یاسا یان بڕیارەکەیە، یـان گۆڕینی هەیکەلـەی دامەزراوەیەکـەو پێویسـتیی بەڕەزامەندییە، بـەڵام تائێسـتا ئەنجوومـەنی وەزیران ئەو ڕەزامەندییەی نەداوە.

پێنجەم/ (١٧) پێشنیازەیاساو بڕیار ئاڕاستەی لیژنەی کاروباری یاسایی و لیژنە هەمیشەییەکان کراوە-:

أ- (١٠) پێشنیازەیاساو بڕیار لای لیژنـەی کاروبـاری یاسـایی-یـەو تائێسـتا بـەپێی مـاددەی (٧٩)ی پـەیڕەوی نـاوخۆ بڕیـار لەسـەر ئامادەکردنی بۆ خوێندنەوەی یەکەم نەدراوە.

ب- (٧) پێشنیازەیاساو بڕیار خوێندنەوەی یەکەمی بۆ کراوەو ئاڕاسـتەی لیژنـە هەمیشـەییەکان کـراوە بـۆ ئامـادەکردنی ڕاپـۆرت و خوێندنەوەی (دووەم) بەڵام تائێستا سەرەڕای تێپەڕبوونی چەندین مانگ ئەو ڕاپۆرتانە ئامادە نەکراون.

تێبینی-:

١-بە پێی ئەم خشتەیە (١٤) پێشنیازەیاساو بڕیار، تایبەتن بەچارەسەری (٧) بابەت.

٢-بە پێی ئەم خشتەیە (٩) پێشنیازەیاساو بڕیار، تایبەتن بەچارەسەری (٣) بابەت.

بەگشتی (٢٣) پێشنیازەیاساو بڕیار، هەرچەندە لـەڕووی ژمـارەوە (٢٣) دانـەن، بـەڵام بەمەبەسـتی چارەسـەری یاسـایی تـەنها (١٠) بابەت ئاڕاستە کراون و هاوشێوەن.

بەڕێزان...

سەبارەت بە وەرزی (یەکەم)ی ساڵی دووەم، بەداخەوە بەهۆی کەرەنتین و خۆپارێزی و دۆخی تایبـەتی پەرلـەمان، وەرزەکـەمان لـە ڕووی تەشریعەوە لە ئاستی پێویستدا نەبوو، بەڵام هەر لەو وەرزە توانیمان بـە ئامـادەبوونی (٨) هەشـت وەزیـر، بـەپێی مـاددەی (٦٦) چـەندین دانیشـتن بـۆ خسـتنە ڕووی بابـەتی گشـتی بـۆ گفتوگـۆی نێـوان پەرلـەمان و حکومـەت ئـەنجام بـدەین، و تـەنها دوو یاداشـتی پەرلەمانتاران لەم وەرزە دانیشتیان بۆ ئەنجام نەدراوە، یەکێکیان تایبەت بوو بە ئەنجامـدانی دانیشـتن لـە پارێزگـای هەڵەبجـە لـە ٣/١٦ بەڵام بەداخە ئەوکات بڕیاری کەرەنتینی گشتی دراو بۆ خۆپارێزی کۆبوونەوەو گردبوونـەوەکان قەدەغـەکران و نـەمانتوانی ئـەو دانیشـتن گرنگە ئەنجام بدەین.

ئەوی تریش تایبەت بـوو بـە بابـەتی دۆخـی کرێنشـینان و لەلایـەن ژمارەیـەك لـە پەرلـەمانتاران واژۆکرابـوو، بـەڵام داوامـان لێکـردن چارەسەرێك بۆ ئەو بابەتە بخەنە ڕوو بۆ ئەوەی دانیشتنێکی بەرهەمدارمان هەبێت، بۆیـە هیـوادارم، لـەم وەرزە بتـوانین قـەرەبووی ئـەو کاتانـە بکەینـەوە کـە لـەوەرزی یەکـەمی سـاڵی دووەم لەدەسـتمان چـوو، بـۆ ئـەوەش داوا لـە لیژنـەکانی پەرلـەمان دەکـەم هاوکـاری سەرۆکایەتی بن لە ئامادەکردنی ڕاپۆرتی پێشنیازە یاساکان و چاودێری کردنی کارەکانی حکومەت.

لە کۆتاییدا ئاواتە خوازین کە کوردستانیان لەش ساغ و تەندروست باش بن، وە کوردستانیش گەشەسەندو ئاوەدان بێت.

پاشكۆی ژماره (٢)

هەڵوێستی بەشێك پەرلەمانتاران لەسەر دۆخی ئەمڕۆی كوردستان و خۆپیشاندانەكان و پەكخستنی پەرلەمان

جەماوەری ستەمدیدەی كوردستان

كەسوكاری سەربەرزی شەهیدان و ئەو گەنجە غەدر لێكراوانەی بە ناهەق لە خۆپیشاندانەكاندا و لەسەر داواكردنی مافە ڕەواكانیان شەهیدكران، خۆپیشاندەرانی ئازیز..

ئێمەی پەرلەمانتارانی كوردستان، وێڕای سوربوونمان لەسەر یەكدەنگیی و بەرگریكردن لە مافە ڕەواكانی خەڵكی كوردستان و پێداگریمان لەسەر باشكردنی ژیان و گوزەرانیان و هەروەها چارەسەركردنی قەیرانی موچەی موچەخۆرانی هەرێمی كوردستان، بەم ڕاگەیاندراوە فەرمییە، هەڵوێستی خۆمان بۆ ڕایگشتیی كوردستان ڕادەگەیەنین:

١- سەرەڕای ئەوەی دەسەڵاتدارانی هەرێم خەمساردن لە چارەسەركردنی ئەو قەیرانە دروستكراوانەی خۆیان بونەتە ئەندازیاری دروستكردنی و هەرێمی كوردستانیان نغرۆی كارەساتی گەورەی دارایی و ئابوریی كردوە، كەچی هێشتا بەردەوامن لە برسیكردنی خەڵك و ناشەفافییەتی داهاتەكانی نەوت و شاردنەوەی گرێبەستەكان و قاچاخچێتیی لە سنورەكاندا، لەكاتێكدا ڕۆژانە گەنجی غەدر لێكراو و بێكاریش بە گوللە شەهید دەكرێن.

٢- ئێمە دژی توندوتیژین، بەڵام كە گەیشتە توندوتیژیی، خوێنی مرۆڤێكمان زۆر لا پیرۆزتر و گەورەترە لە پەنجەرە و دەرگای بارەگایەكی حزبیی و، دەبێت بەرپرسانی حزبیی و حكومیی، بەرپرسانەتر مامەڵە لەگەڵ ناڕەزاییەكانی شەقام دا بكەن، ئەم خوێنڕشتن و توندوتیژیە كۆتایی پێبهێنرێت، و داوایش لەهێزە ئەمنییەكان دەكەین، خۆپیشاندەرانیش ڕۆڵەی ئەم هەرێمەن و ئەو غەدرەی لەوان كراوە و لەسەری دێنە سەر شەقام، هەمان غەدر لەئێوەیش كراوە، بۆیە لولەی تفەنگەكانتان لە بەرانبەریاندا ڕامەگرن.

٣- داواكارین لە سەرجەم حزبەكان، لەو شار و شارۆچكانەدا كە گرژیی و ئاڵۆزییان تێدایە، بارەگاكانیان چۆڵبكەن و خۆیان بەدووربگرن لە ڕووبەڕووبونەوەی خۆپیشاندەران و نەهێڵن ئاگری خۆپیشاندانەكان زیاتر پەرەبسێنێت.

٤- بەپێی پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی كوردستان، یاداشتێك ئاراستەی دەستەی سەرۆكایەتی پەرلەمان دەكەین بۆ ئەوەی بەزووترین كات كۆببینەوەو حكومەت بێتە پەرلەمان بۆ ئەوەی حكوحەت مولزەم بكرێت چاكسازی ڕیشەیی بكات لە دۆسیەی نەوت و گەندەڵیی و قاچاخچێتیی و دۆسیەی باج و كۆمپانیاكاری و چارەسەری ڕیشەیی كیشەی موچەی فەرمانبەران و ڕێكەوتنی فعلی لەگەڵ حكومەتی ناوەند و كۆتایی هێنان بە توندوتیژی دژی خۆپیشاندەران.

٥- داوا لە خۆپیشاندەران دەكەین، شێوازی ئاشتییانە بگرنە بەر بۆ داواكردنی مافە ڕەواكانیان، وەك چۆن دەربڕینی ناڕەزایی، مافێكی پیرۆزە و پشتیوانییان لێدەكەین، داوا دەكەین خۆیان بپارێزن لە توندوتیژیی و سوتاندنی شوێنە گشتییەكان، كە موڵكی گشتین.

جەماوەری دڵسۆزی كوردستان..

بەڵێنتان بۆ دوویاتدەكەینەوە هەمیشە پشتیوان دەبین بۆ جێبەجێكردنی داخوازییەكانتان و هەموو ڕێكارێكی پەرلەمانی و مەدەنی لەم پێناوەدا دەگرینە بەر، بڕیارماندا بە مانگرتن لە پەرلەمانی كوردستان لە پێناو ئامانجی خۆپیشاندەران و چاكسازی گشتگیرو ئەنجامدانی دانیشتنی پەرلەمان.

لە پشتیوانیكردنی ناڕەزاییەكان بەردەوام دەبین، تا ئەوكاتەی ئاسۆیەكی ڕاستەقینە بۆ چارەسەركردنی كێشەكانی خەڵكی كوردستان دەردەكەوێت و پەرلەمان كارادەكرێتەوە و كۆتایی بەم دۆخە نەخوازراوە دەهێنرێت.

داوادەكەین سەرجەم پەرلەمانتاران پشتیوانی خواستی دەنگی ناڕەزایی خەڵكی كوردستان بكەن .

بەشێك پەرلەمانتارانی پەرلەمانی كوردستان

٩/ ١٢/ ٢٠٢٠

پاشكۆی ژمارە (٣)

یادداشتی ئینستتیوتی پەی

پەرلەمانی كوردستان بە ژمارە
پوختەی كارو چالاكییەكانی پەرلەمانی كوردستان لە ساڵی ٢٠٢٠ ی قەیران و كۆرۆنادا

ساڵی ٢٠٢٠ لە جیهان بەگشتی و لەكوردستان بەتایبەت، ساڵی قەیران و نەهامەتی و گرژی و ئاڵۆزی بوو، قەیرانەكانی ئابووری، سیاسی، تەندروستی، پەروەردەیی و كۆمەڵایەتی تەشەنەی سەندبوو، بار و گوزەرانی هاوڵاتیان سەخت بوو و ئەگەر وابڕوات بەرەو خراپتریش دەچێت، كەشی سیاسی گرژبوو، جا چ لەنێوان هێز و لایەنە كوردستانیەكان بێت یا لەنێوان هەولێر و بەغدا، یا لەگەڵ وڵاتانی دەوروبەر، ڤایرۆسی كۆڤید–١٩ بڕستی لەبەر هاوڵاتیان بڕیبوو و پەكی هاتووچۆ و كارو كاسبی خستبوو، پرۆسەكانی پەروەردەو فێركردن و خوێندنی باڵا پەكیان كەوتبوو و تا ئێستاش دەستیان پێ نەكردۆتەوە، بەهەدەردانی سامان و داهاتی ناوخۆ زۆر و زۆرتر بوو لەلایەن هێزە باڵا دەستەكان و كۆمپانیاو گروپەكانیانەوە. ئەمانەو چەندان قەیران و بابەتی تر كە بەرۆكی خەڵكی كوردستانی گرتبوو، ئەوەی دەبوایە رۆڵی هەبێت و جێدەستی بەسەر رووداوەكانەوە دیار بێت پەرلەمانی كوردستانە كە پێویست بوو وەك لەیاسادا هاتووە مەرجەعی باڵا بێت، نەك سەرقاڵی كاری لابەلا بێت.

ئێمە وەك (**ئینستتیوتی پەی بۆ پەروەردەو گەشە پێدان**) كە ماوەی حەوت ساڵە بە هاوكاری و پشتیوانی رێكخراوی سندوقی نیشتمانی بۆ پاڵپشتی دیموكراسی (NED) ی ئەمەریكی (**پرۆژەی چاودێری و هەڵسەنگاندنی پەرلەمانی كوردستان**)مان گرتۆتە ئەستۆ و تا ئێستا (١٦) راپۆرتمان لەسەر بڵاوكردۆتەوە،بەمەبەستی دروستكردنی فشاری مەدەنی و راستەڕێ كردنی كاری پەرلەمانی و پێگەیشتنی پرۆسەی دیموكراسی و هێنانەكایەی كۆمەڵێكی مەدەنی لە هەرێمی كوردستاندا، بۆ ئەوەی رۆڵی پەرلەمانی كوردستان وەك خۆی و روونتر بۆ هاوڵاتیان بخەینە روو، لەم كورتە راپۆرتەدا تەنها بە ژمارە باس لە پەرلەمان دەكەین لەماوەی یەك ساڵی رابردوودا، كە ئاخۆ بە ئەركەكانی خۆی هەڵساوە وەك مەرجەعێكی باڵا، یاخود رۆڵی پەراوێز خراوەو سەرقاڵ كراوە بەكاری لابەلا! ؟

ئینستتیوتی پەی بۆ پەروەردەو گەشە پێدان
٢٠٢٠/١٢/٣١

پەرلەمانی کوردستان بە ژمارە

ز	بابەت	ژمارە	تێبینی
١	ژمارەی دانیشتنەکانی پەرلەمان کە ئەنجامدراوە	16	بەپێی پەیرەو پێویست بوو لەو ماوەیەدا کە دوو خولی گرێدانی (پایزە) و (بەهارە) لەخۆدەگرێت، (٧٠) کۆبوونەوەی ئاسایی ئەنجام بدات، ئەمە جگە لە کۆبوونەوەی نائاسایی کە لەکاتی پشووەکاندا دەکرێت.
٢	ژمارەی دانیشتنەکانی پەرلەمان کە دواخراوە	4	بەهۆی ململانێی سیاسی و لاوازی دەستەی سەرۆکایەتیەوە کۆبوونەوەکان دواخراون.
٣	کاتژمێری دانیشتن و کۆبوونەوەکانی پەرلەمان	59:00	پەرلەمان لەماوەی ساڵێکدا تەنها پەنجاو نۆ کاتژمێر کۆبۆتەوە، لەڕابردوودا کۆبوونەوە هەبووە نیو کاتژمێر و کۆبوونەوەش هەبووە دە کاتژمێری خایاندووە، ئەگەر وەك نەریتێك وەربیگرین و هەر کۆبوونەوەیەك تەنها (٣) کاتژمێری بۆ دابنرێت، پێویست بوو بەلای کەمەوە لەماوەی ئەم ساڵەدا پەرلەمان (٢١٠) کاتژمێر کۆ ببێتەوە، ئەمە جگە لە کاتژمێری کۆبوونەوە نائاساییەکان ئەگەر بکرابووایە.
٤	ئامادە نەبوونی ئەندامان لە کۆبوونەوەی پەرلەمان	168	لە کۆی ئەندامان لە کۆبوونەوەکاندا (١٦٨) جار ئامادەنوبوونی ئەندامان تۆمار کراوە، جا بەهۆی ئامادەنەبوونەکە بەهۆی (غیاب)ەوە بووبێت، یا مۆڵەت یا بایکۆت، بەلام ئەو ژمارەیەی بەردەستە تەنها ئامادە نەبوونی (١٢) کۆبوونەوەیە، ژمارەی ئامادە نەبوونی (٤) کۆبوونەوەی تیانیە چونکە لەبەردەست نەبوو و سەرۆکایەتی راینەگەیاندووە. سەبارەت بە ناوی ئەوانەی ئامادە نەوبوون لە کۆبوونەوەکان هەمووی لە پێگەی پرۆژەی چاودێری پەرلەمان (www.payied.org) لەبەشی ئامادەنەبوونی پەرلەمانتاران هەیە.
٥	ژمارەی پرۆژەی یاسا و بریار کە خوێندنەوەی بۆ کراوە.	9	سەربارى ئەو کێشەو گرفتانەی هەن،سەربارى بوونی کەلێنی یاسایی لەهەرێمی کوردستاندا، ژمارەیەکی کەم پرۆژە یاساو بریار خوێندنەوەیان بۆ کراوە. ژمارەیەك پرۆژە یاساش هەیە ئەندامان پێشکەشیان کردووە بەلام سەرۆکایەتی پەرلەمان نەیخستۆتە بەرنامەی کارەوەو خوێندنەوەی بۆ نەکردووە.
٦	ژمارەی یاسا کە پەسەند کراوە	5	لە ماوەی ساڵێکدا تەنها ئەو پێنج یاسایە پەسەند کراون: ١-یاسای ژمارە (١)ی بەرەنگاربوونەوەی ماددە هۆشبەرو کارتێکەرە عەقلیەکان لەهەرێمی کوردستان عێراق. ٢-یاسای ژمارە (٢)ی چاکسازی لەموچەو دەرماڵەو بەخشین وئیمتیازاتەکان وخانەنشینی لەهەرێمی کوردستان - عێراق. ٣-یاسای ژمارە (٣)ی رێگریکردن لەبەقاچاخ بردنی نەوت و گاز

			ولێدەرهێنراوەکانیان لەهەرێمی کوردستان–عێراق. ٤–یاسای ژمارە (٤)ی یاسای ماف وئەرکەکانی نەخۆش لەهەرێمی کوردستان–عێراق. ٥–یاسای ژمارە (٥)ی یاسای لەئەستۆکردن لەهەرێمی کوردستان.
٧	ژمارەی بڕیار کە پەسەند کراوە	2	لەماوەی ساڵێکدا تەنها ئەم دوو بڕیارە پەسەند کراوە کەتایبەت بە بابەتی کارگێڕی پەرلەمان نەبن: ١–بڕیاری ژمارە (١)ی سالی ٢٠٢٠: بڕیاری بۆنە فەرمییەکانی پێکهاتەی تورکمان لەهەرێمی کوردستان. ٢–بڕیاری ژمارە (٥)ی ساڵی ٢٠٢٠: سەبارەت بە چۆنیەتی پێشکەشکردنی پێشنیازە یاسا و بڕیار لەلایەن ئەندامانی پەرلەمانەوە
٨	هەڵگرتنی پارێزبەندی لەسەر پەرلەمانتار	1	بەپێی بڕیاری ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠٢٠، پارێزبەندی لەسەر پەرلەمانتار (سۆران عمر سعید) هەلگیراو بەناچاری دەستی لەکار کێشایەوە.
٩	لێسەندنەوەی متمانە لە وەزیر	0	هیچ وەزیرێك متمانەی لێنەسەنراوەتەوە.
١٠	داوای پرساندنی ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران	2	لەلایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانەوە (٢) جار داوای پرساندنی سەرۆکی حکومەت و جێگرەکەی و وەزیری دارایی کرا.
١١	ئامادە بوونی ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران بۆ لێپرسینەوە	0	سەرۆکی حکومەت و جێگرەکەی و وەزیری دارایی کاتێك بانگهێشتکران بۆ لێپرسینەوە ئامادە نەبوون بچنە بەردەم پەرلەمان.
١٢	ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران کە لەلایەن ئەندامانەوە داواکراون لە هۆلی پەرلەمان ئامادەبن	14	بە هۆکاری جیاو لەکاتی جیاجیادا لەلایەن ژمارەی یاسایی ئەندامانەوە داوای ئامادەبوونی سەرۆکی حکومەت و جیگرەکەی و وەزیرەکان کراوە.
١٣	ژمارەی ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران کە لەلایەن ئەندامانەوە داواکرابوون بۆ هۆلی پەرلەمان بەلام ئامادە نەبوون	9	نۆ لە ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران (سەرۆکی حکومەت و جێگرەکەی و وەزیرەکان) بەدەم بانگهێشت و داواکاری ئەندامانەوە نەچوون و لەپەرلەمان ئامادە نەبوون.
١٤	بەشداری وەزیر لە دانیشتنەکانی لیژنە	16	لە کۆی (٢٣) ئەندامی ئەنجومەنی وەزیران ، لەماوەی ساڵێکدا (١٦) جار وەزیر لە کۆبوونەوەی لیژنەکان وەك میوانداری ئامادەبوون، ئەمە لەکاتێکدا وەزیر هەیە چەند جارێك ئامادە بووەو وەزیریش هەیە تا ئێستا لە کۆبوونەوەی هیچ لیژنەیەك ئامادە نەبووە.
١٥	ئەندامی پەرلەمان پەلاماری دراوە	8	لە گرژی و خۆپیشاندانەکاندا هەشت پەرلەمانتار پەلامار دراون.
١٦	پەسەندکردنی بودجە	0	حەوت ساڵە بودجەی هەرێمی کوردستان لەپەرلەمان پەسەند نەکراوە.
١٧	ژمێرەی کۆتایی	0	نۆ ساڵە ژمێرەی کۆتایی نەچۆتە پەرلەمانی کوردستانەوە.

١٨	ژمارەی پرسیاری ئەندامان لە حکومەت	**بەردەست نیە**	ژمارەی پرسیاری ئەندامان بەردەست نیە، چونکە سەرۆکایەتی پەرلەمان شەفاف نیەو ئەو داتایانە ناخاتە بەردەست، بەلام بەپێی وتەی ئەندامان و خودی سەرۆکی پەرلەمانیش زۆرینەی پرسیارەکانی ئەندامان لەلایەن حکومەتەوە وەلام نادرێنەوە. بۆ نمونە سەرۆکی پەرلەمان لە کۆبوونەوەی رۆژی ١/٣/٢٠٢٠ی پەرلەماندا وتی:"لەئێستادا زیاتر لە ١١٥ پرسیاری پەرلەمانتاران کە ئاراستەی ئەندامانی کابینەی وزاریی حکومەتی هەرێم کراون وەڵامنەدراونەتەوە".
١٩	ژمارەی کۆبوونەوەی لیژنەکان	165	لە ماوەی ساڵێکدا بەهەر (١٩) لیژنەی پەرلەمان تەنها (١٦٥) کۆبوونەوەیان کردووە، لەکاتێکدا بەپێی پەیرەو بەلای کەمەوە پێویست بوو بە هەر نۆزدە لیژنەکە لەماوەی ئەم ساڵەدا (٤٥٦) جار کۆبونەوە بکەن.
٢٠	ژمارەی بەشدارینەکردنی ئەندامان لە کۆبوونەوەی لیژنەکان	313	رێژەی ئامادەنەبوونی ئەندامەکان بەبەراورد لەگەل کۆبوونەوەکان زۆرە، کە لە (١٦٥) کۆبوونەوەدا (٣١٣) ئامادەنەبوون تۆمار کراوە.
٢١	کۆی گشتی ئەندامان کە لە کۆبوونەوەکانی پەرلەمان قسەیان کردوە	**بڕوانە خشتەکەی تر**	بۆ وردەکاری ئەم بابەتە بڕوانە ئەو خشتەی تایبەتە بە ژمارەی قسە کردنی ئەندامان، ئەندام هەیە لەساڵێکدا هیچ قسەیەکی نەکردووە.
٢٢	راپۆرتی نوسراو لەسەر پرۆژە یاساو بریار	11	بە هەموو لیژنەکانەوە تەنها (١١) راپۆرتیان لەسەر پرۆژە یاساو بریارەکان نوسیوە.
٢٣	راپۆرت کە پێویست بوو لیژنەکان لەسەر پرۆژە یاساکان بینوسن بەلام نەیان نوسیوە	22	پێویست بوو بە کۆی لیژنەکان لەو ماوەیەدا (٣٣) راپۆرت بنوسن و پێشکەشی سەرۆکایەتی پەرلەمانی بکەن، بەلام تەنها (١١) راپۆرتیان نوسیوەو (٢٢) راپۆرتیان پشتگوێ خستووە.
٢٤	راگەیەنراوی پیرۆزبایی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان سەبارەت بە بابەتی جیاجیا دەریکردووە	93	دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان وەك راگەیەنراو لەسەر ماڵپەڕی فەرمیی خۆی لە راگەیاندنەکاندا (٩٣) جار پیرۆزبایی لە جەژنەکانی سەری سال و رەمەزان و قوربان و جەما و رۆژی ئالا و جەژنەکانی تر و پیرۆزبایی دامەزراندنی حزب و رێکخراوەکان و بابەتی تری لەم جۆرەی کردووە.
٢٥	راگەیەنراوی پرسەنامەی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان سەبارەت بە کۆچی دوایی کەسانی جیاجیا	76	دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان وەك راگەیەنراو لەسەر ماڵپەڕی فەرمیی خۆی و لە راگەیاندنەکاندا (٧٦) جار پرسەو سەرەخۆشی لە هەندێك لەو کەسایەتیانەی کۆچی دواییان کردووە.
٢٦	راگەیەنراوی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان سەبارەت بە کێشەی (PKK) و هێرشی تورکیا	4	دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان وەك راگەیەنراو لەسەر ماڵپەڕی فەرمیی خۆی و لە راگەیاندنەکاندا (٣) راگەیەنراوی تایبەتی بە (PKK) دەرکردووە کە هەریەك لەو راگەیاندنانە تەعبیر لە رایی یەکێك لەئەندامانی دەستەی سەرۆکایەتی دەکات،

			ڕەنگدانەوەو تێڕوانینی حزبەکانیانی تیادا دانراوە. یەك ڕاگەیەنراویش سەبارەت بە هێرش و پەلامار و بۆردومانی تورکیایە بۆ هەرێمی کوردستان.
٢٧	ڕاگەیەنراوی دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان سەبارەت بە سوتاندنی بارەگای پدك لە بەغدا	1	دەستەی سەرۆکایەتی پەرلەمان وەك ڕاگەیەنراو لەسەر ماڵپەڕی فەرمیی خۆی و لە ڕاگەیاندنەکانیدا (١) ڕاگەیەنراوی تایبەتی سەبارەت بە سوتاندنی بارەگای پارتی دیموکراتی کوردستان لە بەغدا دەرکردووە.
٢٨	ئەو بەڵێنانەی سەرۆکی پەرلەمان و سەرۆکی فراکسیۆنەکان بە خەڵکی کوردستانیاندا جێبەجێی بکەن	141	بەپێی کۆبوونەوەکانی دەستپێکی هەردوو خولی بەهارەو پایزە لە ڕۆژانی(١/٣/٢٠٢٠) و (٢/٩/٢٠٢٠)، سەرۆکایەتی پەرلەمان و سەرۆکی فراکسیۆنەکان لە کۆبوونەوە بەڵێنی جێبەجێکردنی بەڵێن گەلێکیان دا کە وێ لە (١٤١) خاڵ دەبینیەوە، بەلام کەمترینیان لێ جێبەجێ کراوە، کە گرنگترینیان بریتی بوون لە: –کاراکردنەوەی لیژنەی دەستوور. –هێنانی بودجەی (٢٠٢٠) بۆ پەرلەمان. –گەڕانەوەی پاشەکەوتی مووچە بە یاسا. –فرەکردنی سەرچاوەکانی داهات. –دڵنیایی کۆمەڵایەتی و تەندروستی. –چارەنوسی فەرمانبەرانی گرێبەست. –دامەزراندنی یەکەمی زانکۆکان. –یاسای خانەنشینی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ. –وەبەرهێنان. –دەروازە سنوورییەکان. –پاراستنی بەرهەمی خۆماڵی. –ئەنجومەنی دەرمان و خۆراك. –ڕێکخستن و فرۆشتنی هاوردەکردنی لێدەرهێندراوەکانی نەوت.

خشتەی ژمارەی بەشداری ئەندامان لەقسە کردنیان لەنێو هۆڵی پەرلەمان لەماوەی ساڵی ۲۰۲۰ دا

ز	ژمارەی ئەندامی پەرلەمان	ژمارەی قسەکردنی ئەندامان لە کۆبوونەوەی پەرلەمان لە ساڵێکدا
١	ئەو پەرلەمانتارانەی هیچ قسەیەکیان نەکردووە	(٢) پەرلەمانتار
٢	ئەو پەرلەمانتارانەی (١) جار قسەیان کردووە	(٤) پەرلەمانتار
٣	ئەو پەرلەمانتارانەی (٢) جار قسەیان کردووە	(١٠) پەرلەمانتار
٤	ئەو پەرلەمانتارانەی (٣) جار قسەیان کردووە	(٨) پەرلەمانتار
٥	ئەو پەرلەمانتارانەی (٤) جار قسەیان کردووە	(١١) پەرلەمانتار
٦	ئەو پەرلەمانتارانەی (٥) جار قسەیان کردووە	(٨) پەرلەمانتار
٧	ئەو پەرلەمانتارانەی (٦) جار قسەیان کردووە	(١١) پەرلەمانتار
٨	ئەو پەرلەمانتارانەی (٧) جار قسەیان کردووە	(٣) پەرلەمانتار
٩	ئەو پەرلەمانتارانەی (٨) جار قسەیان کردووە	(٦) پەرلەمانتار
١٠	ئەو پەرلەمانتارانەی (٩) جار قسەیان کردووە	(٧) پەرلەمانتار
١١	ئەو پەرلەمانتارانەی (١٠) جار قسەیان کردووە	(٦) پەرلەمانتار
١٢	ئەو پەرلەمانتارانەی (١١) جار قسەیان کردووە	(٩) پەرلەمانتار
١٣	ئەو پەرلەمانتارانەی (١٢) جار قسەیان کردووە	(٥) پەرلەمانتار
١٤	ئەو پەرلەمانتارانەی (١٣) جار قسەیان کردووە	(١) پەرلەمانتار
١٥	ئەو پەرلەمانتارانەی (١٤) جار قسەیان کردووە	(٢) پەرلەمانتار
١٦	ئەو پەرلەمانتارانەی (١٦) جار قسەیان کردووە	(٣) پەرلەمانتار
١٧	ئەو پەرلەمانتارانەی (١٧) جار قسەیان کردووە	(١) پەرلەمانتار
١٨	ئەو پەرلەمانتارانەی (١٨) جار قسەیان کردووە	(١) پەرلەمانتار
١٩	ئەو پەرلەمانتارانەی (١٩) جار قسەیان کردووە	(٢) پەرلەمانتار
٢٠	ئەو پەرلەمانتارانەی (٢٠) جار قسەیان کردووە	(٢) پەرلەمانتار
٢١	ئەو پەرلەمانتارانەی (٢١) جار قسەیان کردووە	(١) پەرلەمانتار
٢٢	ئەو پەرلەمانتارانەی (٢٣) جار قسەیان کردووە	(١) پەرلەمانتار
٢٣	ئەو پەرلەمانتارانەی (٢٤) جار قسەیان کردووە	(١) پەرلەمانتار
٢٤	ئەو پەرلەمانتارانەی (٢٧) جار قسەیان کردووە	(١) پەرلەمانتار
٢٥	ئەو پەرلەمانتارانەی (٣٠) جار قسەیان کردووە	(١) پەرلەمانتار
٢٦	ئەو پەرلەمانتارانەی (٣٦) جار قسەیان کردووە	(١) پەرلەمانتار

له بڵاوكراوەكامی ئینیستیتیوتی پەی بۆ پەروەردەو گەشە پێدان

یەكەم: بە زمانی كوردی:

١- خستنەڕووی ١٠١ گیروگرفتی پەروەردەیی لەپێناو چارەسەركردنیان، نامەیەكی كراوە بۆ بەڕێز وەزیری پەروەردە، هەولێر، ٢٠١٤.
٢- گرفتەكانی خوێندنی باڵاو گەڕان بەدوای چارەسەردا، خستنە رووی (١٤٠) گرفت، لە نامەیەكی كراوەدا بۆ بەڕێز وەزیری خوێندنی باڵا، هەولێر، ٢٠١٤.
٣- دیاردەی وازهێنان لە خوێندن لە هەرێمی كوردستاندا، گرفت و چارەسەر، هەولێر، ٢٠١٤.
٤- چاودێریی و هەڵسەنگاندنی كارەكانی پەرلەمانی كوردستان، راپۆرتی یەكەم، (٦/١١/٢٠١٣-٦/١١/٢٠١٤)، هەولێر، ٢٠١٤.
٥- كاری هاوبەشی نێوان رێكخراوەكانی كۆمەڵگەی مەدەنی و دامودەزگەكانی خوێندنی باڵا لە هەرێمی كوردستان، هەولێر، ٢٠١٥.
٦- چاودێریی و هەڵسەنگاندنی كارەكانی پەرلەمانی كوردستان، راپۆرتی دووەم، (١/٩/٢٠١٤-٢٨/٢/٢٠١٥)، هەولێر، ٢٠١٥.
٧- چاودێریی و هەڵسەنگاندنی كارەكانی پەرلەمانی كوردستان، راپۆرتی سێیەم، (١/٣/٢٠١٥- ٣١/٨/٢٠١٥)، هەولێر، ٢٠١٥.
٨- چاودێریی و هەڵسەنگاندنی كارەكانی پەرلەمانی كوردستان، راپۆرتی چوارەم، (١/٩/٢٠١٥- ١٢/١١/٢٠١٥)، هەولێر ، ٢٠١٥.
٩- چاودێریی و هەڵسەنگاندنی كارەكانی پەرلەمانی كوردستان، راپۆرتی پێنجەم، (١/٩/٢٠١٥-٢٩/٢/٢٠١٦)، هەولێر ، ٢٠١٦.
١٠- چاودێریی و هەڵسەنگاندنی كارەكانی پەرلەمانی كوردستان، راپۆرتی شەشەم، (١/٣/٢٠١٦- ٣١/٨/٢٠١٦)، هەولێر ، ٢٠١٦.
١١- چاودێریی و هەڵسەنگاندنی كارەكانی پەرلەمانی كوردستان، راپۆرتی حەوتەم، (١/٩/٢٠١٦-٢٨/٢/٢٠١٧)، هەولێر ، ٢٠١٧.
١٢- چاودێری كردنی پەرلەمان لە ڕوانگەی ئەندامانی پەرلەمانی كوردستانەوە، راپۆرتی هەشتەم، هەولێر، ٢٠١٧.
١٣- تۆماری دەنگدەرانی هەرێمی كوردستان لەنێوان بێگەردی و ساختەكاریدا ، راپۆرتی نۆیەم، هەولێر، ٢٠١٧.
١٤- چاودێریی و هەڵسەنگاندنی كارەكانی پەرلەمانی كوردستان، راپۆرتی دەیەم، (١/٣/٢٠١٧- ١٥/١١/٢٠١٧)، سلێمانی، ٢٠١٧.
١٥- رەوشی خوێندنی پیشەیی لە پارێزگاكانی سلێمانی و هەڵەبجە، سلێمانی، ٢٠١٧.
١٦- خوێندنی ناحكومی لەنێوان كوالیتی و بازرگانیدا، سلێمانی، ٢٠١٧.
١٧- چاودێریی و هەڵسەنگاندنی كارەكانی پەرلەمانی كوردستان، راپۆرتی یانزەهەم، (٦/١١/٢٠١٧- ٦/٣/٢٠١٨)، هەولێر، ٢٠١٨.
١٨- چاودێریی و هەڵسەنگاندنی كارەكانی پەرلەمانی كوردستان، راپۆرتی دوانزەهەم، (٦/٣/٢٠١٨- ٦/١١/٢٠١٨)، هەولێر، ٢٠١٨.
١٩- پەروەردە لەبەردەم ئالنگاری و گرفتی چارەنەكراودا، هەولێر، ٢٠١٩.
٢٠- خوێندنی باڵا لەبەردەم ئالنگاری و گرفتی چارەنەكراودا، هەولێر، ٢٠١٩.
٢١- راپۆرتی چاودێری بۆ هەڵبژاردنی خولی پێنجەمی پەرلەمانی كوردستان، راپۆرتی یەكەم، دەنگدانی تایبەت، سلێمانی، ٢٠١٨.
٢٢- راپۆرتی چاودێری بۆ هەڵبژاردنی خولی پێنجەمی پەرلەمانی كوردستان، راپۆرتی دووەم، دەنگدانی گشتی، سلێمانی، ٢٠١٨.
٢٣- هەڵسەنگاندنێك بۆ كارەكانی خولی چوارەمی پەرلەمانی كوردستان، راپۆرتی سیانزەهەم، (٦/١١/٢٠١٣-٦/١١/٢٠١٨)، هەولێر، ٢٠١٩.
٢٤- راپۆرتی پرۆژەی چاودێریی و هەڵسەنگاندنی كارەكانی پەرلەمانی كوردستان، راپۆرتی یەكەم لە خولی پێنجەم، (٦/١١/٢٠١٨-٣١/٨/٢٠١٩)، هەولێر، ٢٠١٩.
٢٥- راپۆرتی پرۆژەی چاودێریی و هەڵسەنگاندنی كارەكانی پەرلەمانی كوردستان، راپۆرتی دووەم لە خولی پێنجەم، (١/٩/٢٠١٩-٢٩/٢/٢٠٢٠)، هەولێر، ٢٠٢٠.
٢٦- راپۆرتی پرۆژەی چاودێریی و هەڵسەنگاندنی كارەكانی پەرلەمانی كوردستان، راپۆرتی سێیەم لە خولی پێنجەم، (١/٣/٢٠٢٠-٣١/٨/٢٠٢٠)، هەولێر، ٢٠٢٠.
٢٧- راپۆرتی پرۆژەی چاودێریی و هەڵسەنگاندنی كارەكانی پەرلەمانی كوردستان، راپۆرتی چوارەم لە خولی پێنجەم، (١/٩/٢٠٢٠-٣١/١٢/٢٠٢٠)، هەولێر، ٢٠٢٠.

دووەم: بە زمانی عەرەبی:

١- تقرير مراقبة وتقيم اعمال برلمان كوردستان، التقرير الاول، (٦/١١/٢٠١٣-٦/١١/٢٠١٤)، اربيل، ٢٠١٤.
٢- تقرير مراقبة وتقيم اعمال برلمان كوردستان، التقرير الثاني،(١/٩/٢٠١٤-٢٨/٢/٢٠١٥)، اربيل، ٢٠١٥.
٣- تقرير مراقبة وتقيم اعمال برلمان كوردستان، التقرير الثالث، (١/٣/٢٠١٥- ٣١/٨/٢٠١٥)، اربيل، ٢٠١٥.

٤- تقرير مراقبة وتقيم اعمال برلمان كوردستان، التقرير الرابع، (١/٩/٢٠١٥- ١٢/١١/٢٠١٥)، اربيل ، ٢٠١٥.

٥- تقرير مراقبة وتقيم اعمال برلمان كوردستان، التقرير الخامس، (١/٩/٢٠١٥-٢٩/٢/٢٠١٦)، اربيل ، ٢٠١٦.

٦- تقرير مراقبة وتقيم اعمال برلمان كوردستان، التقرير السادس، (١/٣/٢٠١٦- ٣١/٨/٢٠١٦)، اربيل ، ٢٠١٦.

٧- تقرير مراقبة وتقيم اعمال برلمان كوردستان، التقرير السابع، (١/٩/٢٠١٦-٢٨/٢/٢٠١٧)، اربيل ، ٢٠١٧.

٨- تقرير الرقابة علي البرلمان من وجه نظر نواب برلمان كوردستان، التقرير الثامن، اربيل ، ٢٠١٧.

٩- سجل الناخبين في اقليم كوردستان بين النقاء والاحتيال ، التقرير التاسع، اربيل ، ٢٠١٧.

١٠- تقرير مراقبة وتقيم اعمال برلمان كوردستان، التقرير العاشر، (١/٣/٢٠١٧- ١٥/١١/٢٠١٧)، السليمانيه، ٢٠١٧.

١١- تقرير مراقبة وتقيم اعمال برلمان كوردستان، التقرير الحادي عشر، (٦/١١/٢٠١٧- ٦/٣/٢٠١٨)، اربيل ، ٢٠١٨.

١٢- تقرير مراقبة وتقيم اعمال برلمان كوردستان، التقرير الثاني عشر، (٦/٣/٢٠١٨- ٦/١١/٢٠١٨)، اربيل ، ٢٠١٨.

١٣- تقرير الراقابه على انتخابات الدوره الخامسه لبرمان كوردستان، التقرير الاول، التصويت الخاص، السليمانيه، ٢٠١٨.

١٤- تقرير الراقابه على انتخابات الدوره الخامسه لبرمان كوردستان، التقرير الپانى، التصويت العام، السليمانيه، ٢٠١٨.

١٥- تقيم اعمال الدورة الرابعة لبرلمان كوردستان، التقرير الثلاثة عشر، (٦/١١/٢٠١٣-٦/١١/٢٠١٨)، اربيل ، ٢٠١٩.

١٦- تقرير مراقبة وتقيم اعمال برلمان كوردستان، التقرير الاول للدورة الخامسة، ، (٦/١١/٢٠١٨-٣١/٨/٢٠١٩)، اربيل ، ٢٠١٩.

١٧- تقرير مراقبة وتقيم اعمال برلمان كوردستان، التقرير الثاني للدورة الخامسة، ، (١/٠٩/٢٠١٩-٢٩/٠٢/٢٠٢٠)، اربيل ، ٢٠٢٠.

١٨- تقرير مراقبة وتقيم اعمال برلمان كوردستان، التقرير الثالث للدورة الخامسة، ، (١/٠٣/٢٠٢٠-٣١/٠٨/٢٠٢٠)، اربيل ، ٢٠٢٠.

١٩- تقرير مراقبة وتقيم اعمال برلمان كوردستان، التقرير الرابع للدورة الخامسة، ، (١/٩/٢٠٢٠-٣١/١٢/٢٠٢٠)، اربيل ، ٢٠٢٠.

سێیەم: بە زمانی ئینگلیزی:

1- Monitoring and Evaluating, For the Kurdistan Parliaments Work, The first report,(6/11/2014-6/11/2014), Erbil, 2014.
2- Monitoring and Evaluating, For the Kurdistan Parliaments Work, Second report, (1/9/2014-28/2/2015), Erbil, 2015.
3- Monitoring and Evaluating, For the Kurdistan Parliaments Work, Third Report, (1/3/2015-31/8/2015), Erbil, 2015.
4- Monitoring and Evaluating, For the Kurdistan Parliaments Work, Fourth Report, (1/9/2015-12/11/2015), Erbil,2015.
5- Monitoring and Evaluating, For the Kurdistan Parliaments Work, Fifth report, (1/9/2015-29/2/2016), Erbil,2016.
6- Monitoring and Evaluating, For the Kurdistan Parliaments Work, Sixth Report, (1/3/2016-31/8/2016), Erbil,2016.
7- Monitoring and Evaluating, For the Kurdistan Parliaments Work, Seventh Report, (1/9/2016-28/2/2017), Erbil,2017.
8- Monitoring parliament by members in kurdistan Parliament, Eighth report, Erbil,2017.
9- Voters Registration Records between Transparency and Fraud, , Ninth Report, Erbil,2017.
10- Monitoring parliament by members in kurdistan Parliament, Tenth report, (1/3/2017-15/11/2017), Sulaymaniyah,2017.
11- Monitoring and Evaluating, For the Kurdistan Parliaments Work, Eleventh report, (6/11/2017-6/3/2018), Erbil,2018.
12- Monitoring and Evaluating, For the Kurdistan Parliaments Work, Twelfth report, (6/3/2018-6/11/2018), Erbil,2018.
13- Monitoring Report on The Fifth Session of the Parliament of Kurdistan, , first report, Sulaymaniyah,2018.
14- Monitoring Report on The Fifth Session of the Parliament of Kurdistan, , Second report, Sulaymaniyah,2018.
15- Monitoring and Evaluating, For the Kurdistan Parliaments Work, Thirteenth report, (6/11/2013-6/11/2018), Erbil, 2019.
16- Monitoring and Evaluating, For the Kurdistan Parliaments Work, The first report,(6/11/2018-31/8/2019), Erbil, 2019.
17- Monitoring and Evaluating, For the Kurdistan Parliaments Work, The second report,(1/9/2019-29/2/2020), Erbil, 2020.
18- Monitoring and Evaluating, For the Kurdistan Parliaments Work, The second report,(1/9/2019-29/2/2020), Erbil, 2020.
19- Monitoring and Evaluating, For the Kurdistan Parliaments Work, The third report,(1/3/2020-31/8/2020), Erbil, 2020.
20- Monitoring and Evaluating, For the Kurdistan Parliaments Work, The Fourth report,(1/9/2020-31/12/2020), Erbil, 2020.